

วารสารวิชาการ มนุษยและสังคม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
Journal of Human and Society Faculty of Humanities
and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 [มกราคม-มิถุนายน 2560]

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ผลงานและทัศนะทางวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นแหล่งในการนำเสนอผลงานวิจัย บทความวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขอบเขตเนื้อหา

บทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาภาษาและภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การพัฒนาชุมชน วรรณคดี สังคมวิทยา มานุษยวิทยา นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ศิลปกรรม เศรษฐศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา จิตวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กำหนดการออกเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

มกราคม – มิถุนายน

กรกฎาคม – ธันวาคม

บทความที่ตีพิมพ์ทุกบทความผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
(Peer Reviewed) ในสาขานั้นๆ ไม่น้อยกว่า 2 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบ
double-blinded review

เจ้าของ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ถนนไทยพันทา ต.โพธิ์ อ.เมือง

จ.ศรีสะเกษ 33000

โทรศัพท์: 097-0404357 โทรสาร 0-4564-3607

<http://huso.sskru.ac.th/main2014/>

คณะกรรมการกองบรรณาธิการ
วารสารวิชาการมนุษยและสังคม
บรรณาธิการ

1. ดร.อนันต์ศักดิ์ พวงอก	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิจติพงษ์ ประชาชิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

กองบรรณาธิการ

1. ดร.สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
2. ดร.อุษา กลมพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
3. อาจารย์พรเทพ เจริญนท	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
4. อาจารย์โพธิ์พงษ์ ฉัตรนันทภรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
5. อาจารย์ปัญญาณัฐ ศักดิ์สิทธิฐานภาพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
6. อาจารย์ยุพิน ประทุมมี	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
7. อาจารย์กนกบัณฑิต เอี้ยวถาวร	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
8. อาจารย์อุมาพร ประชาชิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
9. อาจารย์กฤษณ์ คำนนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
10. อาจารย์ปิ่นอนงค์ จำปาเงิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
11. อาจารย์ทิวาพร ใจก้อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
12. อาจารย์วิภาวดี ทวี	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
13. อาจารย์พรจิตร จันทร์เปล่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
14. อาจารย์ยุพาพร วิวัฒน์พัฒนกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
15. อาจารย์พัฒนิตา นันทะกาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
16. อาจารย์รัตต์บุญย ศิลาบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
17. อาจารย์เสถียร สีชื่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผู้พิจารณาตรวจสอบภาษาอังกฤษ

อาจารย์อินทิรา ศักดิ์เมียนแก้ว

นายตรีเทพ ศรีสุข

ฝ่ายประสานงาน

นางนิลวรรณ จันทา

นางสาวนงนุช แสงพฤกษ์

นางสาวปวีศา แดงงาม

นายทินกร กมล

นายรุ่งทิวา เนื่อนา

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ

รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ภาณุรัตน์

ศาสตราจารย์ สุวิทย์ ชีรสาควัต

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ ไชยอำพร

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มีกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ศีลาบุตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมนุษยและสังคมคณมนุษยศาสตร และสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่ท่านถืออยู่ในมือขณะนี้ เป็นฉบับปฐมฤกษ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 โดยมีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับวารสารฉบับนี้เกิดขึ้นได้ด้วยแนวคิดและความมุ่งมั่นตั้งใจของท่านคณบดีคณมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอมอร แสนภูวา ที่ต้องการให้มีวารสารวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่องค์ความรู้และทักษะทางวิชาการและงานวิจัยของนักวิชาการด้านมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร และเป็นแหล่งในการนำเสนอผลงานวิจัยของคณมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร เนื่องจากองค์ความรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ทั้งจากการเรียนการสอน การวิจัย การประชุม การสัมมนา ฯลฯ ประกอบกันขึ้นเป็นองค์ความรู้ที่พร้อมจะเผยแพร่แก่ผู้อ่านทุกท่านในขณะนี้

สำหรับวารสารวิชาการมนุษยและสังคมฉบับนี้ ได้รวบรวมบทความจำนวน 8 บทความ โดยมีหลากหลายศาสตรไม่ว่าจะเป็นด้านประวัติศาสตร์ ซึ่งวารสารมนุษยและสังคมได้รับเกียรติจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มิกุล ผู้ทรงคุณวุฒิประจำฉบับได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทย และหากท่านมีความสนใจด้านการศึกษาการใช้เหล้ายาเพื่อสุขภาพของคนไทยและกัมพูชา ก็มีบทความวิจัยที่น่าสนใจของ ดร.อุษากมลพันธ์ นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยของคณาจารย์ในคณมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษจำนวน 6 บทความ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นบทความที่น่าสนใจทั้งสิ้น

หากท่านผู้อ่านมีความสนใจที่จะส่งบทความมาตีพิมพ์กับวารสารวิชาการมนุษยและสังคม คณมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ในด้านวิชาการและงานวิจัย ยินดีรับพิจารณาหากเป็นบทความด้านมนุษยศาสตร และสังคมศาสตร

อีกทั้งคาดว่าจะมีประโยชน์ต่อนักวิชาการตลอดจนผู้อ่านในวงกว้าง
สามารถติดต่อได้ที่กองบรรณาธิการตามที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ สำหรับฉบับ
ปฐมฤกษ์นี้บรรณาธิการก็ขอให้ทุกท่านได้รับประโยชน์จากบทความวิชาการ
และงานวิจัยอย่างเต็มที่ และขอให้ท่านผู้อ่านทุกท่านจงโชคดีและมีความสุข
ตลอดไป แล้วพบกันอีกครั้งในฉบับหน้า ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เร็วๆ นี้ครับ

อนันต์ศักดิ์ พวงอก
บรรณาธิการ

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทย

ไพฑูรย์ มิกุล.....	1-13
ภูมิปัญญาการใช้เหล้ายาเพื่อสุขภาพของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ออสโตรเอเชียติก	

อุษา กลมพันธ์.....	15-23
การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษต่อการเรียนการสอนผ่านระบบการเรียนอีเลิร์นนิ่ง (E-Learning)	

อนันต์ศักดิ์ พวงอก.....	25-37
การผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	

วิภาวดี ทวี.....	39-46
รูปแบบการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา	

ปัญญาณัฐ ศักดิ์สิทธิ์ฐานภาพ.....	48-57
ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2557	

อัจฉริยะ ศรีทา.....	59-69
ความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	

พัฒนิตา นันทะกาล.....	71-79
ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นในการเรียนแบบรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้พื้นฐานต่างกันโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า	

ยุพิน ประทุมมี, สุทธิดา พันธุ์โคตร.....	81-90
---	-------

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทย

ไพฑูรย์ มิกุศล*

Paitoon Mikusol

นักวิชาการ*

ความนำ

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยในบทความนี้จะใช้แนวคิดที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การให้ความหมายและแนวคิดในการศึกษาสังคมเริ่มจากนักวิชาการตะวันตกที่สนใจศึกษาวิจัยสังคมไทย และเป็นแรงกระตุ้นให้นักวิชาการไทยศึกษาสังคมไทยโดยใช้วิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. การให้ความหมายและแนวคิดในการศึกษาวัฒนธรรมไทยแรกเกิดจากความสนใจศึกษาวัฒนธรรมไทยของนักวิชาการตะวันตก และเป็นแรงกระตุ้นให้นักวิชาการไทยศึกษาวัฒนธรรมไทยโดยใช้วิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบ

3. การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยทำให้เข้าใจลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยในสมัยจารีต สมัยใหม่และสมัยพัฒนาว่าสังคม และวัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เหมาะสมกับยุคสมัยตลอดเวลา

จากแนวคิดทั้ง 3 ประการดังกล่าวจะชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการศึกษาสังคมไทยซึ่งเป็นการศึกษาอย่างมีระบบเมื่อ 70 ปีมาแล้ว จากนักวิชาการตะวันตกคือโครงการวิจัยคอร์เนล-ประเทศไทย (The Cornell Thailand Project) ซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2490 และได้เริ่มงานในปีถัดมา โดยมีศาสตราจารย์ ดร.ชาร์ป (Lauriston Sharp) เป็นหัวหน้าโครงการ ผู้ร่วมงานประกอบด้วยนักวิชาการอเมริกัน และไทยรวม 12 คน ผลงานของนักวิชาการอเมริกันที่ศึกษาชุมชนบางชั้นได้เริ่มตีพิมพ์งานในรูปของบทความและหนังสือตั้งแต่ พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) เป็นต้นมา ผลงานที่สำคัญชิ้นหนึ่งได้แก่ บางชั้น ประวัติศาสตร์สังคมของชุมชน ชนบทแห่งหนึ่งใน

ประเทศไทย (Bang Chan : Social History of a Rural Community in Thailand, 1978) ซึ่งให้ความสำคัญด้านพลวัตและกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของบ้านบางชัน อำเภอบางกะปิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ชื่อขณะนั้น) โดยศึกษาย้อนขึ้นไปตั้งแต่การตั้งบ้านบางชันในราว พ.ศ. 2383 (ค.ศ.1843 ตรงกับสมัยรัชกาลที่3) ถึงราว พ.ศ.2500 (ค.ศ. 1957) ในระยะแรกอยู่ในวงจำกัดแล้วค่อย ๆ ขยายวงกว้างและหลากหลายมากขึ้นตามลำดับจนถึงปัจจุบัน

ความหมายและแนวคิดในการศึกษาสังคมไทย

ในสังคมมนุษย์ (Human Society) ย่อมมีความสัมพันธ์กันโดยยึดถือระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคมอันเกิดจากทัศนคติและการศึกษาของนักสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคปัจจุบัน มนุษย์โดยธรรมชาติแล้วมักจะอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อประโยชน์ในการพึ่งพาอาศัยกันและช่วยเหลือกันทั้งในยามปกติและยามมีภัยต่าง ๆ มาถึงตัว จึงมองโลก (โลกทัศน์) ไปในแนวเดียวกันและมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนย่อมมีความสัมพันธ์กันและมีการกระทำต่อกัน มีความผูกพันซึ่งกันและกันในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกหรืออาศัยอยู่ ดังคำกล่าวของเพลโต (Plato 427- 347 ปีก่อนคริสต์ศักราช) ปราชญ์ชาวกรีกสมัยโบราณกล่าวว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” (Human is a social animal) การศึกษาเรื่องของมนุษย์อย่างเป็นระบบ จึงเริ่มขึ้นตั้งแต่อารยธรรมกรีกโบราณที่เจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวิทยาการเป็นต้นมา จึงควรทราบความหมายของสังคมจากนักวิชาการหลาย ๆ ท่านทั้งจากต่างประเทศ และผู้รู้ในประเทศไทยก่อนจะศึกษาเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

โทมัส ฟอร์ด ฮูลต์ (Thomas Ford Hault) ให้ความหมายของสังคมว่า สังคม หมายถึงกลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มและมีความสัมพันธ์ต่อกันทางสังคม กลุ่มมีความเป็นอิสระและสามารถดำรงอยู่อย่างถาวร ประกอบ

ด้วยลักษณะพิเศษ 3 ประการดังนี้ (Hoult 1969 : 306)

1. มีดินแดน
2. ประกอบด้วยบุคคลทุกเพศทุกวัย
3. มีชีวิตหรือวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นของตัวเองโดยเฉพาะ

จัสซัน อาร์ แลนดิส (Judson R. Landis) ให้ความหมายของสังคมนว่า สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันมาเป็นระยะเวลานานพอ และมีการยึดถือวัฒนธรรมร่วมกัน (Judson 1971 : 39) ส่วนเอียน โรเบิร์ตสัน (Ian Robertson) เน้นที่องค์ประกอบของสังคมนว่า สังคม จะประกอบด้วยลักษณะดังนี้ (Robertson 1977 : 77)

1. มีดินแดนที่อยู่ในครอบครองของตนเอง
2. ผู้คนมีความสัมพันธ์ต่อกัน
3. มีวัฒนธรรมที่ใช้เป็นแบบเดียวกัน และความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

ประสาท หลักศิลา ให้ความหมายของสังคมนว่า สังคม หมายถึง การที่มนุษย์พวกหนึ่ง ๆ ที่มีอะไรส่วนใหญ่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน เช่น ทศนคติ คุณธรรม ธรรมเนียม ประเพณี ได้มาอยู่ร่วมกันด้วยความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน มีความสัมพันธ์กัน และมาอยู่ในเขตเดียวกันอย่างถาวร (ประสาท หลักศิลา 2514 : 39)

เสฐียรโกเศศ (2515) หรือพระยาอนุมานราชธนให้ความหมายของสังคมนว่าน่าสนใจว่า สังคม หมายถึง มนุษย์ที่อยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทั้งชายและหญิง มีการตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่ง ณ ที่ใดที่หนึ่งเป็นประจำ เป็นเวลานานพอสมควร จนสามารถเรียนรู้และปรับปรุงตนเองแต่ละคนให้ทำงานรวมกันได้ มีความสนใจร่วมกันในสิ่งอันเป็นมูลฐานแห่งชีวิต มีการครองชีพด้วยความปลอดภัย เป็นสมาชิกของหมู่คณะหรือสังคมนมนุษย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของสังคมนไว้ว่า สังคม หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน เช่น สังคมชนบท หรือสมาคมของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมชาวบ้าน (ราชบัณฑิตยสถาน 2556 : 1199)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีความสัมพันธ์ต่อกันโดยมีแบบแผนในการดำเนินชีวิตอย่างเดียวกันและมีเขตแดนอยู่อาศัยอย่างถาวร

ส่วนแนวคิดในการศึกษาสังคมไทยนั้นก็มีหลายแนวคิด แต่ในที่นี้จะนำมากล่าวเพียงแนวคิดเดียวคือ แนวคิดในการดำรงอยู่ของสังคม จะเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของสังคมที่ทำให้สภาพการดำรงอยู่ของสังคมในกาลเวลาหนึ่ง แนวคิดโครงสร้างและหน้าที่ ผู้เสนอแนวคิดนี้คือ แรตคลิฟ – บราวน์ (A.R. Radcliffe – Brown) นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษมองว่า สถาบันสังคมไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันศิลปะ สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการเมืองต่างก็มี หน้าที่ เพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างของสังคมทุก ๆ สถาบันในสังคมประสานกันอยู่อย่างเป็นระบบ สถาบันใดไม่สามารถทำหน้าที่ได้ก็จะทำให้ระบบเสีย ซึ่งเปรียบเหมือนอวัยวะทุกชิ้นในร่างกายของคนเรามีหน้าที่เฉพาะตัว ถ้าอวัยวะใดไม่แข็งแรงก็จะทำให้เกิดภาวะไม่ปกติ ทำให้ระบบเสีย และทำให้คนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้ สถาบันในสังคมก็เช่นเดียวกันต่างมีหน้าที่และประสานกันอยู่อย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับอวัยวะในร่างกายของเรา

ดังนั้น แนวคิดโครงสร้างและหน้าที่จึงเน้นที่เอกภาพ และการดำรงอยู่ของสังคมเป็นสำคัญ เพราะโครงสร้างประกอบด้วยแบบแผนความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ และหน่วยต่าง ๆ ก็จะทำหน้าที่ดำรง โครงสร้างไว้เช่นเดียวกัน

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยต่างๆ

เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันและคาบเกี่ยวกัน เพราะในความหมายหนึ่ง วัฒนธรรมคือ ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถที่สังคมนั้นมีอยู่หรือทั้งหมดของสังคม ในที่นี้จึงกล่าวถึงการศึกษาสังคม และวัฒนธรรมในภาพรวมเพื่อให้เห็นพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมไทย

การศึกษาทางสังคมและวัฒนธรรมอาจแบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น สมัยจารีตสมัยใหม่ และสมัยพัฒนาตามลำดับ

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยจารีตเป็นช่วงเวลาก่อนสมัยรัชกาลที่ 4 ขึ้นไปซึ่งปรากฏหลักฐานในสมัยอยุธยาเป็นต้นมา ผลงานในยุคแรก ๆ คือ หนังสือราชอาณาจักรสยาม (2510) ซึ่งแต่งโดยลา ลูแบร์ (De La Loubere) อัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสได้เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเมื่อ พ.ศ. 2230 ลา ลูแบร์ได้พำนักอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเป็นเวลา 3 เดือนเศษ เขาสนใจศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทย และได้เรียบเรียงหนังสือราชอาณาจักรสยาม ทำให้เราทราบประวัติความเป็นมาของสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและคนไทยสมัยนั้นซึ่ง ลา ลูแบร์เรียกว่า **ชาวสยาม** ดังข้อความที่เขาเขียนไว้ตอนหนึ่งว่า “ชาวสยามเรียกตนเองว่า ไท (Tai) แปลว่าอิสระ สยามเป็นคำที่ชาวโปรตุเกสที่อยู่ในอินเดียขณะนั้นใช้เรียกเป็นนามชาวสยาม ซึ่งไม่ใช่นามแห่งราชอาณาจักร... สถาปนาเรือนของชาวสยามนิยมตั้งบ้านเรือนด้วยไม้ขนาดเล็กอยู่ริมแม่น้ำตั้งแต่บางกอกขึ้นไปจนถึงกรุงศรีอยุธยา... ส่วนใหญ่จะปลูกพืชยืนต้นประเภทผลไม้กันมาก ทั้งสองฟากฝั่งจึงอุดมไปด้วยผลไม้نانานาชนิด”(ลา ลูแบร์.2510 : 14-25) อาชีพหลักของชาวสยามคือการทำนา ลา ลูแบร์ได้บันทึกไว้อย่างละเอียดและน่าสนใจมากกว่า “...ชาวสยามใช้โคและกระบือในการไถนา...คันไถของชาวสยามนั้นทำอย่างง่าย ๆ และไม่มีล้อเลื่อน ประกอบด้วยคานไม้ยาวท่อนหนึ่งอันเป็นดุก อีกท่อนหนึ่งปลายอนอันเป็นคันถือ อีกท่อนหนึ่งสั้นกว่าและใช้ไม้เนื้อแข็งกว่า ผูกขวางไว้เกือบจะทแยงกันตรงใต้คันดุก และไม้ท่อนที่สามนี้ที่ติดหัวตาล (ตาลไถ) เขามิได้ใช้ดาบุดึงไม้ทั้งสี่ท่อนให้ติดกัน หากใช้เชือกหนังมัดให้ติดกันเข้าไว้ ชาวสยามใช้โคกระบือย่ำให้เมล็ดข้าวหลุดออกจากรวง เมื่อเมล็ดข้าวเปลือกร่วงออกหมดแล้ว ก็ใช้วิธีกอบขึ้นโรยจากที่สูงสักหน่อยเพื่อให้ลมพัดเอาข้าวลีบและกากออกไปเสียให้หมด... ชาวสยามตำข้าวเปลือกในครกไม้กระเดื่อง หรือขัดในเครื่องสมีอทำด้วยไม้เหมือนกัน...”

(ลา ลูแบร์ 2510 : 78-79) งานของลาลูแบร์ชิ้นนี้จึงเป็นหลักฐานที่มีความสำคัญมากเล่มหนึ่งต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาซึ่งเป็นเรื่องราวของคนไทยที่อาศัยอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเมื่อกว่า 300 ปีเศษมาแล้ว

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1-3) มีชาวตะวันตกได้เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ บางคนเข้ามารับราชการในราชสำนัก เช่น เพรเดอริก อาร์เธอร์ นิล ชาวอังกฤษได้เข้ารับราชการในตำแหน่งนายทหารเรือและนายทหารบกในขณะเดียวกัน เขายังได้เขียนหนังสือชื่อ ชีวิตความเป็นอยู่ในกรุงสยามในทัศนะของชาวต่างประเทศระหว่าง พ.ศ.2383-2384 จึงเป็นหลักฐานสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์สังคม และวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้เป็นอย่างดี

นอกจากการศึกษาของชาวต่างชาติแล้วได้มีนักวิชาการไทยสนใจศึกษาเรื่องของสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยจารีต เช่น งานของจจร สุขพานิช (2510) เรื่อง **ฐานันดรไพร่** และงานของอคิน รัตพิณณ์(2523) เรื่อง **สังคมไทยในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325 -2416** งานเขียนของทั้งสองท่านทำให้ผู้อ่านได้ทราบและเข้าใจสถานภาพของบุคคลตามฐานะหรือชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมไทยสมัยจารีตว่ามีการแบ่งชนชั้นทางสังคมตามกฎหมายเป็น 4 ชั้น คือ เจ้า ขุนนาง ไพร และทาส ชั้นเจ้าตั้งแต่ **ยศ** เจ้าฟ้า ลงมาถึง **หม่อมราชวงศ์** ชั้นขุนนางมีบรรดาศักดิ์ตั้งแต่สมเด็จเจ้าพระยา ลงมาถึง **ขุน** ชั้นไพร่ ประกอบด้วย**ไพร่หลวง** (ไพร่สังกัดพระมหากษัตริย์) ไพร่สม (ไพร่ของมูลนาย) ไพร่ส่วย (ไพร่ที่ส่งสิ่งของแทนการเข้ารับราชการ**หรือการเข้าเวร**) และ **ไพร่เล็ก** (ไพร่ที่รับใช้ขุนนาง) ส่วนงานของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2525) ได้กล่าวถึงการเกิดชนชั้นใหม่ในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น คือ ชนชั้นกลาง หรือชนชั้นกระฎุมพี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนอพยพ และเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทและมีอิทธิพลทางเศรษฐกิจสูงในเวลาต่อมา

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยใหม่ตั้งแต่รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมาจนถึงประมาณ พ.ศ. 2500 แนวการศึกษาสังคม และวัฒนธรรม

ไทยมีหลายแนว เช่น แนวคิดทางประวัติศาสตร์ แนวคิดชาตินิยมในช่วงหลังการปฏิวัติ พ.ศ. 2475 และแนวคิดมาร์กซิสต์ (Marxism) เช่น งานของจิตร ภูมิศักดิ์ (2518) เรื่อง โฉมหน้าศักดินาไทย เป็นการศึกษาที่ทำให้เข้าใจพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมไทย ทำให้เห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ทั้งระบบของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน

ส่วนการศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยพัฒนาหรือประมาณ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันมีการศึกษาค้นคว้าที่หลากหลายมากกว่ายุคก่อน ๆ ทั้งในแนวประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยา และแนววัฒนธรรมชุมชน เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ตามความสนใจและสาขาที่ตนศึกษา จึงเป็นงานที่ทำเพื่อเสนอต่อมหาวิทยาลัยนั้น ๆ เพื่อสำเร็จการศึกษา ส่วนงานของนักวิชาการก็มีหลากหลายสาขา เช่น การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมแนวมานุษยวิทยา เช่น งานของสุเทพ สุนทรเกสซ์ (2548) เรื่อง ชาติพันธุ์สัมพันธ์ : แนวคิดพื้นฐานทางมานุษยวิทยาในการศึกษาอัตลักษณ์ กลุ่มชาติพันธุ์ ประชาชาติและการจัดองค์กรความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ และงานของฉัตรทิพย์ นาถสุภา(2548) เรื่องแนวทางและวิธีวิจัยสังคมไทย งานทั้งสองเรื่องนี้เป็นการเล่นแนวคิดและทฤษฎีที่หลากหลายในการศึกษาสังคม และวัฒนธรรมไทย

จึงสรุปได้ว่า การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยตั้งแต่สมัยจารีตสมัยใหม่ และสมัยพัฒนาได้ชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าในกระบวนการศึกษาและข้อค้นพบเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางสังคม และวัฒนธรรมไทย วิธีการศึกษาได้พัฒนาจากแนวประวัติศาสตร์เป็นวิธีการที่หลากหลายทั้งความสนใจเฉพาะสาขาวิชาและการศึกษาในลักษณะสหวิทยาการ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้านไทยศึกษา และด้านมานุษยวิทยา เป็นต้น

ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทย

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยในที่นี่จะกล่าวถึงสังคม และวัฒนธรรมไทยสมัยจารีต และสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยใหม่พอสังเขปตามลำดับดังนี้

ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยจารีต

ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยมีการวางรากฐานเห็นได้ชัดเจนจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย สมัยสุโขทัย (ประมาณ พ.ศ. 1761-2006) หรือประมาณ 200 ปีเศษ ด้านสังคมมีการแบ่งชนชั้นออกเป็นระดับต่าง ๆ โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นชั้นสูงสุด ชนชั้นนี้ประกอบด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เรียกว่าชนชั้น เจ้า หรือ เจ้านาย รองลงมาได้แก่ชนชั้นขุนนาง ไพร่ และทาสซึ่งเป็นชนชั้นล่างสุดในสังคม แต่คำว่าทาสสมัยสุโขทัยเรียกว่า ข้า คำนี้ในสมัยอยุธยาเป็นต้นมาเรียกว่า ทาส เนื่องจากสังคมไทยนับถือพระพุทธศาสนามาแต่ดั้งเดิมก่อนสมัยสุโขทัยหลายร้อยปี ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมาพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำในการนับถือพระพุทธศาสนา สถาบันสงฆ์ไทยจึงมีสถานภาพสูงเป็นที่เคารพนับถือของชนทุกชั้นในสังคมและอยู่นอกระบบการเกณฑ์แรงงาน จึงอาจเรียกว่าเป็นชนชั้นพิเศษในสังคม

ในสมัยอยุธยา (พ.ศ. 1893 – 2310) สังคมไทยอยู่ภายใต้ระบบศักดินา มีการกำหนดศักดินาตามศักดิ์หรือฐานะของบุคคลตั้งแต่เจ้านายลงมาจนถึงชนชั้นทาส กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ (รองจากพระมหากษัตริย์พระมหากษัตริย์เป็นเจ้าของแผ่นดิน จึงไม่มีศักดินา) มีศักดินา 100,000 และชั้นล่างสุดของสังคมคือทาส ยากจก วนิพก มีศักดินา 5 ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมเป็นแบบอุปถัมภ์ เจ้านายและขุนนางอยู่ภายใต้อุปถัมภ์ของพระมหากษัตริย์ ส่วนไพร่อยู่ใต้อุปถัมภ์ของเจ้า และขุนนางผู้อุปถัมภ์จะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือและให้ความคุ้มครองผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ของตน ซึ่งมักมีคำพูดว่า ข้าแก่แต่เลี้ยง ผู้อุปถัมภ์อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า นาย ส่วนผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์อาจเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า บ่าว มีหน้าที่ทำตามคำสั่งนาย

ของตน เคารพบนอบน้อมต่อนายและถูกใช้งานตามที่นายสั่ง เช่น ทำการผลิตและส่งส่วยให้นาย เป็นต้น

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (สมัยรัชกาลที่ 1-3) ได้มีคนจีนอพยพเข้ามาอยู่มากตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 และอยู่นอกกระบวนเกณฑ์แรงงานหรือระบบไพร่ จึงเป็นแรงงานจ้างโดยทางราชการหรือทำการค้าขายจนมีฐานะในสังคมเป็นคนชั้นกลางเรียกว่า **ชนชั้นกรรมมาตุ** ในเวลาต่อมาคนจีนบางกลุ่มมีฐานะร่ำรวย และเลื่อนฐานะทางสังคมเป็นชนชั้นสูงซึ่งรู้จักในชื่อว่า **เจ้าสัว** คนจีนที่มีฐานะดีอาจได้รับแต่งตั้งเป็นขุนนางหรือ**เจ้าเมือง**ก็ได้ เช่น พระยาโชฎีกราชเศรษฐีเป็นขุนนางอยู่ในพระนคร คนจีนบางคนมีตำแหน่งสูงเป็นเจ้าเมือง เช่น เจ้าเมืองสงขลาและเจ้าเมืองระนอง เป็นต้น การกำหนดความสัมพันธ์ในระบบศักดินาของไทยมีมาจนสิ้นสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ดังนั้น ลักษณะทางสังคมไทยสมัยจารีต จึงเป็นระบบชนชั้นที่แบ่งตามเกณฑ์ศักดินาในการกำหนดกำลังไพร่พลที่อยู่ใต้การปกครอง ศักดินาจึงชี้ให้เห็นความแตกต่างของบุคคลและชั้นทางสังคม เช่น ชนชั้นขุนนางมีศักดินาตั้งแต่ 400 ขึ้นไป ไพร่มีศักดินาสูงสุดเพียง 25 และทาส ยากจก วนิพกมีศักดินาเพียง 5 สังคมไทยจึงมีลักษณะที่แบ่งเป็นชนชั้นต่าง ๆ ลดหลั่นกันลงมาจากชั้นสูงสุดจนถึงล่างสุดตามลำดับ

ส่วนลักษณะทางวัฒนธรรมไทย เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งทางด้านการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและเป็นสถานที่อบรมสั่งสอนประชาชนให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ในราชธานีมีวัดสำคัญเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในพระราชวังจะมีวัดสำคัญอยู่ในพระราชวัง เช่น วัดมหาธาตุในเมืองเก่าสมัยสุโขทัย วัดพระศรีสรรเพชญ์ในบริเวณพระราชวังกรุงศรีอยุธยา และวัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ในพระบรมมหาราชวัง (กรุงเทพมหานคร) มีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในเทศกาลหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น การประกอบ

พิธีกรรมในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา การบวช การทำบุญ การฟังธรรมในวันพระ และการทอดกฐิน เป็นต้น ในวัดจะมีพระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะสมัยสุโขทัยมีการสร้างพระพุทธรูปลักษณะต่าง ๆ เช่น อิริยาบถในท่านั่ง ทำยืน ทำเดินและทำ นอน (พระพุทธรูปไสยาสน์) ที่สำคัญได้แก่ พระพุทธรูปชินราช สมัยสุโขทัยปัจจุบันประดิษฐานอยู่ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดใหญ่) จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นยอดของประติมากรรมด้านพุทธศิลป์ ในปัจจุบันได้มีการสร้างพระพุทธรูปชินราชเพื่อนำไปประดิษฐานไว้เป็นพระประธานในพระอุโบสถของวัดต่าง ๆ ทั่วไป

จึงสรุปได้ว่า ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยจารีตเป็นลักษณะสังคมที่เรียบง่าย ประชาชนนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตของประชาชนให้มีความรักสามัคคีต่อกันเป็นสังคมเครือญาติหรือฉันทญาติ แม้จะมีชาวต่างชาติเข้ามาอาศัยอยู่ เช่น ชาวจีน และชาวตะวันตก คนไทยก็ได้รังเกียจและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข มีการประกอบอาชีพค้าขายหรือรับราชการเป็นขุนนางในราชธานี และในเมืองต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว

สังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยใหม่

สังคมไทยก้าวเข้าสู่สมัยใหม่ในรัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2394-2411) เมื่อมีการทำสนธิสัญญาเบาว์ริง (Bowring Treaty) กับอังกฤษตั้งแต่ พ.ศ. 2398 เป็นต้นมา พระองค์ทรงริเริ่มดำเนินการปรับปรุงบ้านเมืองให้ทันสมัย และเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ชาวตะวันตกเห็นว่าล้าสมัย โดยการสร้างถนนแบบใหม่ตามแบบอย่างตะวันตก ได้แก่ ถนนเจริญกรุงหรือ New Road การประกาศให้เจ้านาย ขุนนางสวมเสื้อเข้าเฝ้า เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย (Modernization) เพราะการเข้ามาติดต่อ

กับบ้านเมืองต่าง ๆ ของประเทศตะวันตกนั้น จะอ้างว่าบ้านเมืองนั้นยังล้ำสมัยโดยถือเอาเป็นข้ออ้างแล้วใช้กำลัง และอาวุธเข้ายึดครองบ้านเมืองนั้น ๆ เป็นอาณานิคมของตน แต่การปรับปรุงบ้านเมืองให้ทันสมัยในทุก ๆ ด้านเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 คือ การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินอันเป็นพื้นฐานในการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรมสมัยใหม่อย่างแท้จริง การปฏิรูปบ้านเมืองในรัชกาลที่ 5 มีผลต่อการปรับปรุงบ้านเมืองในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1. การยกเลิกระบบไพร่ รัฐบาลได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ.124 (พ.ศ. 2448) ในสมัยจารีตไพร่เป็นกำลังสำคัญในยามสงครามและเป็นแรงงานให้แก่รัฐในยามปกติ เมื่อประกาศใช้ พ.ร.บ. ลักษณะเกณฑ์ทหาร ร.ศ. 124 มีการเกณฑ์ทหารและตั้งกองทหารขึ้น มีการขึ้นทะเบียนสำมะโนครัวตามท้องที่ต่าง ๆ ในภูมิภาคตามระบบเทศาภิบาล ประชาชนในสังคมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มคนในสังคมยังคงแบ่งเป็นชนชั้นต่าง ๆ เป็นชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นล่าง แต่มีได้แบ่งเป็นมูลนายและไพร่อย่างในสมัยจารีต

2. การเลิกทาส พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงทำเป็นขึ้น ๆ ค่อยเป็นค่อยไปนับตั้งแต่ พ.ศ. 2417 จนถึงการประกาศใช้ พระราชบัญญัติเลิกทาส ร.ศ. 124 (พ.ศ. 2448) ดังนี้ (ไพฑูริย์ มีกุล 2539 :329)

2.1 พ.ศ. 2417 ทรงออกพระราชบัญญัติพิกัดเก็ชฌณอายุลูกทาสลูกไทยที่เกิดในปี 2411 ซึ่งเป็นปีที่พระองค์ทรงครองราชย์ ทาสที่เกิดในปีนี้จะหมดค่าตัวเมื่ออายุครบ 20 ปีเต็มใน พ.ศ. 2431 ในสมัยนั้น ทาสชายอายุระหว่าง 26-40 ปี มีค่าตัวสูงสุด 56 บาทหรือ 14 ตำลึง ทาสหญิงอายุระหว่าง 21-30 ปี มีค่าตัวสูงสุด 48 บาทหรือ 12 ตำลึง ทาสเหล่านั้นก็จะเป็นไท (อิสระ) แก่ตัวในปีถัดไปคือ พ.ศ. 2432 และบรรดาลูกทาสที่เกิดในปีต่อ ๆ มา ก็จะทำให้ถือเกณฑ์อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ในการพ้นจากความเป็นทาส

2.2 ใน พ.ศ. 2420 เป็นปีที่พระองค์ทรงมีอายุครบ 2 รอบ (24 ปี) ได้ทรงบริจาคทรัพย์เท่าจำนวนวันในพระชนม์ชีพวันละ 1 บาทเป็นเงิน 8,767 บาทเพื่อนำไปไถ่ตัวทาสที่อยู่กับนายเงินนาน 25 ปี จำนวน 44 คนให้เป็นไท เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่นต่อไป ทาสที่เป็นอิสระเหล่านี้ยังได้รับเครื่องใช้สอยต่าง ๆ รวมทั้งที่นาเป็นที่ทำกินอีกด้วย

2.3 ทรงปลูกฝังการศึกษา โดยดัดแปลงโรงงานบางแห่งให้เป็นโรงเรียน เพื่อให้เยาวชนที่เป็นทาสได้เล่าเรียน ผู้ที่เข้าเรียนจะได้รับการปลดปล่อยให้พ้นจากความเป็นทาส

2.4 ทรงออกพระราชบัญญัติเลิกทาสในมณฑลตะวันตกเฉียงเหนือใน พ.ศ. 2443 ซึ่งเป็นมณฑลขึ้นนอกเป็นแห่งแรก ได้แก่ เมืองเชียงใหม่ เมืองลำปาง เมืองลำพูน เมืองแพร่ และเมืองน่าน ทาสในพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นไทเมื่ออายุครบ 60 ปี

2.5 ทรงออกพระราชบัญญัติลักษณะทาสมณฑลบูรพาใน พ.ศ. 2447 (ในห้วงนั้นยังขึ้นกับไทย คือ เมืองพระตะบอง เสียมราฐ และศรีโสภณ) นายเงินต้องลดค่าตัวทาสลงเดือนละ 4 บาท ทุกเดือนจนกว่าจะหมดค่าตัว ส่วนลูกทาสนั้นเมื่อพ่อแม่เป็นไทแล้วจะเป็นอิสระตัว ค่าตัวทาสนี้ได้กำหนดให้มีค่าตัวเท่ากันทุกจังหวัด (เมือง ต่อมาเปลี่ยนเป็นจังหวัด) คือชาย 25 บาท หญิง 32 บาท ดังนั้นทาสในมณฑลบูรพาจึงเป็นอิสระในปลายปี 2447 นับจากทรงตราพระราชบัญญัตินี้เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2447

2.6 ทรงออกพระราชบัญญัติเลิกทาสในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2447 คือ พระราชบัญญัติเลิกทาส ร.ศ. 124 ให้ลูกทาสทุกระดับเป็นไททั้งหมด ส่วนทาสชนิดอื่นที่ไม่อยู่ในข่ายพระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาสลูกไท พ.ศ. 2417 ได้ลดค่าตัวลงทุกเดือน ๆ ละ 4 บาทจนกว่าจะหมดค่าตัว ส่วนพวกที่ซื้อขายทาสจะถูกลงโทษตามประมวลกฎหมายลักษณะอาญาร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451)

ดังนั้น ประเพณีที่มีการใช้ทาสในสังคมไทยจึงหมดสิ้นไป โดยมีพระราชบัญญัติการเลิกทาสมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2448 นับว่าเป็นการเลิกทาสอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อไม่ให้กระทบต่อนายทาสที่ต้องสูญเสียทาสอันเป็นแรงงานของตนไป และทาสที่เป็นอิสระก็มีเวลาปรับตัวและแสวงหาที่อยู่อาศัยและที่ทำมาหากินได้

3. การเลื่อนฐานะทางสังคม การเลิกระบบไพร่และระบบทาสเปิดโอกาสให้ประชาชนประกอบอาชีพได้อย่างอิสระ เพราะไม่ต้องสังกัดมูลนายเหมือนอย่างสมัยจารีต ในด้านการศึกษา รัฐบาลได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรและตั้งโรงเรียนฝึกหัดราชการขึ้นตามมณฑลต่าง ๆ ทำให้ประชาชนหรือลูกหลานเจ้าเมืองกรมการมีโอกาสเข้ารับราชการและเลื่อนฐานะทางสังคมจากชั้นล่างเป็นชนชั้นกลางได้มีจำนวนมากขึ้น

4. การรับวัฒนธรรมตะวันตก เมื่อมีการปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินในรัชกาลที่ 5 ตามแบบตะวันตก สังคมไทยจึงได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกหลายด้าน เช่น รูปแบบการบริหารราชการแบ่งเป็นระเบียบบริหารราชการส่วนกลางประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม และระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นระบบเทศาภิบาล ประกอบด้วยมณฑล เมือง อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านตามลำดับ มีตำแหน่งข้าราชการตั้งแต่ระดับข้าหลวงเทศาภิบาล เจ้าเมือง (ต่อมาเปลี่ยนเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัด) นายอำเภอ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ในด้านวิถีชีวิตของประชาชนโดยทั่วไปยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ในกลุ่มชนชั้นสูงและระบบราชการมีการรับวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ มากกว่าประชาชนทั่วไป เช่น การศึกษา การแต่งกาย การบริโภคและการนิยมวัตถุมากขึ้น เป็นต้น

ดังนั้น การปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดินตามแบบตะวันตกตั้งแต่รัชกาลที่ 5 เป็นต้นมาส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมสมัยจารีตเป็นสังคมและวัฒนธรรมสมัยใหม่ด้วยการยกเลิกระบบไพร่ ระบบทาส การเลื่อนฐานะของคนในสังคม และการรับวัฒนธรรม (หรืออารยธรรม) ตะวันตก ทำให้สังคม และวัฒนธรรมไทยก้าวสู่สังคม

และวัฒนธรรมสมัยใหม่และเป็นรากฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน

ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยพัฒนา

ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาประเทศตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ผลของการพัฒนาทำให้สังคม และวัฒนธรรมไทยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวมากกว่ายุคก่อน ๆ เนื่องจากการใช้แผนพัฒนาแต่ละแผนเป็นไปอย่างมีระบบ กล่าวคือ มีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์การพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนา เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีการสร้างถนนหนทาง การสร้างเขื่อนชลประทาน การขยายการไฟฟ้า ประปาสู่ส่วนภูมิภาค ตลอดจนการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 4 ปี เป็น 7 ปี (ประถมปีที่ 1-7 ต่อมาลดลงเหลือ 6 ปี) เป็นต้น แผนพัฒนาประเทศที่ประกาศใช้สืบต่อกันมา ได้ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ จึงเรียกว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 2-จนถึงปัจจุบัน) ดังที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) จะเห็นได้ว่าผลของการพัฒนาประเทศในช่วง 50 ปีเศษทำให้สังคม และวัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวหลายประการในที่จะนำเสนอเพียง 3 ประการดังนี้

1. การปรับตัวด้านโครงสร้างชนชั้น การจัดช่วงชั้นทางสังคมในอดีตแบ่งกว้าง ๆ ได้เป็นชนชั้นปกครองได้แก่ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง ส่วนชนชั้นที่อยู่ใต้ปกครองหรือชนชั้นที่ถูกปกครองได้แก่ไพร่ และทาส ชนชั้นที่อยู่นอกระบบไพร่ได้แก่ พระสงฆ์และชาวจีน ในสมัยพัฒนาแบ่งได้เป็น ชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นล่าง ลักษณะโครงสร้างอำนาจในสังคมอาจพิจารณาได้จากความแตกต่างของชนชั้นในสังคมซึ่งในแต่ละชั้นยัง

แบ่งเป็นชั้นย่อย ๆ ได้อีก ดังนี้ (ไพฑูรย์ เครือแก้ว 2525:2) (สุพัตรา สุภาพ 2525: 31-32)

1.1 ชั้นสูงสุด ได้แก่ พระบรมวงศานุวงศ์ซึ่งมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถอยู่ระดับสูงสุด

1.2 ชั้นสูง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี องคมนตรี และรัฐบุรุษ

1.3 ชั้นค่อนข้างสูง ได้แก่ ผู้นำทางการค้าและเศรษฐกิจ ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี นายพลทหาร ตำรวจ

1.4 ชั้นปัญญาชนชั้นนำ ได้แก่ นักวิชาการ (ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า) นายแพทย์ชั้นนำ นักธุรกิจชั้นนำ อาจารย์ชั้นผู้ใหญ่ของสถาบันชั้นอุดมศึกษา และผู้อำนวยการกองต่าง ๆ เป็นต้น

1.5 ชั้นปัญญาชนชั้นรอง ได้แก่ ครู อาจารย์ทั่วไป ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี – โท พ่อค้า ทนายความ ซึ่งกล่าวรวม ๆ ได้ว่า เป็นชนชั้นกลาง (middle class)

1.6 ชั้นปัญญาชนชั้นกลางค่อนข้างต่ำ (lower middle class) ได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา อาชีวศึกษาชั้นสูง หรือจบมัธยมศึกษาตอนปลายและมีฐานะพออยู่พอกิน ได้แก่ ข้าราชการระดับ 2-3 และนักธุรกิจที่มีฐานะพออยู่พอกิน

1.7 ชั้นต่ำปานกลาง ได้แก่ เสมียน พนักงานอันดับต่ำในวงราชการ ลูกจ้างชั้นสูงและช่างฝีมือ เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างสี ช่างเหล็ก) ซึ่งจัดเป็นชนชั้นต่ำปานกลาง (upper – lower)

1.8 ชั้นต่ำ (ปัจจุบันนิยมเรียกว่า ชั้นล่าง ตรงกับ lower class) ได้แก่ กรรมกรผู้ไม่มีฝีมือ แม่ค้าหาบเร่ ชาวนาที่ปลูกพืชเพียงพอกิน รวมทั้งกรรมกรหาเข้ากินค่าตัว ๆ ไป

การพิจารณาถึงโครงสร้างของชนชั้นในสังคมไทยดังกล่าวจะช่วยให้มองเห็นความแตกต่างของฐานะและอำนาจของชนชั้นต่าง ๆ ในสังคมได้ชัดเจน ซึ่งดูได้จากสถานภาพ (ตำแหน่ง ชั้นยศ) อาชีพ การศึกษา ตำแหน่งทางราชการและการเมือง ส่วนลักษณะวัฒนธรรมของคนไทยก็พิจารณาได้

จากวัฒนธรรมของชนชั้นและคนต่างกลุ่มอาชีพเช่นเดียวกัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นในสังคมไทย ความสัมพันธ์ของการใช้อำนาจด้านการปกครองหรือการควบคุมดูแลและลักษณะของผู้อุปถัมภ์กับผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์เหมือนสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น ข้าราชการชั้นผู้น้อยที่ย้ายติดตามผู้บังคับบัญชา (นาย) ของตน ผู้ใต้บังคับบัญชาจะให้ความเคารพยำเกรง ให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความช่วยเหลือนายของตน ในขณะเดียวกันผู้บังคับบัญชา หรือผู้อุปถัมภ์ก็จะให้บำเหน็จรางวัลแก่ลูกน้องของตนมากกว่าคนอื่น เป็นต้น ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนทั่วไปยังมีลักษณะเป็นสังคมวัฒนธรรมแบบเครือญาติหรือ

3. ลักษณะการรวมกลุ่มในสังคมไทย คนไทยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท มีการรวมกลุ่มในลักษณะของเครือญาติ มีแบบแผน และจารีตประเพณีที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมา ลักษณะการตั้งหมู่บ้านอยู่เป็นกลุ่มแบบกระจุก (cluster) ทำให้เกิดเป็นคุ้มต่าง ๆ เมื่อถึงยุคพัฒนาก็รวมเป็นคุ้มต่าง ๆ คุ้มละ 8-10 ครัวเรือน แต่ละคุ้มมีหัวหน้าคุ้มคอยดูแลด้านความปลอดภัย และเรียกสมาชิกประชุมปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน ยังมีกลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการวัด คณะกรรมการโรงเรียน กลุ่มสหกรณ์เพื่อการเกษตร กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ และอื่น ๆ ศูนย์กลางของกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้อาจอยู่ในหมู่บ้าน วัด โรงเรียน หรือบ้านผู้ใหญ่บ้านเป็นศูนย์กลางที่สำคัญทางสังคม ส่วนการรวมกลุ่มในสังคมเมืองซึ่งมีคนหลากหลายอาชีพที่เคลื่อนย้ายเข้ามาเพื่อรับราชการ พนักงานต่าง ๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจากชนบทซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงอาจแบ่งตามลักษณะการรวมกลุ่มอาชีพได้คือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ กลุ่มสถาบันการเงิน พรรคการเมือง กลุ่มทหาร กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ กลุ่มนักลงทุน กลุ่มมวลชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นตามลักษณะอาชีพ มีเป้าหมายในการรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์ ผลกำไร และรักษาอำนาจของกลุ่มตนไว้ มีการประสานประโยชน์โดยการประนีประนอมหรือการประทุง (รัฐบาล) แล้วกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อใช้ปฏิบัติและบังคับใน

รูปของกฎระเบียบหรือกฎหมายในลักษณะของการรวมกลุ่มที่เป็นทางการ
ดังนั้น ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยสมัยพัฒนาจึงมีการ
เปลี่ยนแปลงในด้านการปรับตัวของโครงสร้างชนชั้น ความสัมพันธ์ระหว่าง
ชนชั้นในสังคมและลักษณะการรวมกลุ่มในชนบทและเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการ
พัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ในรอบ 5 ทศวรรษที่ผ่านมานั่นเอง

บทสรุป

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยได้เริ่มมีการศึกษาโดยชาวต่าง
ชาติตามความสนใจของแต่ละคน เช่น ลา ลูแบร์ เป็นนักการทูตระดับ
อัครราชทูตชาวฝรั่งเศสที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับไทยสมัยสมเด็จพระ
นารายณ์มหาราชแห่งกรุงศรีอยุธยา แต่สนใจศึกษาสังคมและวัฒนธรรม
ไทย เป็นต้น

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างเป็นทางการเริ่มขึ้นเมื่อราว
ทศวรรษที่ 2490 หรือเมื่อราว 70 ปีมาแล้ว โดยนักวิชาการอเมริกันแห่ง
มหาวิทยาลัยคอร์เนลและนักวิชาการไทยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้
ร่วมกันศึกษาชุมชนชนบทไทย คือ โครงการบางชัน ต่อมาได้มีการศึกษา
สังคม และวัฒนธรรมไทยที่หลากหลายวิธี เช่น วิธีการทางประวัติศาสตร์
วิธีการทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา และการศึกษาในลักษณะ
สหวิทยาการ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้านไทยศึกษา และไทศึกษา ศึกษา
วิจัยเรื่องคนไทนอกประเทศไทย) จึงทำให้การศึกษาสังคม และวัฒนธรรม
ไทยในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางด้านองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเกิดความ
เข้าใจลักษณะสังคมและวัฒนธรรมไทยตั้งแต่สมัยจารีต (หรือสมัยศักดินา)
สมัยใหม่ และสมัยพัฒนาว่า สังคม และวัฒนธรรมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลง
และปรับตัวด้านโครงสร้างสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทาง
สังคมในสมัยปัจจุบันได้ตามความเป็นจริงได้อย่างเป็นระเบียบระบบมากขึ้น
กว่าในยุคก่อน ๆ

บรรณานุกรม

- ขจร สุขพานิช.(2510). **ฐานันดรไพร่** อนุสรณ์เนื่องในงานฉาปนกิจศพ
นางพันสรพกิจโกศล ณ วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพฯ 6
ธันวาคม 2510.
- จิตร ภูมิศักดิ์.(2518). **โฉมหน้าศักดินาไทย** กรุงเทพฯ : ชมรมหนังสือ
แสงตะวัน.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา.(2548). **แนวทางและวิธีวิจัยสังคม
ไทย** กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์ จำกัด.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์.(2525) **วัฒนธรรมกรรมพิภพวรรณกรรมต้นรัตนโกสินทร์**
วารสารธรรมศาสตร์ 11 (1).
- ลินจง สุวรรณโณคิน.(2525) **ชีวิตความเป็นอยู่ในกรุงสยามในทัศนะของ
ชาวต่างประเทศระหว่าง พ.ศ. 2383-2384** กรุงเทพฯ :
ธนประดิษฐ์การพิมพ์.
- ประสาธน์ หลักศิลา.(2514). **สังคมวิทยา** กรุงเทพฯ : ก้าวหน้า.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว.(2506). **ลักษณะสังคมไทยและการพัฒนาชนบท**
กรุงเทพฯ: การพิมพ์เกื้อกูล.
- ไพฑูรย์ มีกุล.(2539). **“ลักษณะสังคมไทย” ในไทยศึกษา** หน่วยที่ 6
สาขาวิชาศิลปศาสตร์
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.
2554. พิมพ์ครั้งที่ 2** กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ลา ลูแบร์.(2510).**จดหมายเหตุลาลูแบร์ ฉบับสมบูรณ์**
พระนครโรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์.
- เสฐียรโกเศศ นามแฝง.(2515). **ชาติ ศาสนา วัฒนธรรม พระนคร :**
บรรณาการ.
- สุภัทรา สุภาพ.(2525). **สังคมและวัฒนธรรมไทย** กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

สุเทพ สุนทรเกษม.(2548). **ชาติพันธุ์สัมพันธ์ : แนวคิดพื้นฐานทางมนุษยวิทยาในการศึกษา อัตลักษณ์ กลุ่มชาติพันธุ์ ประชาชาติ และการจัดองค์กรความสัมพันธ์** กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

อकिन รพีพัฒน์, ม.ร.ว..(2512). **สังคมไทยในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2416** กรุงเทพฯ: มูลนิธิตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Landis, Judson,R.(1971).**Sociology: Concepts and Characteristics**. Belmont : Wadworth Publishing Company Inc.

Sharp, Lauriston and Hanks, Lucien M.(1978). **Bang Chan Social History of a Rural Community in Thailand**. Ithaca and London : Cornell University Press.

Robertson, Ian.(1977). **Sociology**. New York : Worth Publisher., Inc.

ภูมิปัญญาการใช้เหล้ายาเพื่อสุขภาพของคนในกลุ่มชาติพันธุ์ออสโตรเอเชียติก Knowledge Usage Medicated Liquor for Health of the Auatro-asiatic Ethnic Group

อุษา กลมพันธ์
Usa Klompun

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการใช้เหล้ายาและสรรพคุณของเหล้ายาในวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ออสโตรเอเชียติก ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และเชิงปริมาณ (Quatitative research) ทำการศึกษาในพื้นที่ 2 ประเทศ คือ ไทยและกัมพูชา ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้ที่ดื่มเหล้ายาเพื่อรักษาโรค และดูแลรักษาสุขภาพ และผู้ที่เป้นหมอสมุนไพรที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องสมุนไพรต้องยา จำนวน 40 คน มีวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยเทคนิคแบบสามเส้า ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อตีความ และสรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ออสโตรเอเชียติกที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา มีวิธีการป้องกันการเจ็บป่วยโดยกลุ่มนี้มีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สร้างจากทุนทางธรรมชาติ วิธีการบริโภคอาหารของกลุ่มชาติพันธุ์ออสโตรเอเชียติกในไทยและกัมพูชา ส่วนใหญ่เป็นอาหารที่ได้จากธรรมชาติมีการใช้สมุนไพรจากป่าเพื่อใช้ในการดูแลสุขภาพและรักษาโรค และการดูแล และรักษาสุขภาพด้วยวิธีทางการแพทย์พื้นบ้านทำได้ด้วยกันหลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การนวด การใช้ยาสมุนไพรส่วนใหญ่จะเป็นการต้มดื่ม และการใช้เหล้ายาเพื่อใช้ในการดูแลรักษาสุขภาพ ความเจ็บป่วยเนื่องจากการประกอบอาชีพทำนา ประมง จักสาน รับจ้าง และงานก่อสร้าง

ในด้านการบำบัด กลุ่มชาติพันธุ์ออสโตรเอเชียติกที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและกัมพูชาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ประมง จักสาน

รับจ้าง และงานก่อสร้าง ทั้งหญิงและชาย และส่งผลต่อสุขภาพจะมีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย จึงนิยมดื่มเหล้ายา เพื่อบรรเทาอาการปวดเมื่อย ปวดหลัง ปวดเอว บำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ช่วยเจริญอาหารขับน้ำคาวปลา และกระตุ้นให้มึนเมาในสตรีหลังคลอด

คำสำคัญ : เหล้ายา การดูแลสุขภาพด้วยเหล้ายา กลุ่มชาติพันธุ์ ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก

ABSTRACT

This present research aimed: 1) to study behaviors concerning the utilization of medicated liquor and medicinal properties of medicated liquor in the Austro-Asiatic ethnic culture. The study had been conducted quantitatively and qualitatively in the areas of 2 countries – Thailand and Cambodia. The key-informants consisted of 40 people who have used medicated liquor for reasons of treatment and health care and 12 people who are an expert in extracted herbs. The data had been collected through an in-depth interview, a participatory observation, and a non-participatory observation. The collected data had been investigated using a triangulation technique. Furthermore, a content analysis was also conducted to interpret the collected data and to formulate an assumption based on the study.

According to the study, it was found that the Austro-Asiatic ethnic people who live in Thailand and Cambodia have their own ways to protect their health. A living pattern of these Austro-Asiatic ethnic people has been generated and developed based on the natural capital. Foods of the Austro-Asiatic ethnic people living in Thailand and Cambodia are generally

found from the natural surroundings. Herbs, found in the nature, are also used by these groups of ethnic people for purposed of health care and treatment. Normally, the traditional indigenous medicine could be performed in several ways such as a massage therapy, herbal streaming, and etc. However, herbs are generally taken to boil for drinking and used to make medicated liquor for health care or healing causing from hard workings such as farming, fishing, and etc.

According to therapeutic reasons, medicated liquor has been used for drinkto heal several symptoms such as backache, lumbago, and etc. Moreover, medicated liquor is also used as an aperitif, a tonic, an analeptic, or used to excrete lochia and promote lactation for postnatal care of women among the Austro-Asiatic ethnic people living in Thailand and Cambodia.
KEYWORDS: medicated liquor, medicated liquor for health care, ethnicgroups, the AustroAsiatic languages family

บทนำ

การดื่มเหล้าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในวัฒนธรรมของมนุษย์นับแต่อดีตกาล เหล้าจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมนุษย์ เริ่มตั้งแต่อารยธรรมเมโสโปเตเมียหนึ่งในอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุดในโลก ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับยารักษาโรค พิธีกรรมและความเชื่อ เช่นเดียวกับอารยธรรมลุ่มน้ำโขงตอนล่าง เหล้ามีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในวัฒนธรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงมายาวนาน และมีการใช้ประโยชน์จากเหล้าที่หลากหลาย เหล้ามีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อ พิธีกรรม การใช้เป็นยารักษา ใช้แข่งกับสมุนไพรในรูปของยาตองซึ่งมีสรรพคุณที่

หลากหลาย อาทิ บำรุงร่างกาย แก้วปวดหลังปวดเอว นับว่าเหล่าเป็นสิ่งที่
มีคุณค่า และประโยชน์อย่างมากหากเราใช้ในปริมาณที่เหมาะสม การดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณที่เหมาะสม กล่าวคือ 30 มิลลิตรสำหรับ
ผู้หญิง และ 60 มิลลิตรสำหรับผู้ชายต่อวันมีประโยชน์ต่อหัวใจ ประโยชน์
และคุณค่าของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่เป็นที่ยอมรับของสากลจึงถูกนำ
มาใช้อย่างแพร่หลายในสังคมปัจจุบัน (ประทีป ทองเปลว . 2550 : 14)

คนไทย และกัมพูชามีการบริโภคเหล่ามาช้านานแล้ว โดยมักดื่ม
ในเทศกาลและวาระต่างๆ และมีความเชื่อเรื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เช่น
ช่วยบำรุงกำลัง บำรุงโลหิต รักษาอาการปวดเมื่อย ทำให้เจริญอาหาร
เมื่อมีงานหรือเทศกาลต่างๆ สิ่งที่ขาดเสียมิได้ และในภาพจำหลักที่
กำแพงนครธมก็มีการแกะสลักหินเป็นภาพการปิ้งปลา ซึ่งสะท้อนให้เห็น
ถึงวิถีชีวิตของชาวกัมพูชาโบราณที่ยังคงสืบทอดมากกว่า 1000 ปี และ
รายการอาหารของชาวกัมพูชา ปลาปิ้ง หรือ แตรยอ้ง มีบริโภคทุกครัวเรือน
โดยเฉพาะในฤดูแล้งซึ่งกินเวลาถึง 6 เดือน ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพภูมิศาสตร์
ในทะเลสาบเขมรมีความอุดมสมบูรณ์ของพันธุ์ปลากว่า 800 สายพันธุ์

ภูมิปัญญาการใช้เหล่ายาเพื่อสุขภาพ

เหล่ายาเป็นการนำสมุนไพรมาดองกับเหล่า และมีสรรพคุณ
ทางยา เช่น บำรุงกำลัง บำรุงโลหิต บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย
แก้ลมพอก อัมพาต เหน็บชา ช่วยเจริญอาหารช่วยขับน้ำคาวปลา และช่วย
ขับน้ำนมในสตรีหลังคลอดบุตร ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนชนบททั้งใน
ประเทศไทยและประเทศกัมพูชานิยมดื่มเหล่ายาเพราะมีความเชื่อในเรื่อง
การรักษาสุขภาพ เพราะเหล่ามีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมมีความสำคัญใน
การสกัดตัวยาที่มีอยู่ในสมุนไพร เหล่ามีแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมที่สำคัญ
จัดเป็นตัวทำละลายอินทรีย์ ตัวละลายอินทรีย์ในทางวิทยาศาสตร์นั้น
ใช้เป็นตัวทำละลายไขมัน เพราะไขมันส่วนใหญ่ไม่สามารถละลายในน้ำ
แต่มีคุณสมบัติในตัวทำละลายอินทรีย์ที่มีหลายชนิด สารสำคัญในสมุนไพร
ส่วนหนึ่งเป็นน้ำมันหอมระเหยที่เป็นไขมัน ดังนั้น การสกัดเอาสารกลุ่มนี้

จึงใช้แอลกอฮอล์ในการสกัดเป็นเหล้ายา (อดิศวร์ หลายชูไทย . 2545 : 136) เหล้ามีคุณสมบัติเป็นตัวทำละลายที่ดีและยังสามารถเก็บรักษาตัวยยาให้คงอยู่ได้นานกว่า และชาวบ้านเชื่อว่า การทำเหล้ายานั้นยิ่งดองนานยิ่งมีสรรพคุณทางยามากเพราะการดองนานตัวยาก็ยิ่งแตกตัว การดองจากพืชจะใช้เวลาน้อยกว่าการดองจากสัตว์ การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในปริมาณที่เหมาะสมจะเป็นประโยชน์ต่อหัวใจและระบบทางเดินโลหิต โดยแอลกอฮอล์จะไปช่วยเพิ่มปริมาณไขมันที่มีความหนาแน่นสูงเป็นไขมันที่ดี สำหรับหลอดเลือดแดงเพราะจะป้องกันไม่ให้ไขมันที่ไม่ดี คือโคเลสเตอรอล ไตรกลีเซอไรด์ และไขมันที่มีความหนาแน่นต่ำไปสะสมในหลอดเลือดแดง (เรียบ พรสมิทธิวิชาการ . 2552 : 75) แอลกอฮอล์ในเหล้าจะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสโลหิตและกระจายไปทั่วร่างกาย เมื่อกินอาหารมาก่อน แอลกอฮอล์ใช้เวลา 1 ถึง 6 ชั่วโมง จึงจะถูกดูดซึมไปถึงระดับสูงสุดในเลือด แต่ถ้ากินเหล้าในขณะที่ท้องว่าง แอลกอฮอล์ใช้เวลาถูกดูดซึมสู่ระดับสูงสุดในเลือด เพียง 30 นาที ถึง 2 ชั่วโมง

เหล้าเป็นยา

นับแต่โบราณมาแล้วนักปรุงเหล้ายาในแต่ละยุคสมัยต่างก็ถือว่าเหล้าเป็นยาที่ดี โดยเห็นว่าเหล้าเป็นพลังของสารอาหาร มีฤทธิ์ร้อนช่วยให้เลือดเดินได้สะดวกไหลเวียนได้ดีขึ้น ละลายเสมหะ ขับลม แก้หนาว ขจัดพิษเย็นในร่างกาย จุดประสงค์ที่ใช้เหล้าทำยา คือ จะใช้สรรพคุณในเหล้าที่มีฤทธิ์ร้อนขับพิษได้ ช่วยให้เลือดไหลเวียนได้ดีขึ้น ดังนั้น เหล้ายาส่วนใหญ่จึงใช้เพื่อการรักษาโรคไขข้ออักเสบ ปวดตามข้อกระดูก แขนขาเหน็บชา เป็นต้น(วิเชียร เส้นทอง.2550:138) ยาสมัยใหม่ก็ยังใช้เหล้าเป็นส่วนผสม เช่น ยาจำพวกทิงเจอร์ต่าง ๆ ก็มีเหล้าเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย เมื่อคนเรามีอาการวิงเวียนศีรษะ ร่างกายอ่อนแอ ให้ดื่มเหล้าขาวสักจอก จะช่วยกระตุ้นประสาทส่วนกลางที่ควบคุมการหายใจ ทำให้ผู้ป่วยฟื้นสติได้ ดังนั้น จึงใช้เหล้าในการปฐมพยาบาลได้ด้วย นอกจากรับประทานแล้ว แอลกอฮอล์ (เหล้า) ยังถูกใช้เป็นยาฆ่าเชื้อโรคในเฉพาะที่กันอย่างกว้าง

ขวาง เป็นตัวยาที่จะขาดไม่ได้เลยในการเยียวยารักษา นอกจากนี้ การหยอดแอลกอฮอล์ ร้อยละ 50 เช็ดตัวให้ผู้ป่วยที่มีไข้สูงจะช่วยให้ไข้ลดลงได้ และยังใช้แอลกอฮอล์ช่วยทำความสะอาดผิวหนัง ขจัดคราบโคล กระตุ้นการไหลเวียนของเลือดและป้องกันการเกิดแผลกดทับ (Bed -Sore) ในผู้ป่วยที่ต้องนอนอยู่กับเตียงนาน ๆ ได้ด้วย ดังนั้น เหล้าจึงไม่ใช่เป็นเพียงแค่เครื่องดื่มที่คนเราชื่นชอบเท่านั้น เพราะเหล้ายังมีคุณค่าทางด้านยาที่มากยิ่งขึ้น (อดุลย์ รัตนมันเกษม . 2555 : 85) จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เหล้ายาในการดูแลรักษาสุขภาพของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านสังขะ ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ในประเทศไทย และ จังหวัดเสียมเรียบ จังหวัดอุดรธานี ในประเทศกัมพูชา พบว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานซึ่งทำให้ระบบกล้ามเนื้อ รวมถึงเส้นประสาท และกระดูก และข้อต่ออาจได้บาดเจ็บเนื่องจากการออกแรงในการทำงาน คนในชุมชนจึงเลือกวิธีการดูแลรักษาตัวเองแบบง่ายๆ โดยการพึ่งทรัพยากรจากธรรมชาติ โดยการใช้สมุนไพร คนในชุมชนมีพฤติกรรมความเชื่อตั้งแต่โบราณว่าการดื่มเหล้ายาสามารถรักษาอาการเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานได้ เช่น รักษาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ปวดหลังปวดเอว เหน็บชา บำรุงกำลัง แก้เครียด และบางตำหรับสำหรับสตรีที่คลอดบุตร ช่วยขับน้ำคาวปลา บำรุงน้ำนม สรรพคุณในการใช้เหล้าเป็นส่วนประกอบยาสมุนไพรให้ประโยชน์ ดังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้นว่า

“ ตามปกติชาวบ้านก็จะกินเหล้าขากันอยู่แล้ว แต่เราจะแนะนำว่าช่วงนี้ควรจะต้องอะไรเข้าไปเป็นสูตรยาไม้กระที่บอง (Ficus foveolata Wall) เอามาใส่ก็แก้ปวดเมื่อยได้ เอากระชายดำ (Kaemoferia parviflora) มาช่วยบำรุงกำลัง หรือถ้าเราเครียดอยากกินข้าวได้ก็ใช้ซี่เหล็ก (Senna siamea Lam) ต้องเข้าไป ขมๆ นี่แหละดีช่วยคลายเครียดได้ ซึ่งอย่างน้อยๆ ก็ทำให้การกินเหล้าของเขามีประโยชน์ขึ้น”

(เอียด บุญเติม, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 24)

สูตรเหล้ายาบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย แบบที่ 1

ตัวยาสุมุนไพรมีดังนี้ : กำลังเสือโคร่ง (*Betula alnoides* Buch) มักกระเทีปโรง (*Ficus foveolata* Wall) กำลังช้างสาร (*Acacia craibii* Nielsen) กำลังวัวเถลิง (*Anaxagorea luzonensis* A.Gray) นำสุมุนไพรดังกล่าวมาแชในเหล้าขาว ประมาณ 15 วัน มีสรรพคุณในการบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ควรดื่มครั้งละ 1 เป็ก คือ ประมาณ 30 มิลลิลิตรต่อครั้ง ดื่มวันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็นเป็นประจำ จะเห็นผลดีนั้นต้องดื่มติดต่อกันประมาณ 15 วัน ขึ้นไป ผู้ที่ใช้อย่างต้องสุมุนไพรได้กล่าวถึงประโยชน์ว่า

“ กินยาต้องสุมุนไพร มักกระเทีปโรง กำลังช้างสาร กำลังเสือโคร่ง กำลังวัวเถลิง เวลาต้องกินยาแต่ละอย่างมาเท่าๆ กันมาดอง จะได้ออกฤทธิ์เท่าๆ กัน แก้วปวดหลัง ปวดเอว ปวดขา พอได้กิน ก็รู้สึกว่ามันยืดๆ ก็พอทุเลาบ้าง เดินไปไหนมาไหนได้สะดวกขึ้น

(สุพิน รัตนนิล, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 28)

สอดคล้องกับผู้ใช้อย่างต้องเหล้าด้วยสุมุนไพรว่า

“กินยาต้องก็ด้อยู่นะ ทำให้เส้นยืด ลุงกินมาหลายปีแล้ว กินเวลามันปวด มันเมื่อยตามเนื้อตามตัว กินไปแล้วเส้นมันก็ยืด ”

(ใจ โยธี, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 20)

สูตรเหล้ายาบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย แบบที่ 2

ตัวยาสุมุนไพรมีดังนี้ : กระชายดำ (*Kaemoferia parviflora*) มาแชในเหล้าขาวประมาณ 15 วัน มีสรรพคุณในการบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ควรดื่มครั้งละ 1 เป็ก คือประมาณ 30 มิลลิลิตรต่อครั้ง ดื่มวันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็นเป็นประจำ จะเห็นผลดี

นั้นต้องดื่มติดต่อกันประมาณ 15 วันแล้วหยุด 15 วันแล้วค่อยดื่มใหม่ถ้าเติมน้ำผึ้งจะช่วยเพิ่มรสชาติหวาน สอดคล้องกับผู้ใช้ยาสมุนไพรได้กล่าวไว้ว่า “เคยกินยาต้องกระชายดำ กลับจากนาเหนื่อยๆ ก็กิน1 เป็ก แล้วก็กินข้าว กินข้าวอร่อย ตื่นมาก็ไม่ค่อยปวดเมื่อยตามตัว แต่ต้องดองนานๆ นะ หลัง 15 วันก่อนค่อยกิน ยาจะได้ออกฤทธิ์เยอะ”

(ปัญญา โยธี, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 19)

“...เมื่อก่อนต้องกระชายดำไว้ติดบ้าน ก็เอาเหล้าที่ทำในหมู่บ้านนี้แหละดอง เพราะเหล้าที่นี้ทำจากข้าวเหนียวที่ ปลุกเอง ลูกแบ่งก็ทำจากสมุนไพรมันไม่มีสารเคมี ถ้าเอาเหล้าของรัฐบาลมีสารเคมีเยอะ...”

(ทองนาค โยธี, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 19)

สูตรเหล้ายา บำรุงกำลัง ยาอายุวัฒนะ

ตัวยาสมุนไพรมีดังนี้ : งูเห่า (Cobra) แมงป่อง (Scorpion) โสม (Panax ginseng) มีสรรพคุณในการบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกายลดอาการชาแขนขา ดื่มน้ำก่อนอาหาร เข้า เย็น ครั้งละ 1 เป็ก (30 มิลลิลิตร)

“...เขาเชื่อกันว่า กินเหล้าดองงู แมงป่อง โสมประจำ เป็นยาอายุวัฒนะ เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านเมื่อถูกงู แมงป่องกัดทำให้ร่างกายแข็งแรง ไม่เจ็บไม่ปวด ไม่เมื่อย แขน ขา ในร่างกาย ช่วยบำรุงร่างกายด้วย ...”

(เจีย สุวรรณ, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 13)

“...ชาวกัมพูชาเชื่อว่าเหล้าดองงู แมงป่อง โสม แล้วก็เชือดคองูเอาเลือดสดๆผสมกับเหล้าแล้วกิน เป็นยาชูกำลัง ช่วยบำรุงร่างกาย...”

(ปิน โป้ย. สัมภาษณ์. 2555 : กุมภาพันธ์ 17)

สูตรเหล้ายาบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย แก้กษัย ขับลม

ตัวยาสมุนไพรมีดังนี้ : ขมิ้น (Curcuma longa Linn) มะกรูด

(Citrus hystrix) บอระเพ็ด (Tinospora crispa) มาแชในเหล้าขาวประมาณ 15 วัน มีสรรพคุณในการบำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง แก้ประดง ช่วยขับลม ลดอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ต้มก่อนอาหาร เข้า เย็น ครั้งละ 1 เป็ก

“...คลอดลูกใหม่ ๆ เค้าก็ให้กินเหล้าดองได้ จะช่วยขับน้ำคาวปลา ก็เคยกินเหมือนกันตอนสมัยคลอดลูก ก็กินยาสตรี ก็ทำให้มีน้ำนม และก็ช่วยขับน้ำคาวปลา...”

(ราณี โยธี, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 24)

“...สมัยยายคลอดลูกเสร็จ เค้าก็จะให้กินสมุนไพรเอามาต้มบ้าง ดองเหล้าบ้าง กินขับเลือดที่คั่งๆ อยู่ ให้น้ำนมออก...”

(มูล โยธี, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 24)

“...หญิงที่คลอดลูกใหม่ ๆ นอกจากให้อยู่ไฟแล้ว ก็ต้องกินยาสมุนไพร บางคนก็กินเหล้าไม่เป็นก็ให้กินสมุนไพร ต้มเพื่อให้น้ำคาวปลาเลือดที่คั่งออกให้หมด บำรุงน้ำนมด้วย คนที่พอกินเหล้าเป็นก็จะให้กินชุดยาสมุนไพรที่ใส่ดองเหล้าสำหรับหญิงหลังคลอด หรือไม่ก็ใส่ดองเหล้าเพื่อให้ขับน้ำคาวปลา ขับเลือด ขับน้ำนมเพราะเป็นยาร้อน แต่อย่ากินเยอะเดี๋ยวลูกจะเมา...”

(สุพนธ์ อ่อนหวาน, สัมภาษณ์. 2554 : ธันวาคม 16)

“...สรา-ทะ-นำ-ดอง-โกรดเซอด-ปะ-โนล-เปก-ระมิด-ทะ-นำ-จะ-เจียก-ออย-สเรย-เพิก-เจีย-นะ-แกปะ-ดง (เหล้าดองมะกรูด บอระเพ็ด ขมิ้น ผู้หญิงต้มแล้วดีเป็นยาเย็นช่วยปรับสมดุลในร่างกาย)...”

(เอน ชุย, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 13)

“...ยัว-โกรดเซอด-ปะ-โนล-เปก-ระมิด-มัว-ตรา-สรา-15-ยัย-แซรย-เพิก-สเรย-เพิก-เวเลีย-ซื่อเปาะ-เกิด-ระดอว (เอามะกรูด บอระเพ็ด ขมิ้น มาดองเหล้า 15 วัน ผู้หญิงกินแก้ปวดท้องเวลามีประจำเดือน)...”

(นา แรน, สัมภาษณ์. 2556 : พฤษภาคม 13)

การใช้ยาดองเหล้าด้วยสมุนไพรต่างๆ จึงเป็นที่นิยมกันทั้งในประเทศไทยและกัมพูชา รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประชาธิปไตย

ประชาชนลาว เป็นต้น

จากการที่ประเทศไทยได้รับการส่งเสริมด้านการแพทย์แผนไทย ให้มีความก้าวหน้าและทันสมัยมากขึ้นมิติทางสังคมวัฒนธรรมทางการแพทย์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนผ่านของยุคสมัยจากอดีตสู่ปัจจุบันในชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ จะสะท้อนรูปแบบทางการรักษาโรคที่มีมากกว่าหนึ่งรูปแบบ สังคมนั้นจะถูกครอบงำด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ที่มองชีวิตมนุษย์เป็นระบบกลไก (Helman. 1985 :42-64) จึงส่งผลกระทบต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้รับความสำคัญเพื่อเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เกษตรกรรมไทยควรหันมาพิจารณาสมุนไพรพื้นบ้านก่อนจะสั่งยาจากต่างประเทศ

ทั้งนี้ศาสตร์ด้านมานุษยวิทยาการแพทย์ (Medical Anthropology) ได้ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ของกระบวนการทางสังคม (Social) และวัฒนธรรม (Culture) ที่เชื่อมโยงไปสู่ระบบสุขภาพ (Health System) ความเจ็บป่วย (Illness) รวมถึงการดูแลสุขภาพ เป็นการเรียนรู้ความสัมพันธ์ทางด้านประเพณี วัฒนธรรม และการแพทย์พื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ในแต่ละสังคมร่วมกับการแพทย์สมัยใหม่ โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบวิธีการรักษาโรคพื้นบ้าน ความเชื่อทางด้านการดูแลสุขภาพ การบริโภคอาหาร ยาสมุนไพร และความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติที่มีส่วนช่วยในการรักษาโรคให้กับคนไทยในท้องถิ่น

อีกทั้งมุมมองในเรื่องนิเวศวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Ecology) ของจูเลียน สจ๊วต (Julian Steward. 1986) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน ว่า ซึ่งเป็นการศึกษาถึงการปรับตัวหรือความสัมพันธ์ของสังคมวัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติระบบสุขภาพเป็นกระบวนการหนึ่งของชีวิตที่มีการเจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของระบบนิเวศกับวัฒนธรรม การดูแลสุขภาพ เป็นลักษณะการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างระบบนิเวศ สังคมวัฒนธรรม และการดูแลสุขภาพ ไปตลอดเวลา เนื่องจากมนุษย์มีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาปัจจัยสี่ ประกอบด้วย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม

ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคปัจจัยทั้งหลายนี้ล้วนแต่มีที่มาจากพื้นฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก เช่น การขุดหนองไม้ ขุดหัวมันจากป่าเขา การนำฝ้ายมาทอเป็นผ้า หรือนำหนังสัตว์มาตัดเย็บเพื่อใช้ห่มคลุมร่างกาย การตัดไม้มาสร้างอาคารบ้านเรือน และการนำพืชสมุนไพรจากธรรมชาติมาปรุงเป็นยารักษาโรค จะเห็นได้ว่าทั้งมนุษย์ พืช และสัตว์มีความเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงกันอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การเกี่ยวพันกันของมนุษย์ พืช และสัตว์ในระบบชีวนิเวศคงอยู่ได้ ปัจจัยทั้งสามอย่างนี้ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างกลมเกลียว แต่ก็ขึ้นอยู่กับสภาพชุมชนของแต่ละชุมชนว่ามีวัฒนธรรมในการพึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างไรถึงจะสร้างความสมดุลให้แก่กัน

ระบบการดูแลสุขภาพของท้องถิ่นจึงเป็นบทบาททางสังคมอีกมิติหนึ่งที่ทุกสังคมจำเป็นต้องดำรงรักษาไว้ คุณค่าของระบบการดูแลสุขภาพภายในท้องถิ่นจะก่อเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อมีการหยิบนำมาใช้ และมีการถ่ายทอดเป็นมรดกของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัย ถึงแม้ว่าระบบการรักษาความเจ็บป่วยของสังคมจะถูกปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการแพทย์สมัยใหม่ แต่ก็ไม่สามารถทำให้สายพันธ์ทางความเชื่อของการดูแลสุขภาพท้องถิ่นเสื่อมคลายลงไป ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า “เราออกทะเลไปนานแล้ว เราควรถอยหลังกลับสู่ลำคลอง” ดังนั้นภาพสะท้อนจากงานวิจัยนี้จึงเป็นการนำเสนอภาพลักษณ์ของเภสัชศาสตร์ชาติพันธุ์แนวใหม่ให้แก่อนุชนรุ่นหลัง

ผลการศึกษา

เหล่ายามีสรรพคุณทางยา เช่น บำรุงกำลัง บำรุงโลหิต บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกายแก้แอมพฤก อัมพาต เหน็บชา ช่วยเจริญอาหารช่วยขับน้ำคาวปลา และช่วยขับน้ำนมในสตรีหลังคลอดบุตร เหล่ายาส่วนใหญ่จึงใช้เพื่อการรักษาโรคไขข้ออักเสบ ปวดตามข้อกระดูก แขนขา

เห็นบชา เป็นต้น ยาสมัยใหม่ก็ขาดเหล้าไม่ได้ เช่น ยาจำพวกทิงเจอร์ต่าง ๆ ก็มีเหล้าเป็นส่วนประกอบอยู่ด้วย โดยส่วนใหญ่นิยมใช้เป็นตัวผสมผสานตัวยาหลักหรือมิกเซอร์ (Mixer)

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์กระจ่าง สีสรรพสวัสดิ์.(2546) สมุนไพรไทย มรดกจากภูมิปัญญา . กรุงเทพฯ : ภูมิปัญญา.
- เจตน์สิริ ปุชปณณูรัศม์ .(2550). โสมพิชฌัตตจรรย์ . กรุงเทพฯ : แพรธรรม. ประทีป ทองเปลว.(2544). ตำรายาไทยฉบับแผนโบราณ . กรุงเทพมหานคร : ไพลิน.
- เปรม แสงแก้ว.(2547). สมุนไพรเพื่อสุขภาพ . กรุงเทพมหานคร : ไพลิน. ผกากรอง วัฒนาชีวิต.(2553). คัมภีร์อายุวัฒนะแผนไทย . กรุงเทพมหานคร : ไพลิน.
- เรียบ พรสมิทธิวิชชากร.(2522).หมอยาไทย . กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- อดิศวร์ หลายชูไทย และคณะ.(2545). สุราในสังคมไทย . (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ.
- อดุลย์ รัตนมันเกษม.(2555).บุหรี เหล้า ชา สุขหรือทุกข์ . กรุงเทพฯ : แสงดาว.
- Helman, Cecil. (2000). Culture, Health and Illness. London : Butterworth Heinemann.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ในประเทศไทยและประเทศกัมพูชา

1. นางเอียด บุญเต็ม บ้านสังขะ หมู่ 4 ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
2. นายสุพิน รัตนิล บ้านสังขะ หมู่ 4 ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
3. นายใจ โยธี บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
4. นายปัญญา โยธี บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
5. นายทองนาค โยธี บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
6. นายราณี โยธี บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
7. นางมูล โยธี บ้านปราสาทเยอ ตำบลปราสาทเยอ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ
8. นายสุพนธ์ อ่อนหวาน บ้านสังขะ หมู่ 4 ตำบลสังขะ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
9. นายเจีย สุวรรณ จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา
10. นายปิ่น ปิยะ จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา
11. นางเอน ชุย คัมโอรเสม็ด ตำบลโอรเสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรธานี
12. นางนา แรน คัมโอรเสม็ด ตำบลโอรเสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรธานี

การศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษต่อการเรียนการสอน ผ่านระบบอีเลิร์นนิง

A Study of Teachers and Students' Satisfaction in Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat Uni- versity toward E-Learning

อนันศักดิ์ พวงอก

Anansak Phuangok

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ซึ่งเป็นระบบ e-learning ที่พัฒนาขึ้นโดยอาจารย์สาขาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่สอนผ่านระบบ e-learning 3 คน และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เรียนผ่านระบบ e-learning 62 คน ที่เคยเรียนเคยสอนโดยใช้ระบบนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับอาจารย์ และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

อาจารย์มีความพึงพอใจต่อการสอนผ่านระบบ e-learning บางประการเท่านั้นโดยให้เหตุผลว่า แม้การเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning จะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก แต่จำเป็นต้องปรับปรุงในหลายส่วนเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนมากยิ่งขึ้น ข้อดีของการสอนผ่านระบบ e-learning คือเป็นเครื่องมือที่ช่วย

ให้อาจารย์สามารถส่งงานและให้นักศึกษาส่งงานนอกเวลาเรียนได้ แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการและไม่ควรนำมาใช้ในทุกรายวิชา โดยเฉพาะวิชาที่สอนแบบปฏิบัติหรือรายวิชาที่สอนในด้านภาษาเนื่องจากอาจารย์กับนักศึกษาไม่สามารถโต้ตอบกันได้อย่างทัน่วงที่แบบ face to face นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (= 3.38 S.D. = 0.71) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง (= 3.48 S.D. = 0.72) ส่วนด้านระบบบริหารจัดการและการเข้าใช้ระบบพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (= 3.53 S.D. = 0.80) เช่นเดียวกับด้านการติดต่อสื่อสาร (= 3.58 S.D. = 0.73)

ปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาในการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning พบว่า นักศึกษามีปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ อินเทอร์เน็ตที่มีให้ใช้ในมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมตามห้องเรียนในแต่ละอาคารเรียน ทำให้การเรียนผ่านระบบ e-learning เกิดการสะดุดไม่ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่เสนอแนะให้มหาวิทยาลัยจัดหาอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกห้องเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning มีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาของอาจารย์คือการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษายังทำได้ไม่ดีพอ โดยเฉพาะการเรียนการสอนด้านภาษาที่ต้องเน้นทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ในภาษาต่างประเทศ ดังนั้นอาจารย์จึงเสนอแนะว่าไม่ควรใช้ระบบ e-learning ในวิชาที่สอนด้านภาษาแต่ควรใช้ในวิชาอื่นๆ ที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมากเช่นวิทยาศาสตร์ศึกษาทั่วไปหรือวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

คำสำคัญ ความพึงพอใจ, อาจารย์และนักศึกษา, การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the teachers and students' satisfaction of faculty of humanities and social sciences Sisaket Rajabhat university toward teaching and learning via e-learning. The e-learning in this study was constructed by Software Engineering teacher of Sisaket Rajabhat University. Population in the study consisted of 3 teachers and 62 students who used the software. The research was conducted by structured interview of teachers and surveyed by questionnaires by students. The data from teachers were analyzed by contents analysis while the data from students were analyzes by the percentage, the means, and the standard deviation. The research findings are detailed below :

Teachers satisfied toward teaching via e-learning systems are moderate. Their reasons were teaching through e-learning are useful for learning so much but it needs to improve in several parts in order to respond to the needs of enhancement efficiency of teaching even more. The advantages of teaching through the system was it is a tool that can help teachers and students work in part-time. However, It had some limitations and should not be used in all subjects especially the subjects taught in practice and language because teachers and students could not interact with each other immediately with face to face. The Students' satisfaction in overall is moderate (= 3.38 S.D. = 0.71). When it was distinguish in each categories, the results found that : Their satisfaction toward learning effectiveness is

moderate ($= 3.48$ S.D. $= 0.72$). Their satisfaction toward the management system was at the high level ($= 3.53$ S.D. $= 0.80$) as well as communications ($= 3.58$ S.D. $= 0.73$).

The problems and suggestions of students were found that they had similar problem. The important problem was internet in the university is not available enough, it's not covered in all classrooms. By this reason, the learning via e-learning was interrupted and was not continuous. Therefore, their recommendations were the university should provide internet access to all classrooms for effective learning. While the teachers' problems were communication with student was not good enough especially in language subjects that have to focus on listening, speaking, reading and writing skills so e-learning was not suitable with these subjects, but should be used in other subjects such general education course or computer sciences subjects.

KEYWORD: Satisfaction, Teachers and Students, Humanities and Social Sciences Sisaket Rajabhat University, E-learning

บทนำ

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีหลายวิธี e-learning เป็นการเรียนการสอนวิธีหนึ่งที่ได้รับคามนิยมนิยมาะยะหนึ่งแล้ว คำว่า e-learning มาจากคำว่า electronic(s) learning หรือการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และยังหมายถึงการเรียนรู้ทางคอมพิวเตอร์แต่เป็นการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยสอนแทนรูปแบบการสอนเดิมซึ่งอาจจะเป็นการเรียนรู้ในรูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ วิกิพีเดีย ซีดีรอม สัญญาณดาวเทียม อินเทอร์เน็ต

ก็ได้ นอกจากนี้ e-learning ยังเป็นการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์อีกด้วย (ศุภชัย สุขะนินทร์ และกรรณก วงศ์พานิช 2545 : 15) e-learning ได้แพร่กระจายเข้าสู่การศึกษาในทุกระดับ ด้วยสาเหตุที่ว่า การเรียนรู้ในรูปแบบนี้มีความยืดหยุ่นสูงและยังลดข้อจำกัดของความพยายามที่จะใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสารในเรื่องของการออกแบบเฉพาะตัว เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคลมากที่สุดโดยการเรียนการสอนแบบ e-learning นี้จะเน้นในเรื่องของการเรียนการสอนที่ไม่มีข้อจำกัดของเวลาและสถานที่และยังช่วยลดข้อจำกัดในเรื่องของช่องว่างในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยตนเอง (จินตวีร์ คล้ายสังข์ 2555 : 1)

การเรียนการสอนด้วยระบบ e-learning สามารถช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและในเวลาที่เร็วขึ้น นอกจากนั้น e-learning ยังช่วยให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนได้ตลอดเวลาและอย่างละเอียด สามารถติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ประโยชน์ของ e-learning ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้ เนื่องจากมีเว็บไซต์หรือกระดานสนทนาที่สามารถพูดคุยโต้ตอบกันได้ (กนิษฐา พัดทะเล 2556 : 2) นอกจากนั้นอาจารย์ผู้สอนยังสามารถที่จะป้อนความรู้เข้าไปในระบบโดยไม่ต้องรอช่วงเวลาของการสอนในชั่วโมง สามารถที่จะมอบหมายงานและตรวจงานของนักศึกษาผ่านระบบตรวจเช็คการเข้าเรียนของนักศึกษาได้แบบออนไลน์ให้คะแนนผ่านระบบโดยที่อาจารย์และนักศึกษาสามารถมองเห็นสอดคล้องกันไม่เกิดการโต้แย้งกันในภายหลังและนักศึกษาสามารถตรวจสอบผลการส่งงาน การเข้าเรียน และผลการเรียนของตนเองได้ตลอดเวลา

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนหรือผู้เรียนที่ผ่านการเรียนการสอนด้วยระบบ e-learning มาแล้วนั้น พบว่ามีทั้งข้อดี ข้อเสีย ปัญหา และอุปสรรค ดังเช่นกำชัย ว่องไว (2549) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ e-learning ของนักศึกษามหา

บัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยพบว่า นักศึกษามีความสะดวกสบายในการเรียนรู้มากขึ้นในขณะเดียวกันก็พบปัญหาบางประการ เช่น ขั้นตอนการเข้าใช้ระบบมีความยุ่งยาก จำนวนคอมพิวเตอร์และปลั๊กไฟภายในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมีไม่เพียงพอ เป็นต้น นอกจากนั้น กนกพร ศรีญาณลักษณ์ และคณะ (2555 : 120) ได้ทำวิจัยเรื่องการสำรวจความพึงพอใจต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ของนักศึกษาต่อการเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ในวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น 1 ซึ่งพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อบทเรียนออนไลน์ทั้ง 3 ภาษาดังกล่าวในระดับที่มาก เรียนสนุก และได้รับความรู้ใหม่ๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อน ทำให้นักศึกษาสนใจเรียนมากขึ้น และสามารถฟังและพูดในระดับพื้นฐานได้ จนนักศึกษาที่มีข้อเสนอแนะให้มีการสร้างบทเรียนออนไลน์ในรายวิชาอื่นๆ ที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกัน เพื่อจะได้สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ ส่วนจริลักษณ์ รัตนพันธ์ (2554 : 47) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนรู้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เรียนชุดวิชา 20799 ประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตหลักสูตร และการสอนผ่านระบบ e-learning พบว่านักศึกษามีปัญหาในด้านโอกาสในการเข้าถึงเครื่องคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา ความสะดวกของนักศึกษาในการทำกิจกรรมผ่านระบบ e-learning การเตรียมความพร้อมในการสนทนาในเว็บบอร์ด ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาในระดับมาก และรุ่งกานต์ กันทะหงษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาอุปสรรคในการนำระบบ e-learning มาใช้ในการเรียนการสอนของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่านักศึกษาเห็นว่าการนำระบบ e-learning มาใช้ในการเรียนการสอนนี้ส่งผลดีต่อการเรียนโดยรวมของตนค่อนข้างมาก เนื่องจากทำให้ประหยัดเวลา และสะดวกสบายในการค้นคว้าหาข้อมูล ส่งงาน ติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนผ่านทางอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามนักศึกษายังมีปัญหในเรื่องคอมพิวเตอร์ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และมีประสิทธิภาพไม่ดีเท่า

ที่ควร ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาบางรายที่มีรายได้น้อย และไม่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองเกิดความเสียเปรียบทางการศึกษา เนื่องจากต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นในการเข้าใช้บริการในด้านคอมพิวเตอร์จากสถานที่อื่นๆ นอกจากนี้รายละเอียดในบทเรียนยังขาดความชัดเจน มีแบบฝึกหัดไม่มาก รวมทั้งการดำเนินการปรับปรุงข้อมูลต่างๆ ในเว็บไซต์นั้นเป็นไปอย่างล่าช้า และไม่เป็นปัจจุบันเท่าที่ควร จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ดังกล่าวนั้นพบว่า ในทัศนะของผู้เรียนแล้วมีทั้งความชื่นชอบเนื่องจากมองเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ในระบบ e-learning นี้ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าผู้เรียนต่างก็พบอุปสรรคในหลายๆ ด้านด้วยเช่นกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษได้มีการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนผ่าน e-learning ในปีการศึกษา 2557 โดยให้อาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นผู้เขียนระบบนี้ขึ้น ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นระบบเกือบจะสำเร็จรูปแล้ว อาจารย์ทุกคนในมหาวิทยาลัยมีโอกาสนำไปใช้ในการเข้าใช้ และเป็นเพียงการป้อนบทเรียนเข้าไปในระบบเท่านั้นเอง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เล็งเห็นถึงความสำคัญตรงนี้ จึงมีนโยบายให้อาจารย์ในคณะฯ ได้ทำการสอนผ่านระบบ e-learning อย่างน้อย 1 วิชา โดยเริ่มต้นในภาคเรียนที่ 2/2557 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์ทุกท่านเห็นความสำคัญของการสอนผ่านระบบนี้ และเพื่อการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เกิดผลดีต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งจะช่วยพัฒนาด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนระบบ e-learning ของอาจารย์ และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่ได้จากการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning

ประโยชน์ของการวิจัย

- 1) ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน รวมทั้งปรับปรุงระบบ e-learning ของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน
- 2) สามารถใช้ข้อมูลประกอบเป็นแนวทางในการเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานจัดอบรมในระบบเครือข่ายสารสนเทศอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
- 3) ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำระบบ e-learning เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ปีการศึกษา 2557 โดยใช้

ระบบ e-learning ที่พัฒนามาจากอาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน และด้านระบบ (การสมัครสมาชิก การเข้าสู่ระบบ เอกสารประกอบการเรียนการสอน การจัดการงานที่มอบหมายและการจัดการผ่านระบบ การสนทนาผ่านเว็บบอร์ด และการเช็คเวลาเรียนของนักศึกษาผ่านระบบ) ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ทำการสอนผ่านเครือข่าย e-learning ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ จำนวน 3 คน 2) นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่เรียนใน 3 รายวิชา จำนวน 62 คน ประกอบด้วย (1) วิชาศิลปะการใช้ภาษาเพื่องานนิเทศศาสตร์ เป็นนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 22 คน (2) วิชาการอ่านภาษาญี่ปุ่นเชิงวิชาการ เป็นนักศึกษาสาขาภาษาญี่ปุ่น ภาคปกติชั้นปีที่ 2 จำนวน 22 คน และ (3) วิชาการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ 2 เป็นนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจภาค กศ.บป. ชั้นปีที่ 1 จำนวน 18 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยใช้ e-learning ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการทำวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์และนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 65 คน ผู้วิจัยมีแนวทางในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

1) กลุ่มที่ 1 อาจารย์ที่สอนผ่านระบบ e-learning ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คืออาจารย์ที่สอนผ่านระบบ e-learning มีจำนวน 3 คน

2) กลุ่มที่ 2 นักศึกษาที่เรียนผ่านระบบ e-learning ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากนักศึกษาที่เรียนผ่านระบบ e-learning จำนวน 62 คน ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ภาคปกติ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 22 คน นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นภาคปกติ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน และ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจภาคคศ.บป. ชั้นปีที่ 2 จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากอาจารย์จำนวน 3 คน ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2558 และแบบสอบถามจากนักศึกษาจำนวน 62 คน ในช่วงเดือนสิงหาคม 2558 จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และอภิปรายผลในขั้นตอนต่อไป

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่บ้านหรือหอพักแล้วแต่กรณี นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตมานานมากกว่า 5 ปี โดยใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน และใช้ครั้งละประมาณ 3-5 ชั่วโมง

2. ความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนผ่านระบบ e-learning ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์มีความพึงพอใจต่อการสอนผ่านระบบ e-learning อยู่ในระดับปานกลาง โดยให้เหตุผลว่า แม้การเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning จะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก แต่จำเป็นต้องปรับปรุงในหลายส่วนเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนมากยิ่งขึ้น ข้อดีของการสอนผ่านระบบ e-learning คือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้อาจารย์สามารถส่งงานและให้นักศึกษาส่งงานนอกเวลาเรียนได้ หรือบางครั้งอาจารย์ติดภารกิจอื่นๆที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ก็ให้นักศึกษาเรียนผ่านระบบ e-learning ได้ อย่างไรก็ตาม การสอนผ่านระบบ e-learning ยังมีข้อจำกัดบางประการและไม่ควรนำมาใช้ในทุกรายวิชา โดยเฉพาะวิชาที่สอนแบบปฏิบัติหรือรายวิชาที่สอนในด้านภาษาเนื่องจากอาจารย์กับนักศึกษาไม่สามารถโต้ตอบกันได้อย่างทันท่วงทีแบบ face to face และข้อจำกัดอีกประการหนึ่งคือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่ครอบคลุมทั่วทั้งมหาวิทยาลัยหรือตามห้องเรียน หากมีการปรับปรุงในส่วนนี้ให้ดีขึ้น จะช่วยให้การสอนผ่านระบบ e-learning มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ที่หอพักหรือบ้านที่ไม่มีอินเทอร์เน็ต จะไม่สามารถติดตามบทเรียนได้ทัน หรืออาจารย์ต้องแจ้งเตือนนักศึกษาผ่าน facebook ให้เข้าไปเรียนตามบทเรียนเมื่อมีการปรับเปลี่ยนบทเรียน

ใหม่ เช่น การอัปเดตเอกสาร การแจ้งการบ้านผ่านกระดานสนทนา มีนักศึกษาเพียงไม่กี่คนที่เข้าไปอ่านและแสดงความคิดเห็น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสอนผ่านระบบ e-learning แม้จะมีประโยชน์แต่ก็ยังไม่สมควรที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนทุกรายวิชา

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนผ่านระบบ e-learning ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ส่วนด้านระบบบริหารจัดการและการเข้าใช้ระบบพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก เช่นเดียวกับด้านการติดต่อสื่อสารที่มีความพึงพอใจในระดับมาก

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาต่อการเรียนผ่านระบบ e-learning ผลการวิจัยสรุปได้ว่านักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์มีค่าคะแนนความพึงพอใจสูงที่สุดในระดับมากทุกด้าน ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น และภาษาอังกฤษธุรกิจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้ นักศึกษาที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือสาขาวิชานิเทศศาสตร์ รองลงมาคือสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจตามลำดับ ด้านระบบบริหารจัดการและการเข้าใช้ระบบพบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือสาขาวิชานิเทศศาสตร์ รองลงมาคือสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น และสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจตามลำดับ และด้านการติดต่อสื่อสารพบว่านักศึกษาที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือสาขาวิชานิเทศศาสตร์ รองลงมาคือสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ และสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ตามลำดับ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาในการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning พบว่านักศึกษามีปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ อินเทอร์เน็ตที่มีให้ใช้ในมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอ ไม่ครอบคลุมตามห้องเรียนในแต่ละอาคารเรียน ทำให้การเรียนผ่านระบบ e-learning เกิด

การสะดุด ไม่ต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่เสนอแนะให้มหาวิทยาลัยจัดหาอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายไวไฟ (wi-fi) ให้ครอบคลุมทุกห้องเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning มีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาของอาจารย์คือการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษายังทำได้ไม่ดีพอ โดยเฉพาะการเรียนการสอนด้านภาษาที่ต้องเน้นทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ในภาษาต่างประเทศ ดังนั้นข้อเสนอแนะของอาจารย์จึงพบว่าไม่ควรใช้ระบบ e-learning ในวิชาที่สอนด้านภาษา แต่ควรใช้ในวิชาอื่น ๆ ที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมากเช่นวิทยาศาสตร์ทั่วไป หรือวิชาทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

วิจารณ์และสรุปผล

1) พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษา กับสภาพความเป็นจริงของการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning

จากผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน และหอพัก ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของนันทนา กิมตระกูล (2550) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตที่สถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนถึงประสิทธิภาพของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษว่าควรได้รับการปรับปรุงให้มีเครือข่ายที่เสถียรเพียงพอที่นักศึกษาจะสามารถใช้ภายในมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ในอนาคต นอกเหนือจากนั้นยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตทุกวัน ระยะเวลาเฉลี่ยต่อครั้ง ครั้งละประมาณ 3-5 ชั่วโมง รองลงมาคือใช้มากกว่า 5 ชั่วโมง และเคยใช้อินเทอร์เน็ตมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี สอดคล้องและใกล้เคียงกับผลการวิจัยของนันทนา กิมตระกูล (2550) ที่พบว่า นักศึกษาเคยใช้อินเทอร์เน็ตมาไม่ต่ำกว่า 4 ปี และระยะเวลาในการใช้ต่อครั้งคือ 2-5 ชั่วโมง จากผลการวิจัยที่พบดังกล่าวแสดงถึงนิมิตหมาย

ที่ดีสำหรับการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องจากนักศึกษา มีความคุ้นเคยและสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ดี แสดงว่าอินเทอร์เน็ตได้เข้ามา มีบทบาทในชีวิตประจำวันของนักศึกษาส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวกลับสวนทางกับความพึงพอใจในการเรียนผ่านระบบ e-learning ซึ่งควรจะพึงพอใจอยู่ในระดับมากจนถึงมากที่สุด แต่ผลการวิจัยกลับพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเพียงแค้อยู่ในระดับปานกลาง จากข้อมูลดังกล่าว สะท้อนถึงปัญหาบางอย่างที่ผู้วิจัยอาจจะไม่ได้สอบถามแต่จำเป็นต้องค้นหา ให้เจอเพื่อจะทราบถึงสาเหตุแห่งปัญหานี้ เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียน การสอนผ่านระบบ e-learning ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้นักศึกษาเกิดความ สนใจในการเรียนรู้

2) ความเหมาะสมของการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ของคณะ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เปิดสอนในระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2558 ทั้งหมด 9 สาขาวิชา ซึ่งแบ่งเป็นสายมนุษยศาสตร์ซึ่งเน้นการเรียนการสอนด้านภาษา จำนวน 4 สาขาวิชา ประกอบด้วยสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาวิชาภาษา จีน สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น และสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ส่วน สายสังคมศาสตร์ซึ่งเน้นการเรียนการสอนด้านสังคมมีจำนวน 5 สาขา วิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปะ และ การออกแบบ และสาขาวิชาประวัติศาสตร์ จากการศึกษาความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ในครั้งนี้พบว่า นักศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งอยู่ในสายด้านสังคม จะมีค่าคะแนนความพึง พพอใจสูงที่สุดในทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับนักศึกษา อีก 2 สาขา คือสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น นอกจากนี้ จากผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนยังพบว่า อาจารย์ผู้สอนก็แสดงความ คิดเห็นว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning นั้นเหมาะสมที่จะนำมาใช้

กับบางวิชาเท่านั้น แต่ไม่เหมาะสมกับวิชาทางด้านภาษา เนื่องจากเป็นวิชาที่ต้องฝึกทักษะต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งการเรียนผ่านระบบ e-learning อาจจะไม่เหมาะสมเท่าใดนัก จากผลการวิจัยดังกล่าวมีความขัดแย้งกับนโยบายของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ที่มีนโยบายให้นำระบบ e-learning เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนทุกรายวิชา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทินา กิมตระกูล (2550) ที่พบว่านักศึกษาต่างคณะกันมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน e-learning แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามผลการวิจัยดังกล่าวแตกต่างจากผลการวิจัยของกนกพร ศรีญาณลักษณ์ และคณะ (2554) ที่ได้ทำการสำรวจความพึงพอใจต่อการเรียนบทเรียนออนไลน์ภาษาเกาหลี ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น 1 ของมหาวิทยาลัยบูรพา กลับพบว่านิสิตที่เรียนภาษาเกาหลี ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น โดยใช้บทเรียนออนไลน์มีความพึงพอใจด้านสื่อบทเรียนออนไลน์ในระดับมาก มีความพึงพอใจด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนบทเรียนออนไลน์ในระดับมาก และมีพฤติกรรมการเรียนในระดับมาก จากผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องดังกล่าวแสดงว่าปัญหาอาจไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาวิชา แต่อยู่ที่ระบบและการออกแบบระบบให้มีความน่าสนใจ น่าเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน ดังนั้นแม้ว่าระบบ e-learning จะเหมาะสมกับการเรียนการสอนด้านสังคมมากกว่าภาษา แต่ถ้ามีระบบ e-learning ด้านภาษาโดยเฉพาะ มีการออกแบบระบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนก็อาจจะช่วยส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนทางด้านภาษาได้เช่นเดียวกัน

3) ความพึงพอใจของอาจารย์กับนักศึกษาต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning

จากผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษามีความสอดคล้องกันในบาง ประการในขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างกันในบางประการเช่นเดียวกัน ในด้านของความสอดคล้องนั้นทั้งอาจารย์ และนักศึกษาต่างก็มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับ

ปานกลางเช่นเดียวกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจารย์มีความพึงพอใจที่แตกต่างกันไปทั้ง 3 คน ในทุกๆ ด้าน อาจจะเป็นไปได้ว่าอาจารย์สอนคนละวิชา ซึ่งระบบก็สามารถตอบสนองต่อความต้องการของอาจารย์ในแต่ละวิชาได้แตกต่างกัน สำหรับนักศึกษาแล้วค่อนข้างที่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์จะมีความพึงพอใจมากในทุก ๆ ด้าน และมีค่าคะแนนสูงสุดในทุกด้านเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอื่น ๆ ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจจะมีความพึงพอใจน้อยที่สุดเกือบทุกด้านยกเว้นด้านการติดต่อสื่อสาร อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจส่วนหนึ่งเป็นนักศึกษาภาคเสาร์อาทิตย์ที่อาจจะไม่เชี่ยวชาญในการเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรืออาจจะไม่มีเวลาเนื่องจากต้องทำงานไปด้วย และความเป็นผู้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ อาจทำให้ไม่สามารถปรับตัวกับการเรียนด้วยระบบ e-learning ได้เท่าผู้ที่อ่อนกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพศาล ลุนใต้ (2550) ที่พบว่า อาจารย์ที่มีอายุแตกต่างกันจะมีทัศนคติต่อการสอนผ่านระบบ e-learning แตกต่างกัน โดยอาจารย์ที่มีอายุน้อยกว่าจะมีทัศนคติต่อการสอนผ่านระบบ e-learning มากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning จะเหมาะสำหรับผู้ที่มีอายุน้อยที่มีความสนใจในเทคโนโลยีมากกว่า ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า และสามารถปรับตัวได้ดีกว่า

4) อุปสรรคของการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning

นโยบายของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษนั้น ได้สนับสนุนให้อาจารย์ได้นำ e-learning เข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน แต่จากผลการวิจัยพบว่าอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งสำหรับการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning นั้นคือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยกลับไม่เสถียร นักศึกษาและอาจารย์ไม่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนการสอนในห้องเรียนได้ นอกจากนี้การออกแบบระบบก็ยังไม่สมบูรณ์มากเพียงพอจากผลการวิจัยพบว่าทั้งอาจารย์ และนักศึกษาต่างก็ ประสบปัญหา

ด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน อาจารย์พยายามอัปโหลดเอกสารประกอบการสอนให้นักศึกษา แต่ก็ทำได้ไม่มากในกรณีที่ไฟล์มีขนาดใหญ่ นักศึกษาก็ยังไม่มีสมาธิมากพอที่จะเข้าสู่ระบบเพื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องให้อาจารย์คอยเตือนผ่าน facebook อยู่เสมอให้เข้าไปค้นคว้าหาความรู้ และอ่านเอกสารประกอบการสอน ทำแบบฝึกหัด หรือเรียนด้วยตนเองผ่านระบบ e-learning ปัญหาอีกประการหนึ่งคือการเรียนการสอนในวิชาด้านภาษาที่ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนแบบ face to face ก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่ ทำให้การเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ล้มเหลว ซึ่งสวนทางกับนโยบายอย่างชัดเจน ดังนั้นคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษจึงควรปรับนโยบายใหม่ให้มีการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning เพียงบางวิชา และควรทำการปรับปรุงระบบให้มีความน่าสนใจ น่าศึกษาหาความรู้ ให้อาจารย์และนักศึกษาสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ตลอดเวลาอย่างไม่มีอุปสรรค และที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษควรจะมีการปรับปรุงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้ได้ทุกที่ ทุกอาคาร ทุกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนการสอนที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ควรปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือสัญญาณไวไฟ (wi-fi) ให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ในมหาวิทยาลัยทุกห้องเรียนควรมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ และความเร็วที่เพียงพอต่อการใช้งาน นอกจากนั้นควรปรับปรุงระบบ e-learning ให้มีความน่าสนใจต่อการเรียนการสอน และการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาให้สามารถเชื่อมโยงกันได้ตลอดเวลาเพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ควรปรับปรุงระบบให้มีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนทุกรายวิชาโดยเฉพาะการเรียนการสอนในรายวิชาด้านภาษาที่ค่อนข้างจะมีปัญหาทั้งตัวผู้สอนเองและนักศึกษา ควรจะมีการออกแบบระบบให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาต่างประเทศโดยผ่านระบบ e-learning ได้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงความพึงพอใจหรือทัศนคติในด้านต่างๆ ของอาจารย์และนักศึกษาในคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่มีการเรียนการสอนในรายวิชาที่แตกต่างกันออกไป ว่าจะมีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไรในบริบทของการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

2) จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบความพึงพอใจของอาจารย์และนักศึกษาต่อการเรียนการสอนผ่านระบบ e-learning ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการเรียนการสอนระบบ e-learning เมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ศรีญาณลักษณ์ และคณะ. (2554). การสำรวจความพึงพอใจต่อการเรียนบทเรียน

ออนไลน์ภาษาเกาหลี ภาษาจีน และภาษาญี่ปุ่น 1. วารสาร
วิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 19(31), 105-121.

จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2555). อีเลิร์นนิ่งคอร์สแวร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาลี ศิริพิทักษ์ชัย และคณะ. (2551). ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ การเรียนการสอนโดยใช้ e-Learning. วิทยานิพนธ์พยาบาล
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากายวิภาคศาสตร์และ สรีรวิทยา
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม.

นันทินา กิมตระกูล. (2550). ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน
ออนไลน์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (e-Learning) ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิตในเขตกรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2554). เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ประยูร เอี่ยมอานวย. (2550). การจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ตามทัศนะครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพฑูรย์ พิมพ์. (2548). ความคิดเห็นและการยอมรับการเรียนการสอน
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง.

ไพโรศาล ลุนใต้. (2550). การศึกษาทัศนคติของอาจารย์มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ เกี่ยวกับการนำระบบ
อีเลิร์นนิ่ง (e-Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการ
สอน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยีบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

มนทิตรา พินิจจินดาพันธุ์. (2553). การศึกษาพฤติกรรมการใช้และความ
พึงพอใจของพนักงานที่มี ต่อระบบ e-learning ของ
ธนาคารกสิกรไทยจำกัด มหาชน ในฐานะที่เป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

วิเชียร ศรีพระจันทร์ และเอกภพ อินทรภู. (2549). บริบททางสังคมของ
อาจารย์ที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบสื่อการเรียนรู้
ทางอิเล็กทรอนิกส์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

การผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Chinese Instructional Material Development

The Case Study of Students at Sisaket Rajabhat University

วิภาวดี ทวี

Wipawadee Tawee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน ในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีน และวิวัฒนาการตัวอักษรจีน ศึกษาผลของการใช้สื่อการเรียนการสอน ภาษาจีน เพื่อช่วยในการเรียนในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน โดยกลุ่มเป้าหมาย ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หมู่เรียน 57107301 และหมู่เรียน 57107302 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่เรียนในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 40 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน โดยใช้เนื้อหาหนังสือในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน จำนวน 693 ตัว รวบรวมเป็นลำดับขีดการเขียนตัวอักษรจีนในแต่ละบทเรียน จำนวน 20 บท 3) การตรวจสอบคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพสื่อ 4) ปรับปรุงสื่อ (ก่อนใช้) นำผลการตรวจสอบคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงสื่อก่อนนำไปใช้ 5) การทดลองใช้สื่อ ทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนกับกลุ่มเป้าหมาย 6) การปรับปรุงสื่อ (หลังใช้) ประเมินผลการใช้สื่อ

จากข้อเสนอแนะ 7) นำสื่อไปใช้ ทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ 8) ประเมินผล วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ และประมวลผลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่านักศึกษา มีทักษะการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นหลังจากใช้สื่อ ค่าเฉลี่ย = 4.21 ค่า S.D = 0.82 และมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่ออยู่ในระดับพอใจมาก ค่าเฉลี่ย = 4.20 ค่า S.D = 0.83 ซึ่งผู้เรียนมีความพึงพอใจในสื่อที่ให้ทดลองใช้ เนื่องจากประหยัดเวลาในการค้นหาลำดับขีดในการเขียนตัวอักษรจีน อีกทั้งลายมือมีความสวยงาม เพราะเขียนได้ถูกต้องตามหลักการเขียน และมีทักษะในการเขียนเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: การผลิตสื่อ, การเรียนการสอน, ภาษาจีน, อักษรจีน

Abstract

The purpose of this research was to design an instructional Media in Teaching Chinese as foreign language to a course of Chinese Alphabets and the Evolution of Chinese Alphabets.

The samples were 40 first-year students studying in Section 57107302 in the faculty of Humanities and Social Sciences, Chinese major, Sisaket Rajabhat University, enrolling in the second semester of the academic year 2013, The participants were selected by purposive sampling method.

The procedures of this study have 8 steps as follows:

The first step is to study the data and the related research.

The second step is to design the instructional media in teaching Chinese by selecting 693 Chinese alphabets from 20 chapters in a Chinese book.

The third step is to evaluate the effectiveness of the instructional media by the experts.

The fourth step is to check and improvement the effectiveness of the instructional media before using.

The fifth step is to try out the instrument to the samples.

The sixth step is to evaluate the effectiveness of the instructional media after using.

The seventh step is to teach by using the instructional media via teaching Chinese to the samples.

The results were analyzed statistically in the form of t-test, mean and standard deviation.

The findings of the study indicated that the effectiveness of the students skill was significantly higher than that of before teaching by using the instructional media at the level as follows: mean= 4.20, S.D.=0.82. The students were satisfied with using the instructional media as highly at high level as follows: mean 4.20, S.D.=0.83.

The students were satisfied with the use of the instructional media because it didn't take much time to write Chinese alphabets and they also had increased their writing skill as well.

Keywords: Instructional Media Production, Method Teaching, Chinese Language, Chinese Alphabets.

บทนำ

ภาษาจีนเข้ามามีอิทธิพลในการเรียนการสอนของประเทศไทยมากขึ้น รัฐบาลได้วางยุทธศาสตร์ให้ผู้เรียนสังกัด สพฐ. เรียนภาษาต่างประเทศนอกเหนือจากภาษาอังกฤษจึงเริ่มให้ การสนับสนุน และเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนภาษาจีน ส่งผลให้นักเรียนตัดสินใจที่จะเลือกเรียนและศึกษาต่อสาขาวิชาภาษาจีนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจหลายคนมองเพียงภาษาอังกฤษ จริงๆแล้วภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เด็กรุ่นใหม่ต้องรู้และพูดกันได้อยู่แล้ว แต่ปัจจุบันถ้าใครสามารถพูดภาษาที่สามนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ นั่นคือข้อได้เปรียบ และกลายเป็นจุดแข็งในทันที ภาษาจีนเป็นอีกภาษาที่คนทั่วโลกใช้กันมารองลงมาจากภาษาอังกฤษ เหตุใดจึงมีคนใช้ภาษาจีนเยอะและกลายเป็นภาษาที่คนสนใจอยากเรียนกันมากขึ้น คำตอบไม่ใช่เพราะประเทศจีนมีประชากรเยอะเพียงอย่างเดียวแต่เพราะการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่โตขึ้นอย่างรวดเร็วโดยมีการคาดการณ์ว่าจีนจะแซงเป็นเจ้าเศรษฐกิจโลกแทนที่ประเทศยักษ์ใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกาในปี 2020 อย่างแน่นอน นอกจากนี้จีนยังมีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ฉบับที่ 12 ซึ่งจะเข้ามามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกในด้านการลงทุน อีกทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน+3 ซึ่งจะมีผลต่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคโดยเฉพาะในเขตทะเลจีนใต้ ได้แก่ ประเทศเวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน และประเทศไทย ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศจีนกำลังเข้ามามีอิทธิพลต่อการค้าการลงทุนในอนาคต และส่งผลให้ภาษาจีนกลายเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษทำการเปิดสอนภาษาจีนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งในตอนนั้นมีนักศึกษาเพียง 1 คนและเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ปัจจุบัน(2557) มีนักศึกษา

จำนวน 150 คนและได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆจึงทำให้มีนักศึกษาเพิ่มขึ้นในทุกๆปีเช่นกัน เหตุด้วยตัวอักษรภาษาจีนมีวิวัฒนาการมาจากรูปภาพและพัฒนาจนเป็นตัวอักษรจีนในปัจจุบันยาวนานถึงพันกว่าปี ตัวอักษรจีนไม่ได้เกิดจากการประสมพยัญชนะสระ แต่เป็นตัวอักษรที่มีความหมายในตัวของมันเองอยู่แล้ว ดังนั้นในการเรียนภาษาจีนจึงต้องใช้ความจำ การจดจำในการเรียนภาษาจีนอย่างมาก ซึ่งในการเรียนภาษาผู้เรียนจะต้องได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งในการเรียนภาษาจีนมีความจำเป็นที่ต้องเรียนทักษะทั้ง 4 ด้านไปพร้อมๆกัน เพื่อพัฒนาและกระตุ้นผู้เรียนให้มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ภาษาจีนให้มากขึ้น โดยคาดหวังผลการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนที่สามารถพัฒนาประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนมาแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองมากกว่าการจดจำและเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และคิดค้นอย่างสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษากระบวนการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาระดับปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน ในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีน และวิวัฒนาการตัวอักษรจีน
2. เพื่อสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน ในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หมู่เรียน 57107301 และ หมู่เรียน 57107302 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่เรียนในรายวิชาการศึกษา ตัวอักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนในรายวิชา การศึกษาตัวอักษรจีนและ วิวัฒนาการตัวอักษรจีน ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ หลังจากนั้นเก็บรวบรวม ข้อมูลได้จากการศึกษาจากหนังสือเรียนรายวิชาวิวัฒนาการตัวอักษรจีนและ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการสำรวจข้อมูลข้อมูลพื้นฐานการจัดทำสื่อการเรียน โดยแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนแรกเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่สองเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อรายวิชา โดยให้นักศึกษาทำในระบบออนไลน์เพื่อง่ายต่อการประมวลผล แล้วนำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความต้องการและออกแบบสื่อที่จะนำมาทดลอง

วิจัยนี้จะนำข้อมูลที่ได้มาพรรณนาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ที่ได้ กำหนดเป็น 5 ระดับ

ผลการศึกษา

1. จากผลการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ได้รายละเอียด ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย 2 คน หญิง 38 คน เรียนภาษาจีนมาแล้วเป็นเวลา 1-2 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 เรียนภาษาจีนมาแล้วเป็นระยะเวลา 6 เดือนถึง 3-4 ปี เป็นจำนวนรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 25

และเรียนภาษาจีนมาแล้ว 100-300 ชั่วโมง มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.5

2. ผลการแสดงความคิดเห็นในส่วนรายวิชา ผู้เรียนเคยเรียนวิชานี้มาก่อน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ผู้เรียนรู้สึก่ววิชานี้น่าสนใจ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ผู้เรียนรู้สึก่ววิชานี้ยากเกินไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ผู้เรียนรู้สึก่ววิชานี้เพิ่มความรู้ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 30 วิธีการเรียนโดยตั้งใจฟังเวลาอาจารย์สอน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อ่านทบทวนด้วยตัวเอง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ถามเพื่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 เมื่อประสบปัญหา ผู้เรียนแก้ไขโดยปรับทุกข์กับเพื่อนๆ หรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40 วางแผนการแก้ปัญหาย่อยอย่างเป็นระบบโดยทำไปตามลำดับขั้นตอน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 หางานมาทำ เดินเล่น หรือทำกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ดีที่สุดเมื่อฟังคนอื่นอธิบายถึงวิธีการทำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ดูการสาธิตวิธีทำ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25 พยายามทดลองทำด้วยตัวเอง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ผู้เรียนต้องการสื่อการสอนเพิ่มเติมแบบแผนภาพ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 แบบเทปเสียง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25 แบบหนังสืออ่านประกอบ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 แบบโปสเตอร์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15

3. ความสามารถในการใช้ภาษาจีน ค่าตัวเลข มีค่าดังต่อไปนี้ (5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด) ความสามารถในการใช้ภาษาจีน ทักษะภาษาด้านการฟัง = 4.36 S.D. = 0.57 อยู่ในระดับมาก ทักษะภาษาด้านการพูด = 4.56 S.D. = 0.58 อยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะภาษาด้านการอ่าน = 4.48 S.D. = 0.59 อยู่ในระดับมาก ทักษะภาษาด้านการเขียน = 4.56 S.D. = 0.51 อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทักษะทั้ง 4 ด้าน = 4.49 S.D. = 0.56 อยู่ในระดับมาก

4. ข้อเสนอแนะ ปัญหาของการเรียนรายวิชานี้คือการจำตัวอักษรจีน บางครั้งจำคำศัพท์แต่ละคำสลับกัน หรือการเขียนลำดับขีดที่ผิดพลาด การอ่านออกเสียง การจดจำคำศัพท์ไม่รู้คำศัพท์บางตัวและยังอ่านออกเสียงได้ไม่ดี ไม่เข้าใจในไวยากรณ์ เนื้อหาที่ย่อยเกินไปส่งผลให้คำศัพท์ไม่ได้จึงทำให้ผลสอบด้านคำศัพท์ได้คะแนนต่ำและสภาพห้องเรียนที่ไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากอากาศที่ร้อนจัด ส่งผลกระทบให้ผู้เรียนเรียนอย่างไม่มีความสุข ความคาดหวังในการเรียนรู้ในวิชานี้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยใช้ทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้เป็นอย่างดีและต่อยอดสู่อนาคตเพื่อการประกอบอาชีพ

ผลการสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน

จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เรียนในรายวิชานี้มีปัญหาเรื่องการเขียนตัวอักษรจีนในส่วนของลำดับขีด ซึ่งนักศึกษาจะต้องนับขีดตัวอักษรจีนในแต่ละตัวและเขียนลำดับขีดให้ครบถูกต้องตามหลัก จากการบ้านที่ส่งคืนจะเห็นความผิดพลาดจากการเขียนค่อนข้างมาก ซึ่งผู้สอนจะอธิบายหลักการเขียนและยกตัวอย่างบางตัวที่สำคัญ ไม่สามารถที่จะสอนตัวอักษรที่อยู่ในหนังสือได้ทุกตัว เนื่องจากมีจำนวนเยอะมาก และจะสั่งเป็นการบ้านให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ในรายวิชานี้ยังไม่เคยมีการรวบรวมตัวอักษรจีนออกมาและสรุปเป็นเล่มให้เปิดดูลำดับขีดได้ หากมีเอกสารนี้น่าจะทำให้ให้นักศึกษาสามารถเขียนตัวอักษรจีนได้ถูกต้อง

จากการรวบรวมข้อมูลจะรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์ความต้องการที่นักศึกษาต้องการ ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ (Mayor) มาใช้ในการออกแบบสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ตามความจำเป็นที่จะใช้งานได้จริง และตรงตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นเอกสารประกอบรายวิชาขึ้น โดยใช้เนื้อหาหนังสือในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีน และวิวัฒนาการตัวอักษรจีน จำนวนอักษร 693 ตัว รวบรวมเป็นลำดับขีด

การเขียนตัวอักษรจีนในแต่ละบทเรียน จำนวน 20 บทในรูปแบบเอกสารประกอบการเรียน โดยทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เป็นเวลา 1 เดือน และนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไข นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เป็นเวลาอีก 1 เดือน ประเมินความพึงพอใจของการใช้สื่อที่สร้างขึ้น

วิจารณ์และสรุปผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารการทำแบบสอบถาม กำหนดประเด็นที่ต้องการทราบ สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะที่ปรึกษาวิจัย นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการทราบ ปรับปรุงแก้ไขจากผลการประเมิน จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยแหล่งข้อมูลได้จากเอกสาร ตำราการเรียนการสอน แหล่งข้อมูลจาก อินเทอร์เน็ต หนังสืองานวิจัย และเอกสารอื่นๆ เก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยสอบถามนักศึกษาในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน 2) การสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสารการเรียนการสอนภาษาจีน โดยจัดทำแบบสอบถามออนไลน์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการเรียนในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีน และวิวัฒนาการตัวอักษรจีน สรุปข้อมูลและศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น โดยใช้เนื้อหาหนังสือในรายวิชาการศึกษาตัวอักษรจีน และวิวัฒนาการตัวอักษรจีน จำนวน 693 ตัว รวบรวมเป็นลำดับขีดการเขียนตัวอักษรจีนในแต่ละบทเรียน จำนวน 20 บท 3) การตรวจสอบคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพสื่อ โดยการตรวจสอบความถูกต้องโดยใช้แบบประเมินประกอบการตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา และ

เนื้อหาสื่อการสอน 4) ปรับปรุงสื่อ(ก่อนใช้)นำผลการตรวจสอบคุณภาพสื่อ
โดยผู้เชี่ยวชาญและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงสื่อก่อนนำไปใช้ 5) การทดลอง
ใช้สื่อ ทดลองการใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนกับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้
นักศึกษานำสื่อไปทดลองใช้เป็นเวลา 1 เดือน 6) การปรับปรุงสื่อ(หลังใช้)
หลังจากนั้นประเมินผลการใช้สื่อจากข้อเสนอแนะ นำผลที่ได้มาปรับปรุง
สื่อและทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เป็นเวลา 1 เดือน 7) นำสื่อที่ไปใช้
ทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ทดลองใช้สื่อเป็นระยะเวลา 1 เดือน เพื่อนำผล
มาวิเคราะห์ 8) ประเมินผล วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะ และประมวลผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึง
พอใจต่อการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนภาษาจีน ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษ พบว่านักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากขึ้นหลัง
จากใช้สื่อ ค่าเฉลี่ย = 4.21 ค่า S.D = 0.82 และมีความพึงพอใจต่อการใช้อุปกรณ์
อยู่ในระดับพอใจมาก ค่าเฉลี่ย = 4.20 ค่า S.D = 0.83 ซึ่งผู้เรียนมีความ
พึงพอใจในสื่อที่ให้ทดลองใช้ เนื่องจากประหยัดเวลาในการค้นหาลำดับขีด
ในการเขียนตัวอักษรจีน อีกทั้งลายมือมีความสวยงาม เพราะเขียนได้ถูกต้อง
ตามหลักการเขียนและมีทักษะในการเขียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงรายวิชาการศึกษาตัว
อักษรจีนและวิวัฒนาการตัวอักษรจีน หรือเพิ่มเติมเนื้อหาบางส่วนเข้าไป
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านตัวอักษรจีน เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนภาษาจีน
ควรมีการพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพ และเพียงพอกับนักศึกษา และสามารถทำ
สื่อการเรียนการสอนภาษาจีนออกมาได้หลากหลาย และควรมีการพัฒนา
สื่อจนถึงเป็นแอปพลิเคชันซึ่งจะมีความสะดวกเหมาะกับการเรียนรู้ใน
ศตวรรษที่ 19

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2523. **ระบบสื่อการสอนในเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์. **สื่อการสอน**: [http://reg.ksu.ac.th/teacher/sudatip/Elearning files/MA.HTML](http://reg.ksu.ac.th/teacher/sudatip/Elearning%20files/MA.HTML))
เรียนภาษาจีนออนไลน์กับพีจีวี. **วิธีเขียนตัวอักษรจีน**: [http://www.jiewfudao.com/ index.php?lay= show&ac=article&id=538714125 &Ntype=16](http://www.jiewfudao.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538714125&Ntype=16))
ศุภชัย แจ่มใจ. 2552. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนสาขาวิเทศธุรกิจจีนและสาขาจีนศึกษา คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต**. บทความย่อ
สร้างศรัทธา ไคว้ตระกูล. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อรอนงค์ รักจันทร์ และ จินตหรา สุวรรณเทน. 2554.
การศึกษาวิเคราะห์ตัวอักษรจีนที่ใช้ตัวอักษร 力 เป็นตัวประกอบ. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
Edgar Dale, 1969, **Audiovisual method in teaching**. New York: the Dryden Press.
Klein, S.B. 1991. **Learning**. New York : McGraw –Hill.
Li Yang. 2554. **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนตัวอักษรจีนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์. สาขาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
Li Dasui. 2004. **An Overview of TCSOL Development and Studues**. Thesis, Peking University.

Shores, Louis. (1960). **Instructtional Materials**. New York : The
Ronald Press Company.

Zhao Qian. 2009. **Study of Teaching Chinese Character to
Foreigners**. Thesis, Dalian University of Technology.

Zhoujian. Hanzi, 2009, **The Chinese Characters**. Shanghai:
Shanghai Foreing Language Education Prees,

รูปแบบการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา
A Model of Experiential Learning Activity of Sisaket Rajab-
hat University Students : A Case Study of Foundation of
English 1 Subject for Social Studies Major
ปัญญาณัฐ ศักดิ์สิทธิ์านูปาบ
Panyanut Saksittanupab

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคปกติที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในการศึกษา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 ภาคเรียนที่ 2/2557 เครื่องมือที่ใช้ในทดลองได้แก่ แบบฝึกภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์ จำนวน 5 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสังเกต และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนแบบสังเกตพฤติกรรม นำเสนอข้อมูลแบบบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาทุกคนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ช่วยทำให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทำให้นักศึกษารู้จักนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ได้เรียนมา มาใช้แต่งประโยคเพื่อสนทนา ทำให้นักศึกษาสามารถแต่งบทสนทนาเป็นภาษาอังกฤษได้ ทำให้นักศึกษาสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับอย่างมีแบบแผน ทำให้นักศึกษา

สามารถแสดงบทบาทสมมติให้ผู้อื่นชมได้ ทำให้นักศึกษากล้าแสดงออก
นอกจากนี้นักศึกษายังเห็นด้วยว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์
มีกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ได้รับความรู้ตามที่ต้องการ ช่วยทำให้นักศึกษา
เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ทำให้นักศึกษามีความ
รอบรู้ในวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น

จากการสังเกตพฤติกรรมหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบประสบการณ์ แล้วพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ สามารถออกเสียงคำ
ศัพท์ภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง สามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมกับสถานการณ์
สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค ในขณะที่จำนวน
นักศึกษาบางส่วนที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ
และมีนักศึกษาส่วนน้อยที่สามารถปรับแต่งบทสนทนาได้เหมาะสม

ABSTRACT

This research aimed to study The experiential learning model of the students registered in Foundation of English 1 of the first year students of social studies major, Sisaket Rajabhat University, Sisaket Province. The population of this research were 31 students who studied the subject of Foundation of English 1 in the academic year 2014. Data were collected through questionnaires and analyzed by percentage and frequency.

The study showed that all students who studying from Experiential Learning Activities agreed that they helped them to interact with their friends, used vocabularies correctly in conversations. Students could perceive, summarize the knowledge orderly and they dared to present and did the role play in front of audiences. Moreover, they agreed that the Experiential

Learning Activities had also many materials and activities, master on learning, and gained knowledge of English.

After using the Experiential Learning Activity, the study revealed that, most of the students could pronounce words, select words correctly, and speak with correct grammatically sentences. On the other hand, some of the students could speak English naturally, and less number of them could create their own conversation appropriately.

บทนำ

ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องเรียนเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้คนทั่วโลก Knight กล่าวไว้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เน้นความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ทั้งการพูด ฟัง อ่านและเขียน โดยกำหนดเนื้อหาสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ทั้งด้านองค์ประกอบภาษา ได้แก่ การออกเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์ รวมทั้งการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน กลวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในปัจจุบันคือ การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication Language Teaching) (Knight, 2001) ซึ่งให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆอย่างสมจริง ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ส่งสาร เช่น ทักษะการพูด และเขียน เป็นผู้รับสาร เช่น ทักษะการฟัง และอ่าน ประสิทธิภาพของการสอนภาษา คือการพัฒนาสมรรถภาพทางภาษาของผู้เรียนให้สามารถส่งสารที่เป็นภาษาอังกฤษให้ผู้อื่นเข้าใจได้ รวมทั้งสามารถรับสารในรูปแบบเสียง รวมทั้งข้อความภาษาอังกฤษ และสามารถเข้าใจ สามารถนำสารเหล่านั้นไปปฏิบัติได้ตามเป้าหมายของการสื่อสาร

ในบริบทต่างๆ ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาสมรรถภาพการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) หรือ Drilling กิจกรรมฝึกภาษาแบบคู่ (Pair Work) กิจกรรมกลุ่ม (Group Work) รวมทั้ง การเรียนโดยใช้งานเป็นฐาน (Task-Based Learning) ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำงานหรือกิจกรรมฝึกภาษา (Task) เพิ่มเติมหลังจากการเรียนรู้เนื้อหาวิชา (Knight, 2001)

การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เป็นการสอนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนำไปใช้ภาษาอังกฤษน้อยมาก ทั้งในชีวิตประจำวัน และในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ทักษะการฟัง-พูด กิจกรรมการใช้ภาษาในชั้นเรียน และการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็น การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น จึงมิใช่การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับระบบภาษา และกลวิธีการพัฒนาทักษะทางภาษาต่างๆ เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เรียนไปแล้วในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นคำศัพท์ สำนวน รูปแบบภาษาต่าง ๆ สื่อสารกันทั้งในบทบาทของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทั้งนี้องค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมคือ เป้าหมายในการสื่อสารและบทบาทที่สมจริง ดังจะเห็นได้ว่ากระบวนการสอนภาษาอังกฤษมีองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยต่อความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียน 3 ประการคือ 1) กระบวนการนำเสนอเนื้อหา ทั้งด้านองค์ประกอบของภาษาและกลวิธีการพัฒนาทักษะทางภาษา 2) กระบวนการจัดกิจกรรมฝึกภาษา และ 3) กระบวนการนำภาษาไปใช้ทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยเฉพาะการนำภาษาไปใช้นอกชั้นเรียนยังขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนยังขาดการฝึกฝนภาษา จึงยังไม่สามารถนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยนำเอาสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นต้น ประกอบกับกระบวนการ

จัดกิจกรรมฝึกภาษาผู้เรียนสามารถฝึกทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองจากแบบฝึกหัดออนไลน์ ทำให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเปลี่ยนไป กล่าวคือ การสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Face to Face) ลดน้อยลง แต่การสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของนักศึกษา (Scrivener, 1998)

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นรายวิชาในหมวดรายวิชาการศึกษาทั่วไปสำหรับนักศึกษาทุกคนต้องเรียน จำนวน 2 รายวิชา นั่นคือ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 (Foundation of English 1) และวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 (Foundation of English 2) โดยรายวิชาดังกล่าว มีรูปแบบการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบกลุ่มใหญ่ กับการเรียนด้วยตนเอง การทำกิจกรรมแบบฝึกทักษะเพิ่มเติมจากสื่อการเรียนการสอนวีดิทัศน์ ทั้งนี้เพราะว่า การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มใหญ่ ที่มีนักศึกษาจำนวน 300-400 คน การทำกิจกรรมฝึกภาษาในชั้นเรียนแบบเป็นคู่ หรือ กิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งการฝึกแบบควบคุมเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก กิจกรรมการเรียนในกลุ่มใหญ่จะเป็นการฟังคำบรรยายประกอบ power point หรือ วีดิทัศน์ ที่นำเสนอเนื้อหา รวมทั้งสื่อการสอนประกอบภาพและเสียง ดังนั้นหลังจากการเรียนแบบกลุ่มใหญ่แล้ว นักศึกษาจะต้องทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองจากแผ่นข้อมูลซีดีรอม ผลกระทบของการออกแบบการสอนแบบกลุ่มใหญ่ รวมทั้งกระบวนการจัดกิจกรรมฝึกภาษาผ่านแผ่นข้อมูลซีดีรอมนี้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญทำให้นักศึกษาที่โดยปกติไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่แล้ว มีผลการเรียนต่ำ ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ ขาดแรงจูงใจในการเรียน เมื่อเข้าฟังการบรรยายในชั้นเรียนแบบกลุ่มใหญ่ จะพบว่า มีนักศึกษาขาดเรียนจำนวนมาก มีความตั้งใจเรียนน้อย ทั้งนี้สาเหตุอาจเกิดจากความไม่คุ้นชินกับรูปแบบการสอนที่เปลี่ยนไป รวมทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรมฝึกภาษาจากแผ่นข้อมูลซีดีรอม ที่ไม่ตอบสนองความสนใจหรือภูมิหลังของผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาจากคณะต่าง ๆ ที่ศึกษาในศาสตร์

ไม่เหมือนกัน ไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับหรือแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาให้กับผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง เหมือนกับการฝึกภาษาแบบควบคุมหรือแบบเป็นคู่ นอกจากนี้ผู้เรียนยังไม่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนยึดติดกับการเรียนที่มีครูเป็นผู้บอกความรู้ ผู้เรียนจะเป็นผู้รับฟังจดจำเพื่อทำข้อสอบให้ได้เท่านั้น

การเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 มีปัญหา และอุปสรรค ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียน รวมทั้งผู้สอนด้วย ในด้านการจัดการเรียนการสอน รายวิชานี้ใช้ระบบการเรียนการสอนแบบกลุ่มใหญ่ จำนวนผู้เรียน 300-400 คน ต่อกลุ่ม เป็นการเรียนแบบบรรยายกลุ่มใหญ่ ผสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนในกลุ่มมีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ผลการออกแบบการสอนเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนอย่างมาก เนื่องจากผู้เรียนคุ้นเคยกับการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป มีนักศึกษา 40-50 คนในแต่ละชั้น จึงต้องการการสอน การอธิบาย การฝึกอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ด้วยวัยที่ติดเพื่อนติดเกม ชอบใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความบันเทิงนานาชนิด เมื่อต้องเรียนโดยการฟังบรรยายวิชาภาษาอังกฤษแบบกลุ่มใหญ่ที่เน้นเนื้อหาสาระ ที่ต้องการความตั้งใจ ความเป็นระเบียบ การเตรียมตัวให้พร้อมก่อนเรียน เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อหาได้ในขณะฟังการบรรยาย ผลคือนักศึกษาไม่เข้าใจ ในขณะที่การบรรยายจะดำเนินต่อไป นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายขาดความสนใจ จึงพูดคุ้ย ทำกิจกรรมส่วนตัวอื่นๆ บางรายอาจนอนหลับ บางรายเข้าร่วมทำกิจกรรม แต่เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง นักศึกษาจึงไม่ได้คะแนน ผลการเรียนจึงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ในด้านผู้สอนอาจยังไม่คุ้นชินกับการสอนแบบกลุ่มใหญ่ที่ไม่เอื้อต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ขาดการฝึกใช้ภาษา สำหรับด้านผู้เรียนต้องปรับวิธีเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสำรวจตนเองว่ามีพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือมีรูปแบบการเรียนรู้แบบใด จึงจะเป็นการสร้างกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และเรียนรู้ที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้แบบต่างๆ มาใช้ในบริบททางการเรียน

ที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ เข้าใจ ปรับตัว เพื่อจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาจะได้อีกว่าเพื่อนร่วมชั้นเรียนคนอื่นมีวิธีเรียนรู้อย่างไร ซึ่งอาจนำไปสู่การทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในอนาคต ดังนั้น การสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนค้นหารูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง และใช้รูปแบบนั้นให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้มากที่สุด รวมทั้งการเรียนรู้วิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพการใช้ภาษา ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Cottrell, 2003)

นอกจากนี้ ผลการสำรวจว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบใด จะช่วยให้ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการสอน กิจกรรมฝึกภาษาที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่นักศึกษาพึงพอใจ และใช้โปรแกรมการสื่อสารในสังคมออนไลน์ให้มีรูปแบบหลากหลาย สามารถจูงใจให้ผู้เรียนศึกษาฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 ภาคเรียน 2/2557

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคปกติที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน 1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้กำหนดเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 จำนวน 323 คน และส่วนที่ 2 คือกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 จำนวน 38 คน ขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือเนื้อหาจากรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแรกทำการศึกษา และสำรวจข้อมูลจำนวนนักศึกษาภาคปกติ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 กลุ่มเรียนที่ 1- ภาคเรียนที่ 2/2557 ขั้นตอนที่สอง สร้างแบบเรียนรู้ตามวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ ตามรูปแบบของ David Kolb ลำดับต่อมาทำการประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ และ วิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนตามแบบประเมินความถูกต้องที่ ระดับ 4 เป็นอย่างต่ำ จึงจะถือว่ามีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ในขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยเอกสาร และแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนา และนำข้อมูลจากแบบสังเกตมาจัดกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลรูปแบบการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ จำนวน 5 ครั้ง หลังจากนั้นให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยนำมาหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย S.D. กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 68.42 เพศชายร้อยละ 31.58

หลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ นักศึกษามีความเห็นว่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ช่วยในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกือบทุกรายการ ยกเว้นในรายการว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ช่วยทำให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ทำให้นักศึกษารู้จักนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ได้เรียนมามาใช้แต่งประโยคเพื่อสนทนา ทำให้นักศึกษาสามารถแต่งบทสนทนาเป็นภาษาอังกฤษได้ ทำให้นักศึกษาสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับอย่างมีแบบแผน ทำให้นักศึกษาสามารถแสดงบทบาทสมมติให้ผู้อื่นชมได้ ทำให้นักศึกษาล้ำแสดงออก ที่นักศึกษาเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง มีสื่อการสอนที่ใช้นำเสนอเนื้อหาอย่างหลากหลาย มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เลือกปฏิบัติเป็นรายคน ที่นักศึกษาไม่แน่ใจสำหรับส่วนที่เป็นความคิดเห็นในเชิงลบต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์นั้น นักศึกษาไม่เห็นด้วยในทุกรายการ

หลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านความสามารถในการออกเสียงคำได้ถูกต้อง

จากการสังเกต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ ออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง แต่ยังมีคำศัพท์บางคำที่มักออกเสียงผิด อาทิ swim ออกเสียงเป็น swimming, bowl ออกเสียงเป็น bowling, medium height ออกเสียงเป็น medium high, curly ออกเสียงเป็น curry, mustache ออกเสียงเป็น mouthstache, thin ออกเสียงเป็น tin, weather ออกเสียงเป็น wetter, wipe off ออกเสียงเป็น wip off, cough ออกเสียงเป็น cog,

ด้านความสามารถในการเลือกใช้คำได้เหมาะสม

จากการสังเกตความสามารถของนักศึกษาในการเลือกใช้คำให้เหมาะสม พบว่านักศึกษาเลือกใช้คำดังต่อไปนี้

คำบ่งชี้เพศหญิง เพศชาย และกลุ่มคน He / She / They นักศึกษา

สามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสมเมื่อกล่าวถึงสรรพนามบุคคลที่ 3 แต่สำหรับสรรพนามบุรุษที่ 1 นั้น นักศึกษายังไม่สามารถใช้คำว่า We ได้เหมาะสมนัก กล่าวคือ เมื่อต้องใช้คำว่า We นักศึกษามักใช้เป็น They แทน

การใช้คำทักทายตามกาลเวลา Good morning, Good afternoon, Good evening, Hello นักศึกษาสามารถแยกแยะ และเลือกใช้คำเหล่านี้ได้ถูกต้อง

การใช้คำนำหน้าชื่อ Miss, Mr., Mrs., Ms นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้คำนำหน้าชื่อได้ถูกต้อง เช่น Miss + ชื่อตัว (Miss Jenjira) ซึ่งตามหลักภาษาแล้วนั้น ต้องใช้ Miss + นามสกุล หรือ Miss + ชื่อตัว + นามสกุล

การใช้คำสุภาพ Sir, Madam และ Miss นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้คำสุภาพได้ถูกต้อง เช่น Can I help you, sir? ในขณะที่คู่สนทนาของตนเองเป็นหญิง

ด้านความสามารถในการปรับแต่งบทสนทนาได้เหมาะสม

จากการสังเกต พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ คัดลอกเค้าโครงเรื่องเดิมทั้งหมดปรับเปลี่ยนแต่เพียงรายชื่อคู่สนทนาและคำศัพท์เพียงบางคำ นักศึกษาไม่สามารถเพิ่มเติมบทสนทนาจนจบกระบวนการ อาทิ การซื้อขายของ จะจบบทสนทนาได้ต่อเมื่อมีการชำระเงิน (ในกรณีตัดสินใจซื้อ) หรือเพียงแค่กล่าวขอบคุณ (ในกรณีที่ตัดสินใจไม่ซื้อสินค้า)

ด้านความสามารถในการพูดให้ถูกต้องตามหลักโครงสร้างประโยค

จากการสังเกต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค แต่ยังมีในส่วนของการใช้คำกริยาตามประธานของประโยคที่เป็นรูปเอกพจน์ บุรุษที่ 3 (He, She, It) ในรูปของปัจจุบันกาล (Present Simple Tense) ที่ยังมีข้อผิดพลาด กล่าวคือนักศึกษามักลืมเติม s, es, หรือ ies เมื่อประธานเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ 3

ด้านความเป็นธรรมชาติในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ

จากการสังเกตพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้มีบางส่วนยังอ่านบทสนทนาที่ตนแต่งขึ้น ไม่มองคู่สนทนา กุ่มมือเรียบร้อยในขณะที่แสดงบทบาทสมมติเป็นพ่อค้า หรือแม่ค้า บางรายยังเงินอวย พูดไปหัวเราะไป บางรายไม่มีความมั่นใจในบทพูดของตนเอง แสดงออกโดยการหันไปถามเพื่อนเป็นภาษาไทย หรือพูดออกมาว่า “อะไรวะ” “อาจารย์คะหนูขอเริ่มใหม่ได้ไหมคะ” “โอย...ลืม”

วิจารณ์และสรุปผล

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

หลังจากใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบประสบการณ์ในการสอน ภาษาอังกฤษ จำนวน 5 เรื่อง แล้ว นักศึกษามีความสามารถในการออกเสียง คำได้ถูกต้อง สามารถเลือกใช้คำได้เหมาะสม สามารถปรับแต่งบทสนทนา ได้เหมาะสม สามารถพูดได้ถูกต้องตามหลักโครงสร้างประโยค มีความเป็นธรรมชาติในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีพื้นฐานภาษาอังกฤษที่ค่อนข้างอ่อน อีกทั้งมีโอกาสนในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันน้อย ดังที่ Filipczak (Filipczak, 1995) รายงานผลการศึกษาในเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างจากการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป ว่าการใช้รูปแบบการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรมบุคคลากรที่แตกต่างจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนทั่วไป พบว่า บุคลากรในสาขาอาชีพต่าง ๆ ไม่ตระหนักถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ James E.Duane ได้กล่าวว่า ความหลากหลายของกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้เลือกปฏิบัตินั้น เป็นสิ่งที่กระตุ้นและเร้าความสนใจที่จะทำให้นักศึกษาคิดได้อย่างแตกต่าง

และคิดได้อย่างอิสระ ซึ่งเมื่อนักศึกษาคิดได้อย่างอิสระ ก็จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีวิธีการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ (James E.Duane, 1975)

นอกจากนี้ลักษณะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์เป็นการเรียนที่ได้จากประสบการณ์ตรงของนักศึกษา โดยที่นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกขั้นตอน เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และเสนอแนะแนวทาง เพื่อปรับปรุงบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ในขั้นตอนของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ดังจะเห็นได้จากขั้นประสบการณ์รูปธรรม ซึ่งเป็นขั้นที่ 1 ของการเรียนการสอนแบบประสบการณ์ ในขั้นนี้ผู้สอนใช้คำถาม เพื่อดึงความรู้และประสบการณ์เดิมของนักศึกษา เพื่อให้ได้ตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นต่อหัวข้อนั้นๆ ซึ่งนักศึกษาสามารถตอบคำถามโดยใช้ประสบการณ์เดิมของตนเอง จากนั้นจะเริ่มเข้าสู่บทเรียนโดยการถ่ายทอดความคิดของตนผ่านการพูดภาษาอังกฤษ ในขั้นนี้เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพื่อที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องความชอบ ลักษณะของคน สภาพอากาศ งานบ้าน และอาการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จากผลการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต ที่เชื่อว่า การสอนควรเริ่มจากการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนเสียก่อนแล้วจึงเสนอความรู้ใหม่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จนได้ข้อสรุปที่ต้องการแล้วจึงให้ผู้เรียนนำข้อสรุปที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่ๆ (Bigge, 1964 อ้างถึงในทิศนา แหมมณี, 2550)

ในขั้นตอนที่ 2 คือขั้นสังเกตอย่างไตร่ตรอง ในลักษณะของการเรียนรู้คำศัพท์ หลักไวยากรณ์ และทบทวนทำแบบฝึกหัด ซึ่งจะทำให้นักศึกษาสังเกตเห็นรูปแบบทางภาษาที่ชัดเจน และมีโอกาสได้สนทนา

กับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อที่จะคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมในการนำเสนอ จากนั้นนักศึกษาจะได้ใช้หลักการในชั้น 3 คือ ขั้นสรุปเป็นหลักการ ซึ่งในขั้นนี้ นักศึกษาจะเรียบเรียงข้อมูลที่ได้ทั้งหมด เตรียมฝึกซ้อม และนำเสนอ ทำให้ได้สังเกตวิธีการนำเสนอ รูปแบบการสนทนาโดยใช้ภาษาอังกฤษ และเรียนรู้รูปแบบทางภาษาไปพร้อมกัน จากชั้น 2 และ 3 นี้ นักศึกษาจะได้ศึกษาวิธีการสนทนาตามลำดับขั้นตอน จากตัวอย่างที่ผู้วิจัยจัดให้ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับ Long และ Porter ที่กล่าวไว้ว่า ถ้านักศึกษามีการเตรียมตัวทั้งด้านเนื้อหา และรูปแบบทางภาษาในกลุ่มมาอย่างดี จะทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการพูด และสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น (Long & Porter, 1985)

ในชั้นที่ 4 ขั้นการทดลองปฏิบัติจริง นักศึกษาจะได้นำเสนอบทสนทนาในแต่ละเรื่อง เป็นคู่ ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อให้อาจารย์ได้พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ ในการใช้ภาษา เพื่อพัฒนาการพูดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในการเรียนครั้งต่อไป นักศึกษาจะได้นำข้อเสนอของผู้สอนไปปรับปรุง และนำกลับมาเสนอหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง ซึ่งในครั้งนี้ ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้พิจารณา และให้ข้อเสนอแนะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้นำเสนอ ซึ่งการให้เพื่อนร่วมชั้นได้ร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณา จะทำให้เจ้าของบทสนทนา มองเห็นภาพว่าตนเองยังขาดเนื้อหาในส่วนใดไปบ้าง และเกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ดังเช่น ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory) ของ Carrell & Eristertold ที่กล่าวว่า ความรู้เดิม มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับทฤษฎีจิตวิทยาทางภาษาศาสตร์ กล่าวคือ การเรียนรู้ของนักศึกษาจะมีประสิทธิภาพเมื่อมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน และนำความรู้ที่มีอยู่นั้น มาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Carrell & Eristertold, 1983)

นอกจากนี้ การเรียนภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์ ยังเป็นลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวคิดของ Numan

ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนควรเน้นที่ตัวผู้เรียน และบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาให้ได้มากที่สุด ในขณะที่ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้เป็นแต่เพียงผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากขึ้น (Numan, 1998)

กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์ จึงช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากในระหว่างการเรียนรู้ การเรียนการสอนนั้น ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นให้นำความรู้ และประสบการณ์เดิมมาช่วยในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในทุกขั้นตอนของการเรียน การเทียบเคียงข้อมูล การเรียบเรียงข้อมูล การเพิ่มเติมบทสนทนาให้สมบูรณ์ การฝึกสนทนาเป็นคู่ โดยทั้งหมดนี้ ผู้เรียนเป็นผู้จัดการและเรียบเรียงความรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้แบบประสบการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) จำนวนของผู้เรียนต้องมีจำนวนไม่มากเกินไป เพื่อให้ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำและแก้ไขจุดบกพร่องของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง 2) ผู้สอนควรปล่อยให้ผู้เรียนได้เลือกคู่มือปฏิบัติของตนเอง เลือกวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง โดยเน้นวัสดุ อุปกรณ์ ที่อยู่รอบตัว 3) ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย โดยให้ความเป็นกันเอง และทำให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับผู้สอน นอกจากนี้ผู้สอนต้องไม่เคร่งครัดในเรื่องของความถูกต้องของภาษาจนเกินไป เพื่อให้ผู้เรียนเกิด

ความมั่นใจที่จะแสดงออก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ
ประสบการณ์ กับตัวแปรอื่น เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง และควรมีการ
ทำวิจัยในการเรียนภาษาอังกฤษแบบประสบการณ์กับรายวิชาอื่นๆ เช่น
รายวิชาการฟังและการพูดศิลปะ

เอกสารอ้างอิง

- ทีศนา แชมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Carrell, P.L. & Eisterhold, J.C. (1983). **Schema theory and ESL reading pedagogy**. TESOL Quarterly, 17, 553-569.
- Cottrell, Stilla. (2003). **Critical Thinking Skills**. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Filipczak, B. "Putting the Learning into Distance Learning." **TRAINING 32**, no. 10 (October 1995): 111-118. (EJ 511 253)
- James E. Duane. (1973). **Individualized Instruction Programs and Materials**. New Jersey : Educational Technology Publications Englewood Cliffs.
- Knight, P. (2001). **The development of EFL methodology**. In C. Candlin & N. Mercer (Eds.), English language teaching in its social context. New York: Routledge.
- Kolb, A.D., (1984). **Experiential learning**. Retrieved 25 November 2014 from <http://www.infed.org/biblio/b-expln.htm>.
- Long, M. H., & Porter, P. (1985). **Group work, interlanguage talk, and second language acquisition**. TESOL Quarterly 19, 2, 207-27.
- Scrivener, J. (1998). **Learning Teaching**. Oxford: Macmillan Heinemann.

**ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ปีการศึกษา 2557**

**Students' Satisfaction on Bachelor of Communication Arts
in Academic Year 2014, Faculty of Humanity and Social
Sciences, Sisaket Rajabhat University**

อัจฉริยะ ศรีทา
Archariya Sritha

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2557 ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ระดับชั้นปีที่ 1-4 และได้ทำการศึกษาตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62) รองลงมาคือ เพศชาย (ร้อยละ 38) ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี (ร้อยละ 100) และ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 40) รองลงมาคือ ระดับชั้นปีที่ 1 และ 3 (ร้อยละ 22) และระดับชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 16) จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ในด้านต่างๆ พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.58 ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.88) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นิเทศศาสตร์ พบว่าด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับที่ 1 ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นอันดับที่ 2 ด้านหลักสูตร เป็นอันดับที่ 3 และด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นอันดับสุดท้าย โดยพบว่า ความพึงพอใจ อันดับแรกด้านอาจารย์ผู้สอน คือ (1) การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม (2) อาจารย์ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและการพัฒนานักศึกษาได้อย่างเหมาะสม และ (3) อาจารย์มีคุณวุฒิ และประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน คือ (1) เป็นบัณฑิตจิตสาธารณะ ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบในการทำงาน ตลอดจนยึดมั่นจรรยาบรรณในวิชาชีพ (2) หลักสูตรช่วยพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้ และ (3) มีความรู้ในทฤษฎี หลักการทาง นิเทศศาสตร์ และข่าวสารข้อมูล สามารถวิเคราะห์ เข้าใจวิธีการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ด้านหลักสูตร คือ (1) การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน และ (3) มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ คือ (1) เอกสารประกอบการเรียนการสอน (2) ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และ (3) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ

Abstract

This research aimed to study students' satisfaction on Bachelor of Communication Arts in Academic Year 2014, Faculty of Humanity and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University. Then, the author would like to apply the information to improve

this curriculum. The sample group was 1st – 4th year students of Bachelor of Communication Arts. The author started studying from 2nd semester of academic year 2014 to 1st semester of academic year 2015. Tool for gathering data was questionnaires. The conclusions from sample group were: 62 % of students were female and 38% of students were male; their ages were between 20-30 years old (100%); most of students were from 2nd year (40%), 1st and 3rd students (22%), and 4th year students (16%) respectively. They expressed their satisfaction to Bachelor of Communication Arts Curriculum in each point as follows: the overall image of satisfaction to Bachelor of Communication Arts Curriculum was in high level (mean = 3.58; standard deviation = 0.88); and after considered about each point of necessity: 1st lecturers, 2nd development of learner's character by this curriculum, 3rd curriculum, and 4th learning environment. Lecturers (the 1st point of satisfaction), the result showed that 1) students' participation in each activity, 2) appropriate academic advisement to students, and 3) appropriate qualification and experience of lecturers for each course. Development of learner's character by this curriculum (the 2nd point of satisfaction), the result showed that 1) public mind graduates with morality and ethics including responsibility and professional ethics, 2) the curriculum which served learners' requirement, and 3) understanding in theories and principles of communication arts which can be applied to appropriate analysis and applications. Curriculum (the 3rd point of satisfaction), the result showed that 1) class management accorded to philosophy and objectives of

the curriculum, 2) there was explicit learning plan for the whole curriculum, and 3) there were academic calendar and learning program. Learning environment (the 4th point of satisfaction), the result showed that 1) learning document, 2) information technology system which assisted self-studying, and 3) other facilities.

Keyword : Satisfaction

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม ได้ดำเนินการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยนำระบบประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษได้กำหนดนโยบายเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ 4 ประการ ดังนี้ 1. พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 2. สนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 3. กำกับดูแลให้ทุกหน่วยงานมีการควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และมีความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก 4. ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างเครือข่ายด้านการประกันคุณภาพแก่บุคลากร และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทุกระดับ อย่างไรก็ตามระบบการศึกษาจะพัฒนาไปตามนโยบายด้านต่าง ๆ ได้จำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการ ความพึงพอใจของผู้ศึกษาหรือผู้ใช้ หลักสูตรซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงด้วย

นโยบายด้านการบริหารอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิรูป การเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาโดยให้ความเชื่อมโยง และความต่อเนื่องของหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีทั้งหมด 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล หมวดที่ระบุเรื่องหลักสูตรการศึกษา คือ หมวดที่ 4 ในมาตรา 28 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา หลักสูตรของการศึกษา และสาระสำคัญของหลักสูตร

ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเฉพาะหลักสูตรอุดมศึกษาที่มุ่งหมายพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสังคม จนทำให้ผู้สำเร็จระดับอุดมศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพขั้นสูงในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องทำการประเมินหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยตามมาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษา และเพื่อเป็นการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับภาควิชาให้สามารถผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ มีมาตรฐาน และเป็นไปตามกรอบของ TQF ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร นิเทศศาสตร์ และถือเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอนให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต (4 ปี) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2557 เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2557

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ในด้านรายวิชาที่เปิดสอน หลักสูตรที่เปิดสอน อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการจัดกิจกรรมในหลักสูตร

ขอบเขตด้านประชากร

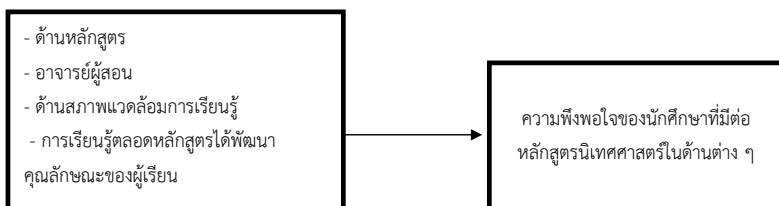
สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต จำนวน 50 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

เวลาในการศึกษาและเก็บข้อมูล เป็นระยะเวลา 2 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตร
นิเทศศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี (4 ปี) ประกอบด้วย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1	จำนวน	11	คน
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	จำนวน	20	คน
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	จำนวน	11	คน
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	จำนวน	8	คน
รวมทั้งสิ้น		<u>50</u>	คน

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมี

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างแบบสอบถามจากการทบทวนเอกสาร และตำรา
ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้อง

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญหาค่า
IOC จำนวน 3 คน

2.5 นำแบบทดสอบที่ได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษานิเทศศาสตร์
กลุ่มตัวอย่าง 10% เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และปรับ
แก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชาในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรวิชานิติศาสตร์

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลช่วงเวลาเดียว (Cross – sectional approach) คือ

เดือนเมษายน – เดือนกรกฎาคม 2558 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามทำการสอบถามนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี จำนวน 50 ชุด ได้รับกลับคืน 50 ชุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยแบ่งจำนวนแบบสอบถามตามจำนวนนักศึกษาในแต่ละชั้นปี เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับ ความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูล

2. เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนนักศึกษา ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สำหรับการวัดตัวแปรเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิติศาสตรในด้านต่าง ๆ ใช้วิธีการให้คะแนนของ Likert Scale (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. 2546 : 167) โดยแบ่งคะแนน ความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

ความพึงพอใจมากที่สุด	5 คะแนน
ความพึงพอใจมาก	4 คะแนน
ความพึงพอใจปานกลาง	3 คะแนน
ความพึงพอใจน้อย	2 คะแนน
ความพึงพอใจน้อยที่สุด	1 คะแนน

ส่วนเกณฑ์การวัดความพึงพอใจของนักศึกษานั้น ได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ข้อมูลเชิงปริมาณ นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสังเคราะห์ และวิเคราะห์สรุปผลเชิงบรรยายตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการระบุข้อมูลสั้น ๆ ในช่องว่าง และแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อต้องการทราบข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเพศ อายุ ชั้นปี

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชาในด้านต่าง ๆ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร นิเทศศาสตร์บัณฑิตในด้านต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางคำอธิบายและแปรผล ดังนี้

ตอนที่ 1 นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ ชั้นปี โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปรผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชา

ในด้านต่าง ๆ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตร
นิเทศศาสตร์บัณฑิตในด้านต่าง ๆ เป็นคำถามเปิด นำเสนอโดยการบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง
ของแบบประเมินชุดการเรียนรู้โดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ
3 คนตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity) ภาษาที่ใช้
และการประเมินที่ถูกต้องและนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
(Index of Item Objective Congruence: IOC) (เทียมจันทร์ พานิช
ย์พลินไชย, 2539.หน้า 181) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินนั้นมีความเหมาะสม

ให้คะแนนเท่ากับ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบประเมินนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่

ให้คะแนนเท่ากับ -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินนั้นไม่มีความเหมาะสม

พิจารณาความเหมาะสมจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไปจึง
ถือว่าแบบประเมินนั้น มีความเที่ยงตรงในเนื้อหา (บุญเชิด ภิญญอนันต
พงษ์ 2547: 69) ซึ่งจากการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน พบว่าแบบประเมินมี
ความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.0

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

N

IOC แทน ค่าความสอดคล้องของแบบประเมินที่สร้างขึ้น

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติเชิงบรรยาย

1) ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร

(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

(อภิรักษ์ จันทะนี. 2548 :185-187)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum fx^2 - \sum fx^2}}{n(n-1)}$$

ผลการศึกษา

**ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
ในด้านต่าง ๆ**

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร
นิเทศศาสตรบัณฑิตในด้านต่าง ๆ

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร สาขาวิชาในด้านต่าง ๆ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ พึงพอใจ	อันดับ ที่
ด้านหลักสูตร	3.62	0.816	มาก	(3)
ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียน	3.68	0.726	มาก	(2)
อาจารย์ผู้สอน	3.92	0.872	มาก	(1)
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	3.08	1.09	ปานกลาง	(4)

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
= 0.88) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร พบ
ว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับที่ ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนา
คุณลักษณะของผู้เรียน เป็นอันดับที่ 2 ด้านหลักสูตร เป็นอันดับที่ 3 และ
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นอันดับสุดท้าย โดยพบว่าความพึงพอใจ
อันดับแรกด้านอาจารย์ผู้สอน คือ (1) การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วม
กิจกรรม (2) อาจารย์ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและการพัฒนานักศึกษาได้
อย่างเหมาะสม และ (3) อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับ
รายวิชาที่สอน ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้
เรียน คือ (1) เป็นบัณฑิตจิตสาธารณะ ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ
ในการทำงาน ตลอดจนยึดมั่นจรรยาบรรณในวิชาชีพ (2) หลักสูตร
ช่วยพัฒนาผู้เรียน ตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้ และ (3) มีความ
รู้ในทฤษฎี หลักการทางนิเทศศาสตร์ และข่าวสารข้อมูล สามารถวิเคราะห์

เข้าใจวิธีการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ด้านหลักสูตร คือ (1) การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน และ (3) มีปฏิทินการศึกษา และโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ คือ (1) เอกสารประกอบการเรียนการสอน (2) ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และ (3) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

วิจารณ์และสรุปผล

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62) รองลงมา คือ เพศชาย (ร้อยละ 38) ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี (ร้อยละ 100) และ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 40) รองลงมาคือระดับชั้นปีที่ 1 และ 3 (ร้อยละ 22) และระดับชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 16)

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร นิเทศศาสตร์ในด้านต่าง ๆ พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร นิเทศศาสตร์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.88) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นิเทศศาสตร์ พบว่าด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับที่ 1 ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นอันดับที่ 2 ด้านหลักสูตร เป็นอันดับที่ 3 และด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นอันดับสุดท้าย โดยพบว่า ความพึงพอใจ อันดับแรกด้านอาจารย์ผู้สอน คือ (1) การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม (2) อาจารย์ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและการพัฒนานักศึกษาได้อย่างเหมาะสม และ (3) อาจารย์มีคุณวุฒิ และประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน คือ (1) เป็นบัณฑิตจิตสาธารณะ ที่มีคุณธรรม

จริยธรรม และความรับผิดชอบในการทำงาน ตลอดจนยึดมั่นจรรยาบรรณในวิชาชีพ (2) หลักสูตรช่วยพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะความต้องการในการเรียนรู้ และ (3) มีความรู้ในทฤษฎี หลักการทางนิเทศศาสตร์ และข่าวสารข้อมูล สามารถวิเคราะห์ เข้าใจวิธีการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ด้านหลักสูตร คือ (1) การจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (2) มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน และ (3) มีปฏิทินการศึกษาและโปรแกรมการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ คือ (1) เอกสารประกอบการเรียนการสอน (2) ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และ (3) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในด้านต่าง ๆ พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.88) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์ พบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ นรินทร์ กุลทรัพย์และคณะ (2542) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบบทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษาทางวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ทักษิณ พบว่า บทบาทครูที่ปรึกษาทางวิชาการ ส่วนใหญ่พบนิสิตในที่ปรึกษาเป็นกลุ่ม ประมาณภาคเรียนละครั้งการมาพบที่ปรึกษารายบุคคลด้วยเหตุผลที่ต้องการให้ครูลงนามในการลงทะเบียนเรียน การเพิ่ม ถอนวิชาเรียน และออกหนังสือรับรองต่าง ๆ จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทหน้าที่ที่คาดหวัง ตามทัศนคติของครูที่ปรึกษาทางวิชาการและนิสิต อีกทั้งยังสอดคล้องกับพรรณวิไล รักวิโรจน์สุข (2546) การส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้จักตนเองเข้าใจสิ่งแวดล้อมสามารถเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนได้โดยสมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แนวคิดของการแนะแนว ซึ่งสามารถสรุปได้ใน 6 ประเด็น ได้แก่

บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติ ปัญญา ตลอดจนความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และเจตคติ

จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทำให้ทราบปัญหาของหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการมีอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ สิ่งอำนวยความสะดวกไม่พอเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ คือ ความจำเป็นต่อสาขาวิชานิเทศศาสตร์อย่างยิ่ง เพื่อเป็นแนวทาง ในการเรียนรู้หรือการประกอบอาชีพ

จากผลการวิจัย ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2557 อย่างต่อเนื่องนั้น ทำให้คณะมองเห็นทิศทาง ในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพภายในมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดมิติสำหรับการวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร ออกเป็น 4 ด้าน ด้วยกัน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ในด้านหลักสูตรด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ในทุก ๆ ด้านได้มีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนไปในทิศทางที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปแบบการเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอน อาจารย์สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อสร้างสรรค์ด้านสื่อตลอดยึดมั่นจรรยาบรรณในวิชาชีพ รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาให้นักศึกษาอยู่ตลอดเวลา และสามารถปรับตัวได้ทันต่อการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสนองความต้องการของผู้เรียน
2. สำหรับการพัฒนาหลักสูตรแต่ละครั้งควรเชิญทั้งภาครัฐและเอกชน ศิษย์เก่าและ ศิษย์ปัจจุบัน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทุกครั้ง
3. ควรมีการสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยอื่น ในการพัฒนาหลักสูตร
4. ควรจัดกิจกรรมเสริมทักษะทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ เพื่อนำไปปฏิบัติและประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดเก็บข้อมูลควรเริ่มจัดเก็บข้อมูลในช่วงภาคเรียนที่ 1 เนื่องจากนักศึกษาส่วนหนึ่งสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 1
2. ควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในครั้งต่อไป
3. การวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการวิจัยเชิงลึก และดำเนินการวิจัยร่วมกับนักศึกษา เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลในเชิงลึก สามารถนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในเชิงลึกได้

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ต้นสุวรรณนนท์, เกษม จันทดีและธีระยุทธ ลาตีพี. (2544).
**การประเมินผลสัมฤทธิ์หลักสูตร
วสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตและแนวโน้ม
ความต้องการของตลาดแรงงาน. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
กรุงเทพฯ.**
- สุนันทา แก้วสุข. ๒๕๔๕. **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ของอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี. รายงานการ
วิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี,**
ยศวีร์ อิมอโนทัย, เทวธิดา ชันคามโกซก, สุรพล เหลี่ยมสูงเนิน, พรรณา
โรจน์วิชา, ไพโรจน์ พิทักษ์ทรายทอง, วิระวรรณ ฉันทะกุล,
วศิมณ เบ็ญจพันธุ์ทวี, วณิชยา ศีลบุตร และนฤมล โลภา
รัตน์กุล. (2547). **คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาเศรษฐศาสตร์
ตามความต้องการของตลาดแรงงาน. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
กรุงเทพฯ**
- วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ :
สววิยาสาน.**
- Good, Carter V. **1973. Dictionary of Education. (3rd. ed.)
New York : McGrawHill.**
- Oliver P. F. **1982. Developing the curriculum , Boston :
Little,Brown and Company.**
- Stufflebeam, Daniel L., et al. (1971).**Educational Evaluation
and Decision Making, Illinois :PeacockPublisher Inc.**
- Taba, Hilda. **Curriculum Development1962. Theory and
Practice. New York : Harcourt,Brace and world Inc.**

**ความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ**
**Needs for the Archive Database Development of
faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajab-
hat University**

พัฒนิตา นันทะกาล

Punnita Nuntakan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเอกสารจดหมายเหตุและความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้บริหารจำนวน 5 คน หัวหน้าสำนักงาน 1 คน คณาจารย์ จำนวน 37 คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถาม

ผลวิจัยนำเสนอ 2 ส่วน ประกอบด้วย

(1) สภาพปัจจุบันในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ ผลการวิจัยพบว่า 1) การผลิตเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีการผลิตเอกสารจดหมายเหตุครอบคลุมทุกประเภท โดยผลิตเพื่อการใช้งานและการเรียนการสอน 2) การจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุโดยการเก็บรวบรวมไว้ที่สำนักงานคณบดี กลุ่มงาน และสาขาวิชา 3) การใช้ประโยชน์และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ เผยแพร่และใช้ประโยชน์เอกสารจดหมายเหตุจากเว็บไซต์ของคณะฯ และสื่อสังคมออนไลน์

(2) ความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ ผลการ

วิจัยพบว่า 1) ด้านเอกสารจดหมายเหตุที่ควรจัดเก็บในฐานข้อมูล พบว่า ความจัดเก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมา ความสำคัญ ตลอดจนการดำเนินงานและการเรียนการสอน 2) บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ ต้องการให้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ดูแลฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุโดยเฉพาะและเป็นผู้ทำหน้าที่ในการบันทึกข้อมูลทั้งหมด 3) การใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ ต้องการให้กำหนดนโยบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึงเอกสารจดหมายเหตุระหว่างบุคคลภายในและภายนอกให้ชัดเจน

คำสำคัญ : เอกสารจดหมายเหตุ, ฐานข้อมูล

Abstract

This study aims to investigate the current practice of Archive management and the needs for Archive development, faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University. The samples included 5 Administrative Board members, a head of faculty office, 37 university lecturers and 5 university officials. The survey was conducted by using the constructed interview and questionnaires.

The result was presented into two areas as follows: (1) the current practice of Archive management was summarized in three aspects; a) producing: all types of Achieve have been constantly produced by the faculty of Humanities and Social Sciences in order to be one of the education approaches, b) storing Archive: all types of Archives were separately stored at the faculty office and teacher's office, and c) utilizing and publishing: Archives have been utilized and published on faculty

website and social network.

(2) The need for Archive database development was categorized into three perspectives; a) important, significant Archive documents should be stored in database documents concerning to history, importance as well as procedure in learning and teaching b) it is agreed to set up the special committees to be in charge of Archive database management, and c) the policy in terms of the accessibility should be clearly determined, particularly between non-university and university officials of Sisaket Rajabhat university.

Keyword : Archive, Database

บทนำ

เอกสารจดหมายเหตุ (Archives) คือข้อมูลหลักฐานขั้นต้นที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรจุกความทรงจำของชาติทุกสาขาวิชา (โสมสุตา ลียะวณิช, 2555) และถือเป็นหลักฐานขั้นต้นสำหรับใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ด้านการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ งานจดหมายเหตุจึงเป็นงานสำคัญที่นานาประเทศต่างตระหนักถึงความสำคัญ จำเป็นที่ต้องจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในระดับต่างๆ เพื่อส่งเสริมการรวบรวม การสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์ของชาติเหล่านี้ให้ครบถ้วน สมบูรณ์ไม่สูญหาย เพราะหากสูญหายไปก็มิอาจหามาทดแทนได้ เนื่องจากเป็นเอกสารต้นฉบับที่มีเพียงหนึ่งเดียว (สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร, 2555) และเอกสารจดหมายเหตุมีความสำคัญต่อหน่วยงานและบุคคลทั้งทางตรง และทางอ้อม ความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจในแต่ละสังคม และ

ในแต่ละยุคสมัยมองเห็นความสำคัญของจดหมายเหตุต่างกัน เอกสารจดหมายเหตุยังเป็นเครื่องมือบริหารงานที่ผู้บริหารได้จัดทำ และใช้ประโยชน์เพื่อการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการตัดสินใจ และใช้เป็นสื่อในการปฏิบัติงานประจำวัน นอกจากนี้ เอกสารจดหมายเหตุยังเป็นหลักฐานปกป้องคุ้มครองถึงสิทธิและผลประโยชน์ของหน่วยงาน และเป็นหลักฐานทางการเงิน ซึ่งสามารถนำมาอ้างอิงทางกฎหมายได้เมื่อเกิดการฟ้องร้อง หากนำเอกสารจดหมายเหตุของหน่วยงานมาสะสมรวมกันไว้จะสะท้อนถึงประวัติพัฒนาการ เหตุการณ์ กิจกรรมของหน่วยงานอันมีคุณค่าต่อการศึกษาประวัติหน่วยงาน ดังนั้น เอกสารจดหมายเหตุจึงมีความสำคัญต่อหน่วยงานที่ควรเก็บรักษาไว้

เอกสารจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย คือ เอกสารหรือวัสดุที่เกิดจากการดำเนินงาน บริหารงานของมหาวิทยาลัย หรือเป็นผลงานของอาจารย์ นักวิจัย หรือนักศึกษาที่สร้างขึ้น โดยความเห็นชอบของมหาวิทยาลัย เป็นเอกสารที่มีคุณค่าอย่างยิ่งทั้งต่อมหาวิทยาลัย และต่อประเทศชาติ เนื่องจากเป็นเอกสารที่แสดงการปฏิบัติงาน การบริหารงาน กิจกรรมทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในแง่ประวัติและพัฒนาการของมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นยังมีความสำคัญสำหรับการค้นคว้าอ้างอิง ในด้านประวัติศาสตร์การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศอีกด้วย (พัชรี พันดาวงษ์, 2536)

จากความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยข้างต้นองค์กรต่างๆ จึงได้จัดให้มีหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่จัดการเอกสารจดหมายเหตุอย่างเป็นระบบซึ่งเรียกว่าหอจดหมายเหตุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และ พ.ศ.2548 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งระบุไว้ให้เก็บเอกสารเป็นหลักฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาติ เอกสารเหล่านี้เป็นเอกสารที่หน่วยงานผลิตขึ้นมา เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดเก็บไว้ในหน่วยงาน

ซึ่งได้รับการประเมินคุณค่าแล้วว่าเป็นเอกสารที่มีคุณค่านำมาดำเนินการทางวิชาการเกี่ยวกับเอกสารจดหมายเหตุ (กรมศิลปากร, 2542)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นคณะที่เปิดใหม่ ซึ่งยังไม่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จึงทำให้เอกสารกระจัดกระจายและเอกสารบางส่วนยังสูญหายหรือชำรุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุที่ชัดเจน จะช่วยให้เกิดการบริหารจัดการและจัดการเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นศูนย์กลางของการรวบรวม จัดเก็บ สงวนรักษา และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) ผู้บริหาร จำนวน 5 คน และ 2) คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับเก็บข้อมูล ผู้บริหาร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ

ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนารฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบสอบถาม สำหรับการเก็บข้อมูลของ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ

ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนารฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ และการแจกแบบสอบถามโดยมีรายละเอียด ดังนี้

สัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

แบบสอบถาม ใช้แบบสอบถาม สำหรับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่

โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง และขอรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จะนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วนำมาสรุปภาพรวมโดยการพรรณนาวิเคราะห์และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยการแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละแล้วนำผลที่ได้แปลและสรุปผล

ผลการศึกษา

สภาพปัจจุบันในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 5 คน และหัวหน้าสำนักงาน จำนวน 1 คน เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันในการจัดการเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษทั้งหมด 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การผลิตเอกสารจดหมายเหตุ 2) การจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ และ 3) การใช้ประโยชน์และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุสรุปได้ดังนี้

1) การผลิตเอกสารจดหมายเหตุ

การผลิตเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏศรีสะเกษ ส่วนใหญ่บุคลากรภายในคณะฯ จะผลิตเอกสารจดหมายเหตุเพื่อการทำงาน และเป็นสื่อในการเรียนการสอน ได้แก่ หนังสือภายนอก (หนังสือราชการที่ใช้สำหรับติดต่อทั่วไป) หนังสือภายใน (บันทึกข้อความ) วารสารของคณะฯ งานวิจัยและบทความทางวิชาการที่เกิดจากบุคลากรฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุน โครงการของคณะฯ และสาขาวิชา เอกสารบันทึกความตกลงระหว่างองค์กร สรุปผลการดำเนินงานของคณะฯ รายงานประจำปี

2) การจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ

การจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการใช้งานในอนาคต จำเป็นต้องคำนึงถึงรูปแบบของเนื้อหาของเอกสารจดหมายเหตุ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ เพื่อสามารถเข้าใช้เอกสารจดหมายเหตุและรักษาเอกสารจดหมายเหตุให้คงอยู่ในระยะยาว โดยคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมีวิธีการในการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ สามารถจำแนกรูปแบบของเอกสารจดหมายเหตุได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) รูปแบบกระดาษ เอกสารจดหมายเหตุประเภทนี้จะมีการจัดเก็บไว้ที่สำนักงานคณบดี ส่วนงานต่างๆ และสาขาวิชา 2) ไฟล์ดิจิทัล เอกสารจดหมายเหตุประเภทนี้จะมีการจัดเก็บในรูปแบบของไฟล์ข้อมูลในคอมพิวเตอร์ของบุคลากรแต่ละท่าน ตลอดจนงานต่างๆ ภายในคณะฯ

3) การใช้ประโยชน์และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ

การผลิตเอกสารจดหมายเหตุเป็นกระบวนการในการดำเนินงานของคณะฯ เพื่อให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผลิตเอกสารจดหมายเหตุเสร็จสิ้นแล้วนั้น จึงนำไปสู่กระบวนการของการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ และเมื่อมีการรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุในฐานข้อมูลจะสามารถเห็นถึงกระบวนการในการทำงานและความสำคัญของคณะฯ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมีวิธีการในการใช้ประโยชน์ และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ ดังนี้

1) การเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุโดยผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของคณะฯ และ 2) การใช้ประโยชน์เอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีการใช้ประโยชน์จากเอกสารจดหมายเหตุเพื่อการดำเนินงานภายในคณะฯ และเพื่อการเรียนการสอน

ความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

เอกสารจดหมายเหตุมหาวิทยาลัย คือ เอกสารหรือวัสดุที่เกิดจากการดำเนินงาน บริหารงานของมหาวิทยาลัย หรือเป็นผลงานของอาจารย์ นักวิจัย หรือนักศึกษาที่สร้างขึ้น โดยความเห็นชอบของมหาวิทยาลัย เป็นเอกสารที่มีคุณค่าอย่างยิ่งทั้งต่อมหาวิทยาลัย และต่อประเทศชาติ เนื่องจากเป็นเอกสารที่แสดงการปฏิบัติงาน การบริหารงาน กิจกรรมทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในแง่ประวัติและพัฒนาการของมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นยังมีความสำคัญสำหรับการค้นคว้าอ้างอิง ในด้านประวัติศาสตร์การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย รวมไปถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศอีกด้วย (พัชรี พันดาวงษ์, 2536, น.18)

จากความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานส่วนใหญ่เห็นว่าคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุเพื่อจัดเก็บ และรักษาเอกสารจดหมายเหตุ เพื่อเป็นการเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุของคณะฯ และใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต โดยผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานมีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ 3 ประเด็น คือ 1) การผลิตเอกสารจดหมายเหตุ 2) การจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ 3) การใช้ประโยชน์และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1) การผลิตเอกสารจดหมายเหตุ

การผลิตเอกสารจดหมายเหตุของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษ ส่วนใหญ่บุคลากรภายในคณะฯ จะผลิตเอกสารจดหมายเหตุเพื่อการทำงานและเป็นสื่อในการเรียนการสอน ได้แก่ หนังสือภายนอก (หนังสือราชการที่ใช้สำหรับติดต่อทั่วไป) หนังสือภายใน (บันทึกข้อความ) วารสารของคณะฯ งานวิจัย และบทความทางวิชาการที่เกิดจากบุคลากรฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุน โครงการของ

คณะฯ และสาขาวิชา เอกสารบันทึกความตกลงระหว่างองค์กร สรุปผลการดำเนินงานของคณะฯ รายงานประจำปี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงาน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ เห็นว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการผลิตเอกสารจดหมายเหตุดังกล่าวครอบคลุมทุกประเภท และเอกสารจดหมายเหตุที่มีการผลิตมากที่สุดคือ วารสารคณะฯ รายงานประจำปี เอกสารประกันคุณภาพ ดังนั้นเมื่อมีการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ เอกสารจดหมายเหตุประเภท วารสารคณะฯ รายงานประจำปี เอกสารประกันคุณภาพ ควรนำเอกสารจดหมายเหตุเหล่านี้เปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัลและบันทึกในฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

2) การจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานคณบดี พบว่าผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานคณบดีเห็นว่าควรที่จะจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุให้ครอบคลุมทุกประเภท ได้แก่ วารสารคณะฯ รายงานประจำปี เอกสารประกันคุณภาพ งานวิจัย โครงการ หนังสือภายนอก หนังสือภายใน กิจกรรมนักศึกษา

ผู้บริหารเห็นว่าในปัจจุบันเอกสารจดหมายเหตุที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้นถ้ามีการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุเพื่อรวบรวม เผยแพร่ และสงวนรักษาเอกสารจดหมายเหตุโดยเฉพาะจะเป็นการอำนวยความสะดวกต่อบุคลากร นักศึกษา ตลอดจนบุคคลภายนอกที่ต้องการใช้ประโยชน์จากเอกสารจดหมายเหตุอีกด้วย

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานคณบดี พบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานคณบดีเห็นว่าบทบาทของหน่วยงานที่จะเข้ามารับผิดชอบในการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นในแนวทางเดียวกัน คือ จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาฐาน

ข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุและดำเนินการบันทึกข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุที่สำคัญให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลลงในฐานข้อมูล ทั้งนี้เพื่อการดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ภายในคณะฯ ควรให้ความร่วมมือในการส่งเอกสารจดหมายเหตุมาที่คณะกรรมการกลางเพื่อบันทึกข้อมูลต่อไป

3) การใช้ประโยชน์และการเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ

จากการวิเคราะห์มุมมองของผู้บริหารและหัวหน้าสำนักงานคณบดีในการจำกัดสิทธิในการใช้ประโยชน์จากเอกสารจดหมายเหตุในกรณีที่มีการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุมีรายละเอียดแบ่งออกเป็นหลายประเด็น ดังนี้

- เปิดใช้ฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุให้ทั้งบุคคลภายใน และภายนอกคณะฯ เข้าใช้ได้โดยเสรี

- เปิดใช้ฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุให้บุคคลภายในคณะฯ ก่อนในระยะเวลา 2 ปีแรก และเมื่อฐานข้อมูลมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเผยแพร่แล้วจึงเปิดให้บุคคลภายนอกคณะฯ สามารถเข้าใช้ฐานข้อมูลได้

ทั้งนี้ต้องมีการกำหนดนโยบายในการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน และการเข้าถึงสำหรับคนแต่ละกลุ่ม คือ บุคคลภายใน และบุคคลภายนอกคณะฯ ทั้งนี้สิทธิต่างๆ ในการเข้าใช้ประโยชน์จะเป็นไปตามนโยบายที่คณะฯ เป็นผู้กำหนดและ เห็นว่าเหมาะสม

วิจารณ์และสรุปผล

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหาร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่เห็นว่าเอกสารจดหมายเหตุว่าเป็นเอกสาร ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญสำหรับการทำงาน และการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยซึ่งในปัจจุบัน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีการผลิตและจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ ทั้งรูปแบบที่เป็นรูปเล่ม และไฟล์ดิจิทัล

เพื่อเป็นการรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุที่มีการผลิตขึ้นโดยบุคลากร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ให้เป็นระบบและง่ายต่อการใช้ และเผยแพร่ในอนาคต ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญดังนี้

1) นโยบายการผลิตเอกสารจดหมายเหตุ

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเอกสารจดหมายเหตุทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและการเรียนการสอนของคณะฯ ดังจะเห็นได้จากการสนับสนุนให้บุคลากรภายในคณะฯ มีการผลิตเอกสารจดหมายเหตุออกมาอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ของการดำเนินงานภายในคณะฯ ตลอดจนการใช้เอกสารจดหมายเหตุประกอบการเรียนการสอน สอดคล้องกับความคิดเห็นของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มีการผลิตเอกสารจดหมายเหตุทุกประเภท สอดคล้องกับแนวคิดของ Crow (2002) กล่าวถึงองค์ประกอบของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่จัดเก็บในคลังความรู้ ได้แก่ ผลงานใดๆ ที่ผลิตขึ้นโดยคณาจารย์ นักศึกษานักวิจัย และบุคลากรของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Westell (2006) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้สถาบันในประเทศแคนาดา เสนอตัวชี้วัดความสำเร็จของคลังความรู้ และจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยของตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญที่สุด คือ เนื้อหาที่จัดเก็บภายในคลังความรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุที่มีต่อมหาวิทยาลัย

2) นโยบายการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุตามภาระงานหลัก การดำเนินงานภายในคณะฯ และการเรียนการสอน เช่น คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ผลิตเอกสารจดหมายเหตุเพื่อการดำเนินงานต่างๆ ภายใน

ในคณะฯ ตลอดจนการผลิตเอกสารจดหมายเหตุเพื่อเป็นสื่อในการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบในการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุ คณะฯ จัดเก็บในรูปแบบ 1) รูปแบบกระดาษ เอกสารจดหมายเหตุประเภทนี้จะมีการจัดเก็บไว้ที่สำนักงานคณบดี กลุ่มงานต่างๆ ภายในคณะฯ และสาขาวิชา 2) ไฟล์ดิจิทัล เอกสารจดหมายเหตุประเภทนี้จะมีการจัดเก็บในรูปแบบของเว็บไซต์ของคณะฯ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุในรูปแบบกระดาษและไฟล์ดิจิทัล แต่รูปแบบที่เป็นรูปแบบกระดาษจัดเก็บมากที่สุด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุทั้ง 2 รูปแบบ ได้แก่ กระดาษ และไฟล์ดิจิทัล แต่รูปแบบเอกสารจดหมายเหตุที่มีการจัดเก็บมากที่สุดอยู่ในรูปแบบกระดาษ โดยจัดเก็บไว้ที่สำนักงานคณบดี กลุ่มงานต่างๆ ภายในคณะฯ และสาขาวิชา เพื่อความสะดวกในการใช้และเข้าถึงเอกสารจดหมายเหตุ ควรมีการจัดเก็บและรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล และมีระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวม และฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุไว้เป็นศูนย์รวม ทั้งยังเป็นช่องทางในการเผยแพร่การดำเนินงานและการเรียนการสอนภายในคณะฯ ให้แก่บุคคลภายในและภายนอกได้นำไปต่อยอดความรู้และใช้ประโยชน์สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิชัย บวชไธสง (2557) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลดิจิทัลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) นโยบายการใช้ประโยชน์และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุ

ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษควรจะเปิดใช้ฐานข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุให้ทั้งบุคคลภายในและภายนอกคณะฯ เข้าใช้ได้โดยเสรี และเปิดใช้ฐาน

ข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุให้บุคคลภายในคณะฯ ก่อน ในระยะเวลา 2 ปีแรก และเมื่อฐานข้อมูลมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเผยแพร่แล้วจึงเปิดให้บุคคลภายนอกคณะฯ สามารถเข้าใช้ฐานข้อมูลได้

ทั้งนี้ต้องมีการกำหนดนโยบายในการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน และการเข้าถึงสำหรับคนแต่ละกลุ่ม คือ บุคคลภายใน และบุคคลภายนอกคณะฯ ทั้งนี้สิทธิต่างๆ ในการเข้าใช้ประโยชน์จะเป็นไปตามนโยบายที่คณะฯ เป็นผู้กำหนดและ เห็นว่าเหมาะสม

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ศรีสะเกษมีการสนับสนุนในการใช้ประโยชน์และเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุของบุคลากรภายในคณะฯ ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ภายในคณะฯ ตลอดจนผลิตเอกสารจดหมายเหตุเพื่อการเรียนการสอน และจากความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุดังกล่าว ควรมีระบบสารสนเทศสำหรับเผยแพร่เอกสารจดหมายเหตุเหล่านี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งบุคคลภายใน และภายนอกคณะฯ ต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. (2542). **วิชาการพื้นฐานการบริหารและจัดการงาน**

จดหมายเหตุ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

กาญจนา สุคนธมณี. (2541). **จดหมายเหตุมหาวิทยาลัยศิลปากร**

บรรณสาร มศก.ท., 13(2), 7-13.

เกษม วัฒนชัย. (2539). **ปริทัศน์หอจดหมายเหตุ. จุลสารหอจดหมายเหตุ**
ธรรมศาสตร์, 1, 4-6.

บุญฤทธิ์ กุ้เกียรติกุล. (2542). **ระบบฐานข้อมูล. ขอนแก่น : ภาควิชา**
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ สุภาพร ชัยธัมมะปกรณ์ และจิตติมา ธรรมบำรุง.
(2550). เริ่มต้นกับเมทาดาตา.ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553,
จาก<http://library.stks.or.th:8080/dspace/bitstream/123456789/838/1/DC-HTML.pdf>.
- พัชรีย์ พันดวงษ์. (2536). การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บ และ
ค้นคืนวัสดุจดหมายเหตุของโครงการจดหมายเหตุ
มหาวิทยาลัยศิลปากร.วารสารบรรณารักษศาสตร์
(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 13(2), 12-38.
- สมทรวง พุทธิกุล. (2554). ความเป็นมาของสถาบันและวิชาชีพ
จดหมายเหตุ. วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช, 4(3), 67-77.
- สิทธิไชย บวชไธสง. (2557). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัล
จดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.วารสารการอาชีว
และเทคโนโลยีศึกษา. 4(7), 67-75.
- สุชาดา สุรงค์กุล. (2553). แนวทางการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ
ในสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษาศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
สารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2547). หอจดหมายเหตุ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2558, จาก
<http://archives.psd.ku.ac.th/>.
- อภากร ธาตุโลหะ. (2554). ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการ
ค้นคว้า.พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี: โฮโกเพลส.
- โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2551). ระบบฐานข้อมูล.กรุงเทพฯ: ซีไอเดียแคชชั่น.
- Crow, Raym. (2002). The Case for Institutional Repositories:
A SPARC Position Paper. Washington, DC, : SPARC
- Westell, Mary. (2006). Institutional Repositories: proposed
indicators of success.Library Hi Tech. 24(2), 211-226.

ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นในการเรียนแบบรวมกลุ่มผู้

เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกันโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า The study of Japanese Learning Achievement in different background knowledge learners with Advance Organizer

ยุพิน ประทุมมี, สุทธิดา พันธุ์โคตร
Yupin Prathummee, Suthida Pankod

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระหว่างผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกันโดยใช้สิ่ง
ช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขา
ภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 2 จำนวน 38 คน ที่เรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ในภาค
เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ แผนการ
จัดการเรียนรู้ด้านทักษะไวยากรณ์วิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติ
ล่วงหน้า มีทั้งหมด 6 แผน 18 คาบ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ทางด้านไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับเบื้องต้น จำนวน 40 ข้อ การวิจัยครั้งนี้
เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้
ค่าสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มที่มีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่นมีคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 77.50 และมีจำนวนนักศึกษาที่
ผ่านเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ของคะแนนและ
จำนวนนักศึกษาที่กำหนดคือร้อยละ 70 อีกทั้ง นักศึกษากลุ่มที่ไม่มีพื้นฐาน
ภาษาญี่ปุ่นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 74.29 และมี
จำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์
ของคะแนนและจำนวนนักศึกษาที่กำหนดคือร้อยละ 70 ดังนั้นจึงอาจกล่าว
ได้ว่า การจัดการเรียนสอนโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้ามีประสิทธิภาพ

ไม่มากนักน้อยสำหรับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน โดยสังเกตได้จากผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจทางด้านไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้นอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

Abstract

This research aims to study Japanese language Learning Achievement with learners of different background knowledge learners through Advance Organizer. The sample included 38 students; a group of 2nd Japanese students in faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University. All of the students studied Basic Japanese first in semester1 of 2015 academic year Experimental tools consisted of a) 6 Japanese learning plan approaches with Advance Organizer during 18 periods, and b) Japanese structure learning practice, 40 items. The data analysis of this research using Mean, Standard deviation (SD), and percentage.

The result was presented into two areas as follows: (1) the percentage of learning achievement among students with Japanese background reached 77.50 with 15 students that passed the criteria. This shows the total percentage at 88.24 which is higher than normal standard (70%). (2) the percentage of learning achievement among students with non-Japanese background reached 74.29 with 15 students that passed the criteria. This shows the total percentage at 71.43 which is higher than normal standard (70%). In conclusion, using the Advance Organizer in Japanese learning has efficient outcome, particularly

among those students with different backgrounds. This result also noted that both groups of students have a good comprehension to the fundamental of Japanese structure.

บทนำ

ปัจจุบันภาษาญี่ปุ่นมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับประชาชน เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ดังนั้นภาษาญี่ปุ่นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอกประเทศ เพราะในปัจจุบันนี้ ชาวญี่ปุ่นได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยหรือชาวไทยเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก หากประชาชนในประเทศมีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่น ก็จะทำให้การเดินทาง การติดต่อประสานงานหรือการเที่ยวชมสิ่งต่างๆ มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาให้คนไทยมีขีดความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารสูงขึ้นจนสามารถสื่อสารกับชาวญี่ปุ่นที่มาเยือนทั้งการสนทนาในชีวิตประจำวันในระดับพื้นฐานหรือการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารเฉพาะกิจ ทั้งนี้ถ้าคนไทยมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นดีขึ้น จะมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ด้วย จากการสำรวจการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของเจแปนฟาวน์เดชั่น เมื่อพ.ศ. 2552 พบว่ามีการขยายตัวมากขึ้น ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยมีจำนวน 78,802 คน และนำมาเปรียบเทียบกับผลสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย จำนวน 71,083 คน อีกทั้งยังพบว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ (เจแปนฟาวน์เดชั่น, 2553, หน้า 2-3)

จากจำนวนผู้ที่ต้องการเรียนภาษาญี่ปุ่นมีเพิ่มมากขึ้นตามที่กล่าวมานั้น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับอุดมศึกษาจึงมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ในการทำงานหรือเพื่อศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับแผนงานในอนาคต และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเน้นในด้านประโยชน์ใช้สอยที่แท้จริง (ทัศนีย์ เมธพิสิฐ, 2548, หน้า 92)

แม้ว่าวิชาภาษาญี่ปุ่นจะมีความจำเป็นดังที่กล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ในสภาพความเป็นจริง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นด้วยรูปแบบรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน ตลอด 4 ปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นมา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทางด้านผู้เรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น เรื่องผู้เรียนขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาญี่ปุ่น ผู้เรียนรู้สึกตื่นเต้น และกังวลเมื่อถูกอาจารย์เรียกตอบคำถามหรือสนทนาโต้ตอบ ส่วนการใช้ภาษาญี่ปุ่นในห้องเรียน และการนำความรู้ภาษาญี่ปุ่นไปใช้จริงนอกห้องเรียนนั้น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการเรียนการสอน พบว่า ยังมีปัญหาอยู่ในระดับมาก (อัจฉรา อังตระกูล, 2553, หน้า 261) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น เมื่อปี 2549 โดยตระหนักถึงบทบาทของประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศไทย จึงเห็นความสำคัญของการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาญี่ปุ่น พร้อมทั้งมีการบูรณาการพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรมที่สามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีความรักความผูกพันและความรับผิดชอบต่อสังคมและท้องถิ่น เข้ากับการจัดการเรียนการสอนในทุกรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนโดยให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย ซึ่งวิชาภาษาญี่ปุ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในด้าน

เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทำให้จำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยศรีสะเกษ มีการจัดการเรียนการสอนแบบรวมกลุ่มผู้เรียน ระหว่างผู้เรียนที่เคยเรียนกับผู้เรียนที่ไม่เคยเรียนภาษาญี่ปุ่นมาก่อน แต่เนื่องจากปัจจุบันจำนวนผู้เรียนวิชาภาษาญี่ปุ่นมีเพิ่มมากขึ้น การจัดกระบวนการเรียนหรือวิธีการจัดการเรียนการสอน จึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นในการเรียนแบบรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกันโดยใช้แผนกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า ทำการศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษจำนวนทั้งหมด 38 คน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระหว่างผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน โดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า

ประโยชน์ของการวิจัย

ได้ข้อมูลในการจัดวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปประกอบพิจารณาปรับปรุงพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้ให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา สาขาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวนรวมทั้งสิ้น 68 คน คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 - 4 ที่กำลังศึกษาวิชาเอก สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2558 เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้เรียนที่เรียนครบตามหลักสูตรภาคบังคับใน ทักษะ ไวยากรณ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 38 คน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ทดลองในการวิจัย มีดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทั้งหมด 6 แผน 18 คาบ มีรายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องคำกริยา รูป て、—

(การเชื่อมประโยคคำกริยา)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องคำกริยา รูป ない

(การขอร้องอย่างสุภาพ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องคำนาม こと が できます

คำกริยา รูป พจนานุกรม

(ความสามารถ หรือการเป็นไปได้)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องคำกริยา รูป た
(แสดงประสบการณ์ในอดีต)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง 普通形
(การสนทนาโดยใช้สำนวนแบบกันเอง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องรูปธรรมดา と 思います
(การแสดงการคาดหมาย)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน ไวยากรณ์พื้นฐาน จำนวน 6 แผน
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่นโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน

1.1 ศึกษาเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้าเรื่องไวยากรณ์พื้นฐานภาษาญี่ปุ่น

1.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้ สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้า

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหา ให้เนื้อหาตรงตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

ขั้นที่ 3 ขั้นการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้สิ่งช่วยมโนติลวงหน้า

ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้สิ่งช่วยมโนติลวงหน้า จำนวน 6 แผน รวม 18 คาบ

ขั้นที่ 4 ขั้นการปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้

4.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ พิจารณาความถูกต้องด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสมของกิจกรรม เพื่อหาค่า (IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยใช้ (สัมพันธ์ พันธุ์พฤษฯ, 2541)

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์

R คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นสอดคล้องกัน

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
แปลความหมาย ดังนี้คือ

+1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์

-1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ตรงตามจุดประสงค์

4.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม โดยมีประเด็นแก้ไขตามคำแนะนำได้แก่ การใช้สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้าให้ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเนื้อหาการใช้คำถามเพื่อให้เกิดสมมติฐานในเนื้อหาการเรียนรู้ต่างๆ การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ ให้ต่อเนื่อง จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาและมีความชัดเจน ปรับการตั้งคำถามในกิจกรรมให้ชัดเจน

4.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง

ขั้นที่ 5 ขั้นทดลองใช้แผนการเรียนรู้

นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ประชุมนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 38 คน เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับจุดประสงค์และวิธีการเรียนรู้ของการจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้สิ่งช่วยมโนมติล่วงหน้าและทดสอบก่อนเรียน (pre-test) และแยกกลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานต่างกัน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม
2. วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง
3. เมื่อทำการสอนเสร็จสิ้นทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตนเองกับนักเรียน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่น โดยใช้สิ่งช่วยมโนมติล่วงหน้า จำนวน 8 คาบ
2. วัดทักษะไวยากรณ์พื้นฐานภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนที่สอนครั้งสุดท้ายจากแบบวัดทักษะไวยากรณ์
3. จากนั้นผู้วิจัยตรวจให้คะแนนและประเมินผลสัมฤทธิ์ และการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่ถูกวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บเรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล นำผลที่ได้จากแบบประเมิน มาทำการ

วิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์
 ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$, Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	คือ	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	คือ	จำนวนนักศึกษาในข้อมูลนั้น

2. ค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC-Item Objective Congruency Index) ไม่ต่ำกว่า 0.5 (สัมพันธ์ พันธุ์
 พุกษ์, 2541)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
	$\sum R$	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็น สอดคล้องกัน
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แปลความหมาย ดังนี้คือ
เมื่อ	+1	คือ	แน่ใจว่าตรงตามจุดประสงค์
	0	คือ	ไม่แน่ใจว่าตรงตามจุดประสงค์
	-1	คือ	แน่ใจว่าไม่ตรงตามจุดประสงค์

3. สถิตินิหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหรือความเที่ยงตรง
 เชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร Kuder Richardson (KR-20)

$$r = \frac{n}{n-1} (1 - pq)$$

เมื่อ	r	คือ	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	คือ	จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบ

S2	คือ	ความแปรปรวนของแบบทดสอบ
p	คือ	สัดส่วนของผู้ทำถูกในข้อหนึ่งๆ
q	คือ	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ

4. ร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	คือ	ร้อยละ
	f	คือ	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	คือ	จำนวนความถี่ทั้งหมด

5. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum N)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D	คือ	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	คือ	คะแนนแต่ละตัว
	N	คือ	จำนวนคนทั้งหมด
	$\sum X^2$	คือ	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว ยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	คือ	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด ยกกำลังสอง

ผลการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระหว่างผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน ในการจัดกิจกรรมสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นเรื่องบทสนทนาในการใช้โทรศัพท์ในการจัดกิจกรรมโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า ได้นำคะแนนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาญี่ปุ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 38 คน มาวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระหว่างผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน ในการจัดกิจกรรมสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนของนักศึกษาที่มีพื้นฐานการเรียนภาษาญี่ปุ่นในการจัดกิจกรรมสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า

จำนวน นักศึกษา	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	นักศึกษาที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 (28 คะแนน)	
				จำนวน (คน)	ร้อยละ
17	40	31	77.50	15	88.24

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานการเรียนภาษาญี่ปุ่นมีคะแนนทักษะไวยากรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไวยากรณ์พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่นสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 75.72 และมีจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ทักษะไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นจำนวนนักศึกษา 15 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนของนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานการเรียนภาษาญี่ปุ่นในการจัดกิจกรรมสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า

จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	นักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 (28 คะแนน)	
				จำนวน (คน)	ร้อยละ
21	40	29.71	74.29	15	71.43

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานการเรียนภาษาญี่ปุ่น มีคะแนนทักษะไวยากรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไวยากรณ์ พื้นฐานวิชาภาษาญี่ปุ่นสิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 74.29 และมีจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ทักษะไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นจำนวนนักศึกษา 15 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43

วิจารณ์และสรุปผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระหว่างผู้เรียนที่มีระดับความรู้พื้นฐานต่างกัน โดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผลปรากฏดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักศึกษาจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 73.68 เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่าผ่านเกณฑ์ทั้งคะแนน และจำนวนนักศึกษาทั้งนักศึกษาที่มีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่นและนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานภาษาญี่ปุ่น ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้าในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การสอนตามรูปแบบการสอนโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า เพื่อทบทวนความรู้เดิมก่อนเริ่มเรียนไวยากรณ์ใหม่ เป็นการเรียนการสอน ที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยอื่นๆ พบว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้าสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ องอาจ ประจันตเสน (2547) และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้าซึ่งสามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ จันทรแรม สุวรรณไตรย์ (2532)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1 การจัดกิจกรรม ควรจัดสรรเวลาให้พอเหมาะ และควรจัดกิจกรรมสำหรับการเขียนการอ่านเพิ่มขึ้น นักศึกษาก็จะสามารถอ่านและเขียนได้มากขึ้น

2 มหาวิทยาลัยควรวางพื้นฐานหลักการสอนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นด้วยการสอนไวยากรณ์พื้นฐานของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการสอนสิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้า ไปทดลองใช้กับนักศึกษาในวิชาภาษาญี่ปุ่นอ่าน เขียน เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ควรนำรูปแบบการสอนสิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้าไปทดลองใช้กับวิชาภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นปีอื่นและวิชาอื่นๆเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

จันทร์แรม สุวรรณไตรย์. (2532). การเปรียบเทียบวิธีสอนโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนติลวงหน้ากับการสอนตามปกติในวิชาคณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ.(2548).สภาพการศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศต่างๆ
ทั่วโลก.วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 5(1), 92.
องอาจ ประจันตเสน. (2547). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์
เรื่อง คลื่นเสียง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตามรูปแบบการสอนโดยใช้สิ่งช่วยจัดมโนมติล่วงหน้า.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อัจฉรา อึ้งตระกูล (2553) ปัญหาการศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก
ของมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ.
Japanfoundation,(2009).『調査研究・情報提供 日本語教育国・
地域別情報 : 2009 度・タイ
From [http://www.jpff.go.jp/j/japanese/survey/
country/2009/thailand.html](http://www.jpff.go.jp/j/japanese/survey/country/2009/thailand.html)
Japanfoundation,(2010).『調査研究・情報提供 日本語教育国・
地域別情報 : 2010 度・タイ』
From [http://www.jpff.go.jp/j/japanese/survey/
country/2010/thailand.html](http://www.jpff.go.jp/j/japanese/survey/country/2010/thailand.html)

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ บทความหรือบทความวิจัย (Instructions for Authors)

วารสารวิชาการมนุษยและสังคมมีนโยบายในการส่งเสริมเผยแพร่ เชื่อมโยง และกระตุ้นการผลิต ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยรูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 2 ประเภท คือ บทความวิชาการ และบทความวิจัย

บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยและสังคมนี้ จะได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review) ก่อน เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

เงื่อนไขการส่งผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์

1. ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ จะต้องมีการ งานบทบทความความรู้เดิม และเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัยรวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ ต้องไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาวารสารใดๆ หากบทความได้รับการอนุมัติการตีพิมพ์แล้ว ผู้นิพนธ์บทความไม่ได้ปรับแก้เพื่อให้ได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนท่านละ 1,000 บาท

3. หากผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ก่อนส่งบทความมายังกองบรรณาธิการ

4. หากผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์เป็นงานแปลหรืองานที่เรียบเรียงมาจากภาษาต่างประเทศต้องมีหลักฐานการอนุญาตให้ตีพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์

5. ผู้นิพนธ์จะได้รับวารสารจำนวน 2 เล่ม ภายใน 1 เดือนหลังจากวารสารเผยแพร่แล้ว และกองบรรณาธิการมีสิทธิ์นำบทความดังกล่าวไปเผยแพร่ในวารสารฉบับออนไลน์โดยไม่ต้องแจ้งผู้นิพนธ์อีก

6. หนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความ กองบรรณาธิการจะออกให้เมื่อผู้นิพนธ์แก้ไขบทความตามคำแนะนำของผู้พิจารณาบทความแล้วเท่านั้น โดยหนังสือรับรองจะลงนามโดยคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย ทั้งนี้ผู้นิพนธ์ต้องยึดหลักเกณฑ์การเขียนอย่างเคร่งครัด

7. ส่งบทความได้ที่ husojournalsskru@gmail.com

การเตรียมต้นฉบับสำหรับบทความและบทความวิจัย

1. ภาษา เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ถ้าเป็นภาษาไทยให้ยึดตามหลักการใช้คำศัพท์หรือการเขียนทับศัพท์ให้ยึดตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาอังกฤษในข้อความ ยกเว้นกรณีจำเป็น ศัพท์ภาษาอังกฤษที่เป็นไทยให้ใช้ตัวเล็กทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะซึ่งต้องขึ้นต้นด้วยตัวอักษรใหญ่ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษควรใช้ผู้เชี่ยวชาญในภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะส่งต้นฉบับสำหรับตัวเลขใช้ตัวเลขอารบิก

2. ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสี ขนาด A4 (216x297 มม.) ควรเว้นระยะห่างจากขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมือน้อยกว่า 40 มม. (1.5 นิ้ว) ด้านล่างและด้านขวามือน้อยกว่า 25 มม. (1 นิ้ว) พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ดด้วยรูปแบบอักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 ตัวอักษรย่อ นิ้วใส่ตัวอักษรด้วย

3. จำนวนหน้า บทความวิชาการและบทความวิจัย ไม่เกิน 10 หน้า

4. **รูปภาพ** ในกรณีที่ผู้เขียนบทความมีภาพประกอบบทความ ควรบันทึกไฟล์รูปภาพ เป็นนามสกุล .jpg หรือ .jpeg โดยเขียนบรรยายใต้ภาพ ตัวอักษรเอียงขนาด 12 pt.

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. บทความวิจัย

1.1 **ชื่อเรื่อง** ควรสั้นและสื่อเป้าหมายหลักของการศึกษาวิจัย ไม่ใช่คำย่อ ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

1.2 **ชื่อผู้นิพนธ์และที่อยู่** ให้ระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษและระบุตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานหรือสถาบัน และอีเมลของผู้นิพนธ์ กรณีเป็นผลงานสารนิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาตามใบรับรองของหลักเกณฑ์โดยระบุชื่อนักศึกษาเป็นชื่อหลักและระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1.3 **บทคัดย่อ** ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้บทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ และเรียงลำดับความสำคัญของเนื้อหาอย่างต่อเนื่องกัน ไม่ควรมีคำย่อ ความยาวไม่ควรเกิน 250 คำ หรือ 15 บรรทัด

1.4 **คำสำคัญหรือคำหลัก** ให้ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใส่ไว้ท้ายบทคัดย่อของแต่ละภาษา

1.5 **บทนำ** เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมาและเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ให้ข้อมูลทางวิชาการพร้อมทั้งจุดมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องอย่างคร่าวๆ และมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยนั้นด้วย

1.6 **วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย** ให้ระบุรายละเอียดวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา ตลอดจน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และอธิบายวิธีการศึกษาหรือแผนการทดลองทางสถิติการสุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 ผลการศึกษา แจ้งผลที่พบตามลำดับหัวข้อของการศึกษาวิจัยอย่างชัดเจนได้ใจความ ถ้าผลไม่ซับซ้อนไม่มีตัวเลขมาก ควรใช้คำบรรยาย แต่ถ้ามีตัวเลขมากควรใช้ตารางหรือแผนภูมิ แต่ก็ไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิ ควรแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบและสรุปเปรียบเทียบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.8 อภิปรายและสรุปผล ชี้แจงว่าผลการศึกษาตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือแตกต่างไปจากผลงานที่มีผู้รายงานไว้ก่อนหรือไม่ อย่างไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น และให้จบด้วยข้อเสนอแนะหรือทั้งประเด็นคำถามการวิจัยซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป

1.9 ตาราง รูปภาพ แผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็น และต้องมีคำอธิบายสั้นๆ แต่สื่อความหมายในกรณีที่เป็นตาราง คำอธิบายต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นภาพหรือแผนภูมิ คำอธิบายต้องอยู่ด้านล่าง และควรระบุที่มาหรือเจ้าของลิขสิทธิ์ของตาราง รูปภาพ แผนภูมินั้นกรณีที่ไม่ได้เป็นลิขสิทธิ์ของผู้เขียน

1.10 เอกสารอ้างอิง สำหรับการพิมพ์เอกสารอ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีหลักทั่วไปคือ เอกสารอ้างอิงต้องได้รับการตีพิมพ์หรือยอมรับทางวิชาการ

2. บทความทั่วไป

- 2.1 ชื่อเรื่อง
- 2.2 ผู้แต่ง
- 2.3 บทคัดย่อ
- 2.4 คำสำคัญ
- 2.5 บทนำ
- 2.6 เนื้อหา
- 2.7 บทสรุป
- 2.8 อ้างอิง

การอ้างอิงเอกสาร

1. การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้ระบบนามปี (Author - Date) โดยใช้ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ ภายในวงเล็บโดยสามารถอ้างอิงไว้หน้าข้อความและหลังข้อความ

1.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ

ตัวอย่าง

Baldwin, J. (2002) ได้ให้ความหมายของอินเทอร์เน็ต (Internet) ว่าย่อมาจาก อินเทอร์เน็ตเวิร์กกิง (Internetworking) คือการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ทั่วโลก ภายใต้มาตรฐานรับ - ส่ง ข้อมูลระหว่างกันตามที่กำหนด ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างกันได้อย่างอิสระทั่วโลก

1.2 การอ้างอิงหลังข้อความ

ตัวอย่าง

บริเวณตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐฯ ในปัจจุบัน เคยเป็นบ้านเดิมของชนเผ่าอินเดียแดงที่พูดภาษาเดียวกัน เรียกว่า อิโรควอยส์ อันประกอบไปด้วย 6 เผ่า ได้แก่ ชีเนกา โอนายดา โอนอนดากา คาโยกา โมฮ็อก และทัสคาโรรา และยังมีเพื่อนบ้านอีก 2 ชนเผ่า คือ ฮูรอน เอรี และซัสเกฮานา (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2545)

1.3 การอ้างอิงส่วนท้ายเรื่อง ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA Style (The Publication Manual of the American Psychological Association) ซึ่งผู้นิพนธ์จะต้องอ้างอิงตามการอ้างอิงในเนื้อหาทุกรายการ โดยแบ่งออกเป็น เอกสารอ้างอิง และ สัมภาษณ์อ้างอิง

2. การอ้างอิงเอกสารส่วนท้ายเรื่อง

2.1 รายงานวิจัย ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง (กรณีภาษาไทย ใช้ชื่อตามด้วยนามสกุล กรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลตามด้วยชื่อ และในกรณีผู้แต่งมากกว่า 2 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกและตามด้วยคำว่า คณะ หรือ et.al). (ปีที่เผยแพร่). ชื่อรายงานวิจัย (ตัวหนา). แหล่งทุนที่รายงานวิจัย

แนะนำเสนอ. จำนวนหน้าของรายงานวิจัย.

ตัวอย่าง

วิภารัตน์ พันธุ์ฤทธิ์ดำ. (2542). **อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีต่ออัตลักษณ์ของวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีดนตรีญี่ปุ่น**. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. 256 หน้า.

2.2 หนังสือ ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง (กรณีภาษาไทยใช้ชื่อตามด้วยนามสกุล กรณีภาษาอังกฤษ ใช้นามสกุลตามด้วยชื่อ และในกรณีผู้แต่งมากกว่า 2 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกและตามด้วยคำว่า คณะ หรือ et.al). (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ (ตัวหนา)**. จังหวัดที่พิมพ์: สถานที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

นวรรตน์ รักดีคำ. (2553). **จีนใช้ไทยนิยม**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์

Waterson, R. (1990). **The Living house: An anthropology of architecture in South-East Asia**. New York: Oxford university press.

2.3 รายงานการประชุม ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ (ตัวหนา)**. ชื่อการประชุมวิชาการ. วัน/เดือน/ปีที่จัด. สถานที่ที่จัด: สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์.

ตัวอย่าง

เอมอร แสนภูวา. (2556). **กระบวนการพัฒนาความเข้มแข็งตามเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาหมู่บ้านรณะ อำเภอบางแก้ว จังหวัดศรีสะเกษ**. การประชุมวิชาการระดับชาติพันธุ์ในอีสาน. 2 สิงหาคม 2556. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

Crestani, Fabio & Ruthven, Ian., editors (2005). **Information Context: Nature, Impact, and Role**. 5th International Conference on Conceptions of Library and Information Sciences. 4-8 June 2005. UK: Lecture Notes in Computer

Science. Glasgow.

2.4 วิทยานิพนธ์ ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์).
ชื่อวิทยานิพนธ์ (ตัวหนา).ชื่อปริญญา ชื่อสถาบัน.

ตัวอย่าง

ปฐม นวลคำ. (2555). **ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรม
การบริโภคเกลืออนามัยของประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.**

ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

2.5 บทความจากหนังสือที่มีผู้แต่งหลายคน ให้เรียง
ลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง (ให้ใช้ชื่อคนแรกที่ปรากฏในหน้าชื่อเรื่องที่ใช้อ้างอิงหาก
บทความนั้นมีหลายคนเขียนให้ต่อท้ายว่า และคนอื่น หรือ and other),
ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ). (ปีที่พิมพ์). **“ชื่อบทความ” (ตัวหนา) ใน**
“ชื่อหนังสือ” (ตัวหนา). จังหวัดที่พิมพ์: สถานที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

กิตติธันต์ ญาณพิสิษฐ์, คณิศ ศीलสัตย์ (บรรณาธิการ). (2554). **“สถาน
ภาพสุขภาพอนามัยการศึกษา” ใน “สุขภาพอนามัย”.** ขอนแก่น: คลัง
น่านาวิทยา.

2.6 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ระบบออนไลน์ (Online)
ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้แต่ง. **ชื่อบทความ (ตัวหนา).** URL. (วันที่/เดือน/
ปีที่สืบค้นข้อมูล).

ตัวอย่าง

พิมลพรรณ พิทยานุกุล. **วิธีสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ.** <http://www.lib.buu.ac.th>. (16 กันยายน 2546).

2.7 สัมภาษณ์อ้างอิง ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
(ผู้ให้สัมภาษณ์). ชื่อผู้สัมภาษณ์ (ผู้สัมภาษณ์). (วันที่/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์).

ตัวอย่าง

ธวัชชัย เคหะบาล (ผู้ให้สัมภาษณ์). มะลิวรรณ สุวรรณพุกษ์ (ผู้สัมภาษณ์).
(20 มิถุนายน 2556).

2.8 วารสาร ให้เรียงลำดับดังนี้ ชื่อผู้เขียนบทความ.
(ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ (ตัวหนา). ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่) เดือน, หน้า.

ตัวอย่าง

ธีรศักดิ์ กองทรัพย์. (2556). เขตอำนาจศาลเหนือการละเมิด

เครื่องหมายการค้าในอินเทอร์เน็ต. วารสารมนุษยศาสตร์ และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 32(3) พฤษภาคม-
มิถุนายน, หน้า 37-42.

รูปแบบการเขียนบทความ

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย.....

(THSarabunPSKขนาด18pt. หนา).....

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ.....

(THSarabunPSKขนาด18pt. หนา).....

ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย.....

(THSarabunPSK ขนาด16pt. ปกติ).....

ชื่อผู้พิมพ์ ภาษาอังกฤษ.....

(THSarabunPSK ขนาด16pt. ปกติ).....

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....
.....
.....

คำสำคัญ: (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....
.....

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....
.....
.....

Keyword: (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....

.....

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

การเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

.....

.....

ผลการศึกษา (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

วิจารณ์และสรุปผล (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (TH SarabunPSK ขนาด 18 pt. หนา)

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. ปกติ)

.....

.....

.....

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษย์และสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษย์และสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษย์และสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

NOTE

วารสารวิชาการ

มนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2560

[illegible]

วารสารวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ พรรษา (สธ.)
ต.เมืองเหนือ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000
โทร. 045 643 600